

oebs

Organizacija za evropsku
bezbjednost i saradnju
Misija u Crnoj Gori

DEFACTO
CONSULTANCY

Percepcija Državnog tužilaštva u Crnoj Gori

2024. godine

Izneseni stavovi u ovom istraživanju odgovornost su autora i ne predstavljaju nužno stavove OEBS-a, misija ili njenih država učesnica. Ni OEBS, Misije, ni njene države učesnice ne preuzimaju nikakvu odgovornost za posljedice koje mogu proizaći iz upotrebe ove publikacije. Ova publikacija se ne bavi pitanjima pravne ili druge odgovornosti za radnje ili propuste bilo koje osobe.

Sadržaj

Ključni nalazi istraživanja	3
Uvod.....	6
Metodologija istraživanja.....	7
Opšti stavovi o Državnom tužilaštvu.....	7
Percepcije o radu Državnog tužilaštva	24
Stavovi građana o Tužilačkom savjetu.....	30
Korupcija i organizovani kriminal	37
Informisanost građana o Državnom tužilaštvu.....	42
Stavovi o prisustvu državnih tužilaca u javnosti.....	62
Preporuke na osnovu sprovedenog istraživanja	70

DeFacto Consultancy
Piperska bb., Zain Park A17, 81000 Podgorica
+382 67 226 392
office@defacto.me
www.defacto.me

Ključni nalazi istraživanja

Opšti stavovi o Državnom tužilaštvu

Podaci istraživanja ukazuju na dinamične promjene u percepciji Državnog tužilaštva, sa pozitivnim pomacima u posljednjoj godini, ali i jasnim izazovima u izgradnji povjerenja među građanima. Primjetan je rast povjerenja građana/ki u tužilaštva na svim nivoima, od 5 do skoro 15%, što ukazuje na pozitivnu promjenu u percepciji javnosti o njihovom radu. Specijalno državno tužilaštvo ima najveći procenat ispitanika/ca koji vjeruju u njegov rad, gdje kumulativno nešto više od dvije trećine (64,8%) ispitanika/ca u potpunosti ili donekle vjeruje, što predstavlja rast od 9,7% u odnosu na 2023. godinu (55,1%). Više od dvije trećine građana/ki vjeruje i u Vrhovno državno tužilaštvo. Vrhovnom državnom tužilaštvu u potpunosti ili donekle vjeruje 64,1% građana/ki što predstavlja rast od 14,5 % u odnosu na 2023. godinu (49,6%). Više od polovine građana ima povjerenja u rad Višeg državnog tužilaštva u Podgorici koje uživa povjerenja 57,4 % građana/ki, što je 10,8% više u odnosu na prethodnu godinu (46,6%). Rast povjerenja od 5,1 % u odnosu na prošlogodišnje istraživanje bilježi i Više državno tužilaštvo u Bijelom Polju, u koje povjerenje ima 46,5%. Značajan je i rast povjerenja u osnovna državna tužilaštva. U Osnovno državno tužilaštvo nadležno za opštinu u kojoj ispitanici/ce žive ima povjerenja 60% građana/ki ima, što predstavlja rast od 14,4% u odnosu na 2023. godinu.

Značajno je pomenuti da je u ovogodišnjem istraživanju opšti stav građana/ki više pozitivan nego negativan u odnosu na prethodnu godinu. Podaci ukazuju na trend postepenog poboljšanje percepcije Tužilaštva među građanima u posljednjem periodu. Ovogodišnje istraživanje pokazuje da 42% ispitanika/ca navodi da imaju veoma pozitivan stav i donekle pozitivan stav što predstavlja rast od 9,5% u odnosu na istraživanje 2023. godine (32,5%). Sa druge strane, nešto više od jedne četvrtine (27%) navodi da ima veoma negativan i donekle negativan stav što predstavlja umanjeње od 9% u odnosu na istraživanje 2023. godine gdje je jedna trećina (36%) navela svoj negativni stav prema tužilaštvu.

Percepcija Državnog tužilaštva u 2024. godini bilježi značajan napredak u više ključnih aspekata. Građani sve više prepoznaju nezavisnost i nepristrasnost Državnog tužilaštva, sa porastom povjerenja u instituciju kao temelj pravne države od 12,6% (na 61,4% u 2024. godini sa 48,8% u 2023. godini), kao službe građana gdje je zabilježen porast od 10,2% (na 58,4% u 2024. godini sa 48,2% u 2023. godini). Zabilježen je porast od 11,9% građana/ki koji smatraju da Državno tužilaštvo djeluje u javnom interesu u skladu sa zakonima i profesionalnim standardima (na 58,3% sa 46,4%). Zabilježen je rast od 9,1% i kada je riječ o percepciji nepristrasnosti u donošenju odluka (na 54,7% sa 45,6%). Ukupni rezultati ukazuju na poboljšanu transparentnost i profesionalnost rada tužilaštva, uz prostor za dalja unapređenja u jačanju povjerenja građana.

Istraživanje pokazuje značajan rast podrške u čelnika državnotužilačke organizacije. Više od polovine ispitanika/ca (51,5%) u potpunosti ili djelimično podržava rad VDT-a Milorada Markovića, što predstavlja rast od 13,9% u odnosu na istraživanje iz 2023. godine, kada je nešto više od jedne trećine ispitanika/ca (37,6%) u potpunosti ili djelimično podržavalo rad u to vrijeme v.d. VDT-a.

Podaci pokazuju da je zadržan trend rasta podrške rada glavnog specijalnog tužioca Vladimira Novovića. U 2024. godini 57,6% ispitanika/ca navodi da u potpunosti ili djelimično podržava njegov rad, što predstavlja rast od 2,8% u odnosu na prethodnu godinu (2023. godine - 54,8%).

Percepcije o radu Državnog tužilaštva

Ovogodišnji podaci pokazuju da nešto više od polovine građana smatra da se Državno tužilaštvo uspješno bori protiv korupcije i ukazuju na pozitivne promjene u percepciji građana prema radu ove institucije. Kroz analizu podataka prikupljenih tokom 2024. godine, uočava se značajan porast povjerenja građana u rad tužilaštva kada je u pitanju borba protiv korupcije. Prema kumulativnim rezultatima, 53% ispitanika i ispitanica smatra da se tužilaštvo uspješno nosi sa ovim izazovom, što predstavlja rast od 11,8% u odnosu na 2023. godinu, kada je ovaj stav dijelilo 41,2% ispitanika/ca.

Istraživanje pokazuje da raste broj onih koji smatraju da je Državno tužilaštvo efikasno u svom djelovanju i da postoji trend pada broja građana koji smatraju tužilaštvo neefikasnim. Nešto više od polovine građana/ki (51,1%) navodi da smatraju da je Državno tužilaštvo veoma ili donekle efikasno u svom djelovanju što predstavlja rast od 4,9% u odnosu na istraživanje 2023. godine. Sa druge strane, malo više od jedne trećine građana/ki, njih 35,8%, navodi da smatraju da je Tužilaštvo donekle neefikasno ili da uopšte nije efikasno, što je 7,1% manje u odnosu na prethodnu godinu kada je taj broj iznosio 42,9%.

Rezultati ukazuju na blagi optimizam među građanima, ali i na potrebu za vidljivijim naporima kako bi se dodatno unaprijedila percepcija rada ove institucije. U 2024. godini, kumulativno 41,8% ispitanika/ca navodi da su u posljednjih 12 mjeseci primijetili značajne promjene na bolje ili neke promjene na bolje. Ovo predstavlja rast od 2,9 procentnih poena u odnosu na prethodnu godinu (2023. godine - 38,9%).

Informisanost građana o Državnom tužilaštvu

Percepcija transparentnosti rada Državnog tužilaštva znatno je unaprijeđena tokom 2024. godine. Podaci ukazuju na sve veće uvjerenje građana da Državno tužilaštvo radi na transparentan način. Prema najnovijim podacima, 55,7% građana ocjenjuje rad tužilaštva kao veoma ili donekle transparentan, što predstavlja rast od 14,9 procentnih poena u odnosu na 2023. godinu, kada je ovaj stav zastupalo 40,8% ispitanika/ca. Sa druge strane, smanjen je procenat građana koji smatraju da rad tužilaštva uglavnom nije ili uopšte nije transparentan, sa ukupno 54,8% u 2023. na 39,9% u 2024.

U 2024. godini, čak 59,9% građana/ki izjavilo je da se informiše putem informativnih emisija na TV-u, što predstavlja kontinuirani rast u odnosu na 2022. (47,3%) i 2023. (51,2%).

Kada se uporede stavovi o efikasnosti, borbi protiv korupcije i opštem stavu o Državnom tužilaštvu TV emisije "Upoznajte tužilaštvo", primjećuje se pozitivan trend među onima koji su gledali emisiju i njihovom generalnom stavu prema tužilaštvu. Građani/ke koji su gledali emisiju imaju pozitivniji stav o Državnom tužilaštvu u odnosu od onih koji uopšte nisu čuli za emisiju.

Stavovi o prisustvu državnih tužilaca u javnosti

Javna obraćanja državnih tužilaca ostavila su snažan utisak jasnoće i razumljivosti među građanima. Među građanima koji su u prethodnih 12 mjeseci pratili javna obraćanja državnih tužilaca, dominantna većina, njih 85,4%, izjavila je da su razumjeli sve ili većinu onoga što je tužilac iznosio. Ovaj podatak ukazuje na visok nivo jasnosti i pristupačnosti u komunikaciji predstavnika tužilaštva sa javnošću.

Direktna komunikacija građana sa tužiocima i dalje je rijetka, ali pokazuje blagi trend rasta u posljednjim godinama. Rezultati pokazuju da je u 2024. godini 8,5% građana/ki imalo priliku da razgovara sa tužiocem u prethodnih 12 mjeseci, što predstavlja najviši procenat u posmatranom petogodišnjem periodu. Ovaj procenat bilježi blagi porast u odnosu na 2023. godinu (5,1%). Uprkos tome, većina građana/ki (90,5%) i dalje nije imala priliku za takav kontakt, što ukazuje na ograničenu direktnu komunikaciju između tužilaca i građana.

Pitanje o tome da li državna tužilaštva putem konferencija za medije treba da informišu javnost o predmetima iz njihove nadležnosti pokazuje doslijedan interes građana/ki za većom transparentnošću u radu tužilaštava. Iako je u 2023. godini 61,3% ispitanika/ca smatralo da tužilaštva treba da informišu javnost putem medija, ovaj procenat je blago opao na 56,9% u 2024. godini. Ovi podaci ukazuju na to da i dalje postoji značajan interes za veću transparentnost i pristup informacijama.

Stavovi građana o Tužilačkom savjetu

Podaci pokazuju da u ovogodišnjem istraživanju 43,3% u potpunosti ili djelimično smatra da je Savjet nezavisan što predstavlja povećanje od 7,4 procentnih poena u odnosu na prošlu godinu (35,9%).

Rezultati istraživanja pokazuju da je informisanost građana/ki o Tužilačkim savjetom i dalje na izuzetno niskom nivou, uz malo variranje tokom protekle tri godine. Dok je u 2023. godini zabilježen blagi porast broja građana/ki koji su izjavili da su upoznati sa sastavom Tužilačkog savjeta (17,9%), taj procenat je u 2024. godine pao na 11,3%. Većina ispitanika/ca, njih 88,7% u 2024. godini, izjavila je da nije upoznata sa radom ovog tijela, što ukazuje na potrebu za intenzivnijim informisanjem i približavanjem uloge i značaja Tužilačkog savjeta javnosti.

Od ispitanika/ca koji navode da su upoznati sa sastavom Tužilačkog savjeta (11,3%), jedna četvrtine podržava sastav Tužilačkog savjeta, 22,8% ne podržava a većina (njih 52,3%) nema odlučan stav. Ovi podaci pokazuju pad u odnosu na 2023. godinu gdje je 46,1% ispitanika/ca podržalo sastav Savjeta.

Korupcija i organizovani kriminal

Podaci iz 2024. godine pokazuju da dominantna većina građana/ki smatra korupcijom i organizovanim kriminalom veoma ozbiljnim ili donekle ozbiljnim problemom (korupcija – 92,8%, organizovani kriminal – 90,1%). U poređenju sa rezultatima prethodnog talasa, uočavamo da je u blagom padu broj ispitanika i ispitanica koji korupciju i organizovani kriminal smatraju problemom (2023. godine: Korupcija – 94,7%, organizovani kriminal – 96,3%).

Uvod

Državno tužilaštvo ostaje ključna institucija za očuvanje vladavine prava i osiguranje pravde u svakom demokratskom društvu, uključujući i Crnu Goru. Percepcija ove institucije od strane građana direktno odražava nivo povjerenja javnosti u pravosudni sistem i šire u institucije države.

Izveštaj za 2024. godinu predstavlja nastavak dugogodišnjeg istraživačkog napora usmjerenog ka analizi stavova građana Crne Gore o Državnom tužilaštvu, njegovim aktivnostima i ulozi u društvu. Ovo je peti uzastopni talas istraživanja, koji omogućava ne samo detaljan pregled trenutnih stavova, već i poređenje sa rezultatima iz prethodnih godina (2020., 2021., 2022. i 2023.). Ova longitudinalna dimenzija istraživanja pruža dodatnu vrijednost, jer omogućava identifikaciju trendova, promjena i potencijalnih izazova s kojima se Državno tužilaštvo suočava u očima građana.

U okviru istraživanja za 2024. godinu, posebna pažnja posvećena je analizi različitih aspekata percepcije građana o Državnom tužilaštvu. Ispitivani su *opšti stavovi* o ulozi i značaju ove institucije u društvu, kao i njen doprinos očuvanju vladavine prava. Poseban fokus stavljen je na percepcije efikasnosti, nepristrasnosti i transparentnosti u radu tužilaštva, odnosno na to kako građani doživljavaju njegovu sposobnost da procesuiranjem krivičnih djela osigura pravdu. *Povjerenje u Tužilački savjet* takođe je značajan segment istraživanja, s ciljem razumijevanja stavova građana o ulozi ovog tijela u nadzoru i ocjenjivanju rada tužilaca.

Istraživanje je obuhvatilo i percepciju uspješnosti Državnog tužilaštva u borbi protiv *korupcije i organizovanog kriminala*, koje se smatraju ključnim izazovima za vladavinu prava u Crnoj Gori. Takođe, analiziran je *nivo informisanosti građana o ulozi, nadležnostima i radu Državnog tužilaštva*, kao i načinima na koje se građani informišu o aktivnostima ove institucije. Na kraju, ispitivani su i *stavovi o prisustvu tužilaca u javnosti*, odnosno o tome koliko medijsko i javno prisustvo doprinosi percepciji njihove transparentnosti i odgovornosti. Rezultati ovih analiza pružaju sveobuhvatan uvid u stavove građana o Državnom tužilaštvu i njegovom radu.

Kao i prethodnih godina, rezultati istraživanja pružaju vrijedan uvid u stavove građana Crne Gore o Državnom tužilaštvu. Cilj ovogodišnjeg istraživanja jeste da doprinese razumijevanju promjena u percepciji, identifikaciji ključnih izazova i unapređenju povjerenja u ovu važnu instituciju crnogorskog pravnog sistema.

Ovo istraživanje, kao i njegovi prethodni talasi, ima posebnu važnost jer ne samo da dokumentuje trenutne percepcije, već omogućava i praćenje kako promjene u zakonodavnom okviru, medijskom diskursu i svakodnevnom životu građana oblikuju povjerenje u pravosudni sistem. Posebna pažnja posvećena je činjenici da percepcija Državnog tužilaštva ne odražava isključivo rad ove institucije, već i širu sliku vladavine prava u Crnoj Gori. Povjerenje građana u pravosudni sistem, osjećaj pravde i sigurnosti, kao i percepcija borbe protiv ključnih društvenih izazova poput korupcije i organizovanog kriminala, ogledaju se u stavovima prema ovoj instituciji. Longitudinalni pristup istraživanju, koji omogućava upoređivanje rezultata iz godine u godinu, pruža mogućnost ne samo identifikovanja trendova već i uočavanja konkretnih područja gdje su potrebne reforme i dodatni napori za jačanje povjerenja građana.

Metodologija istraživanja

Istraživanje o percepciji Državnog tužilaštva u Crnoj Gori sprovedeno je na uzorku od 1005 punoljetnih građana/ki, čime je osigurana reprezentativnost za ukupnu populaciju punoljetnih stanovnika zemlje. Uzorak je oblikovan primjenom višestepene slučajne selekcije (*multistage random sampling*), što omogućava standardnu statističku grešku od +/- 3,1% sa intervalom povjerenja od 95% za distribuciju od 50%.

Proces stratifikacije uzorka odvijao se u dvije ključne faze. Prvo, populacija je podijeljena na tri regije koje odražavaju geo-ekonomske karakteristike Crne Gore: sjever, centar i jug. Zatim su, unutar svake regije, jedinice uzorka razvrstane prema veličini naselja u tri kategorije: velika, srednja i mala. Domaćinstva su birana metodom slučajne šetnje (*random walk*), dok je broj anketiranih u svakoj regiji proporcionalno prilagođen strukturi populacije prema posljednjem zvaničnom popisu iz 2011. godine.

Upitnik korišćen u istraživanju osmišljen je u saradnji sa Državnim tužilaštvom i Misijom OEBS-a u Crnoj Gori, koja je podržala realizaciju ovog projekta. Njime su obuhvaćeni ključni aspekti kao što su: svijest i razumijevanje uloge Državnog tužilaštva, povjerenje i osjećaj sigurnosti, nepristrasnost i pravičnost, efikasnost u radu, te transparentnost i odgovornost ove institucije.

Prikupljanje podataka trajalo je od 15. oktobra do 11. novembra 2024. godine i realizovano je tehnikom CAPI (Computer-Assisted Personal Interviewing). Ova metoda uključuje direktan intervju između anketara i ispitanika, pri čemu su podaci prikupljeni putem elektronskih uređaja. Nakon završetka istraživanja, rezultati su dodatno prilagođeni kroz post-stratifikaciju prema osnovnim demografskim karakteristikama, poput pola i starosne dobi, kako bi se dodatno osigurala reprezentativnost uzorka.

Pored analize ovogodišnjih podataka, izvještaj sadrži i komparativnu analizu rezultata iz prethodnih istraživanja sprovedenih 2020., 2021., 2022. i 2023. godine, omogućavajući praćenje trendova i promjena u percepciji građana tamo gdje je to bilo moguće i korisno.

Opšti stavovi o Državnom tužilaštvu

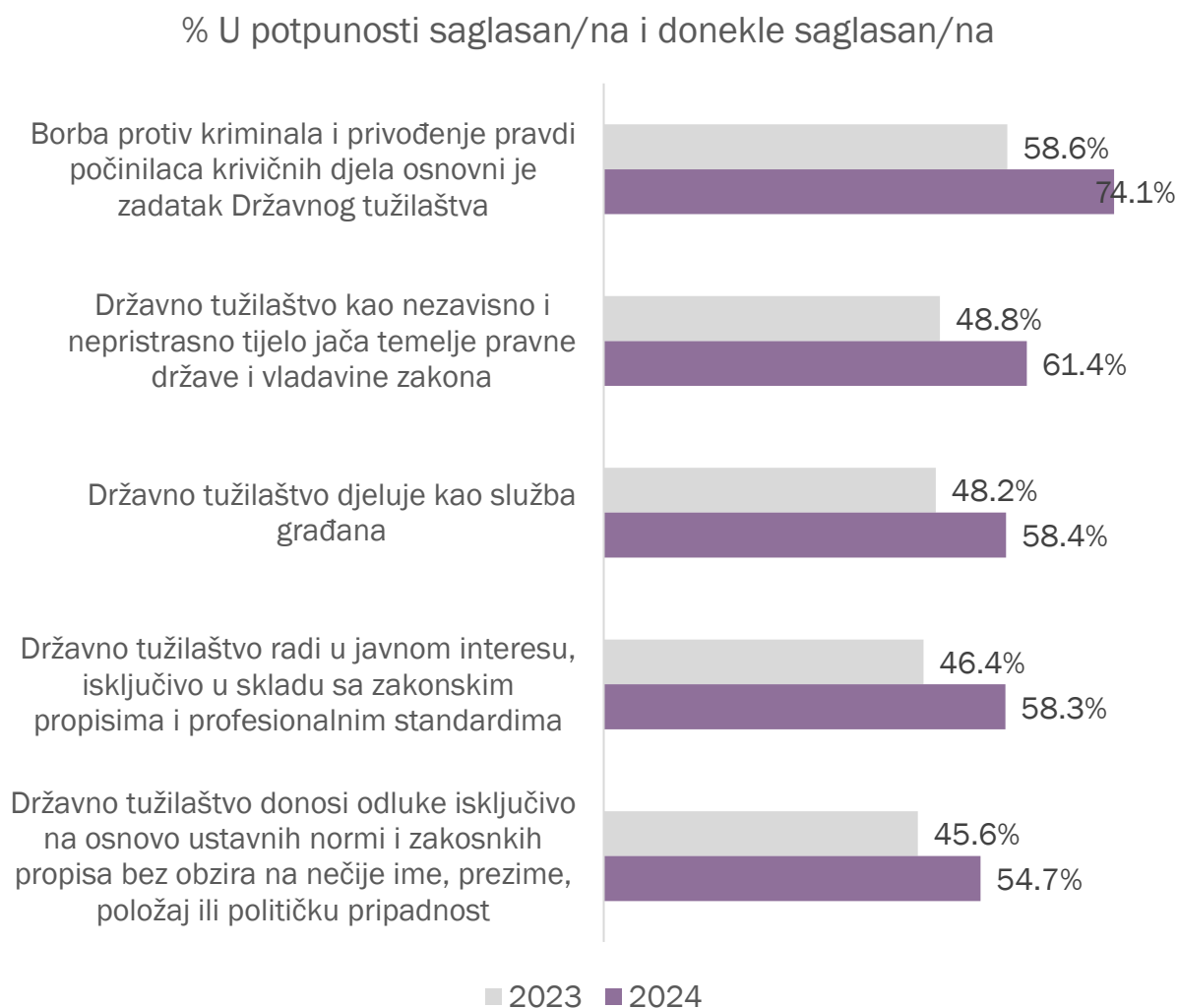
Percepcija Državnog tužilaštva u Crnoj Gori igra ključnu ulogu u razumijevanju šireg konteksta pravosudnog sistema, odražavajući složene društvene i političke procese unutar države. Kao jedna od centralnih institucija u sprovođenju pravde, suzbijanju kriminala i očuvanju principa vladavine prava, Državno tužilaštvo ima značajan uticaj na povjerenje javnosti i stabilnost institucija. Stavovi građana, kao i ključnih društvenih i političkih aktera, direktno utiču na njegovu transparentnost, funkcionalnost i kredibilitet. Ova studija započinje analizom opšteg odnosa prema Tužilaštvu, osvrćući se na njegovu ulogu u društvu i potencijalni uticaj tih stavova na procese reformi i jačanje pravnog sistema u Crnoj Gori.

Analiza rezultata kroz vrijeme pokazuje značajan porast pozitivnih stavova o radu Državnog tužilaštva u 2024. u odnosu na 2023. godinu. Najveći rast bilježi percepcija osnovne funkcije Državnog tužilaštva, gdje se broj građana/ki koji su saglasni da je borba protiv kriminala i privođenje počilaca pravdi njegov osnovni zadatak povećao za 15,5% sa 58,6% u 2023. na

74,1% u 2024. godini. Ovo ukazuje na rastuće razumijevanje i priznavanje ključne uloge ove institucije u pravosudnom sistemu. Slično tome, percepcija Državnog tužilaštva kao nezavisnog i nepristrasnog tijela koje jača temelje pravne države porasla je za 12,6% sa 48,8% u 2023. na 61,4% u 2024. godini, što sugeriše da građani sve više prepoznaju njegov doprinos vladavini prava.

Povećanje povjerenja zabilježeno je i u percepciji Državnog tužilaštva kao službe građana za 10,2% (porast sa 48,2% na 58,4%), kao i u njegovoj usmjerenosti na rad u javnom interesu, isključivo u skladu sa zakonskim propisima i profesionalnim standardima za 11,9% (porast sa 46,4% na 58,3%). Ove promjene ukazuju na poboljšanu percepciju transparentnosti i profesionalnosti rada Državnog tužilaštva. Najmanji, ali ipak značajan porast, bilježi percepcija nepristrasnosti u donošenju odluka, koja je sa 45,6% u 2023. porasla na 54,7% u 2024. godini. Iako ovaj rezultat pokazuje napredak od 9,1%, on istovremeno naglašava da postoji prostor za dalja poboljšanja u izgradnji povjerenja građana u nepristrasnost rada ove institucije.

Grafik 1 Podaci kroz talase: U kojoj mjeri su sljedeći stavovi primjenjivi na Državno tužilaštvo u Crnoj Gori? % U potpunosti saglasan/na i donekle saglasan/na

Analiza podataka kroz godine ukazuje na sve izraženiji trend rasta povjerenja građana u tužilačke institucije, što odražava pozitivnu promjenu u percepciji njihovog rada. Ovim

istraživanjem ispitivan je nivo povjerenja ispitanika i ispitanica u tužilaštva na svim nivoima - Vrhovno državno tužilaštvo, Specijalno državno tužilaštvo, Više državno tužilaštvo u Podgorici, Više državno tužilaštvo u Bijelom Polju, kao i Osnovno državno tužilaštvo nadležno za opštinu u kojoj ispitanici/ce žive.

Rezultati istraživanja ukazuju na varijacije u nivou povjerenja građana/ki tužilaštva na različitim nivoima. Specijalno državno tužilaštvo ima najveći procenat ispitanika/ca koji vjeruju u njegov rad, gdje kumulativno nešto više od dvije trećine (64,8%) ispitanika/ca u potpunosti ili donekle vjeruje, što ukazuje na solidan nivo povjerenja i rast od 9,7% u odnosu na 2023. godinu (55,1%), dok 11,2% ispitanika ne vjeruje uopšte. Vrhovno državno tužilaštvo ima sličan obrazac, sa 64,1% onih koji u potpunosti ili donekle vjeruju i 11,6% onih koji uopšte ne vjeruju toj instituciji, što predstavlja rast od 14,4% u odnosu na prethodnu godinu (2023. godine - 45,6%). Visok nivo povjerenja postoji takođe za Osnovno državno tužilaštvo nadležno za opštinu u kojoj ispitanici/ce žive, gdje 60% u potpunosti vjeruje ili donekle vjeruje toj instituciji, što predstavlja rast od 14,4% u odnosu na 2023. godinu (45,6%). Više od polovine ispitanika/ca (57,4%) navodi da u potpunosti ili donekle ima povjerenja u Više državno tužilaštvo u Podgorici što predstavlja rast od 10,8% u odnosu na 2023. godinu (46,6%). Iako bilježi rast od 5,1% u odnosu na prethodnu godinu (2023. godine - 41,4%), Više državno tužilaštvo u Bijelom Polju ima najmanji nivo povjerenja, sa 46,5% koji u potpunosti ili donekle vjeruju.

Sve u svemu, rezultati pokazuju da skoro dvije trećine građana/ki ima povjerenje u rad tužilaštava na svim nivoima, sa izuzetkom Višeg državnog tužilaštva u Bijelom Polju u koje povjerenje ima manje od polovine građana/ki.

Grafik 2 U kojoj mjeri vjerujete sljedećim tužilaštvima?

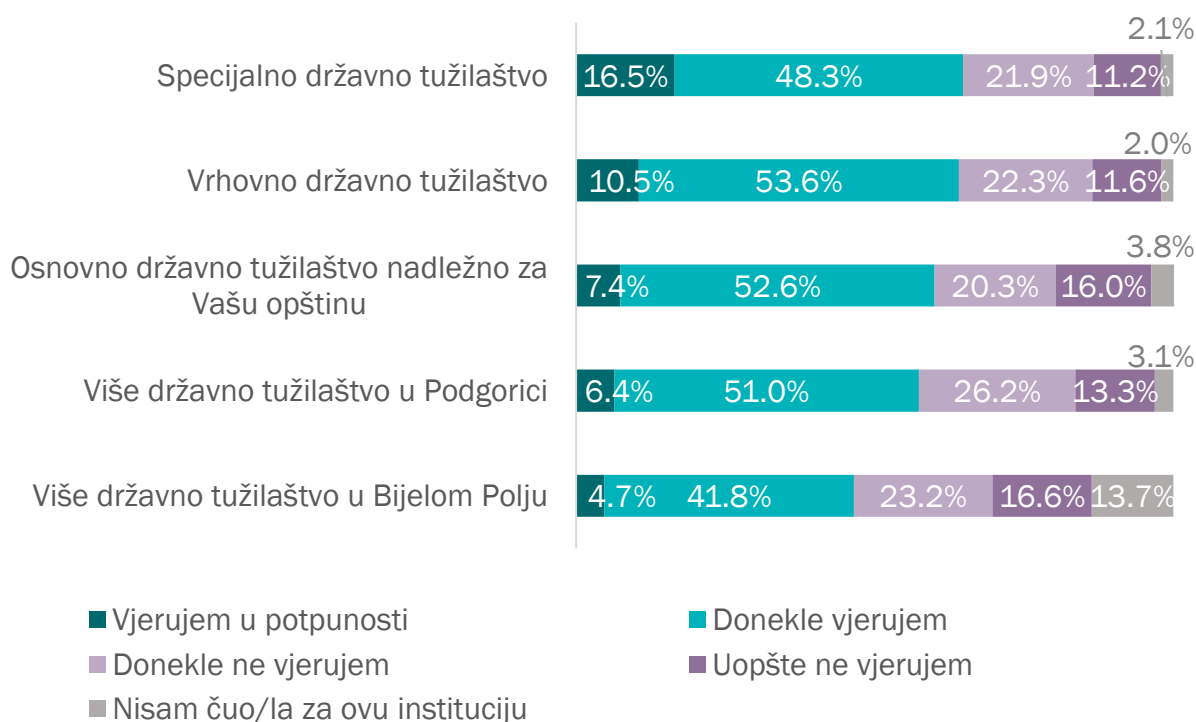
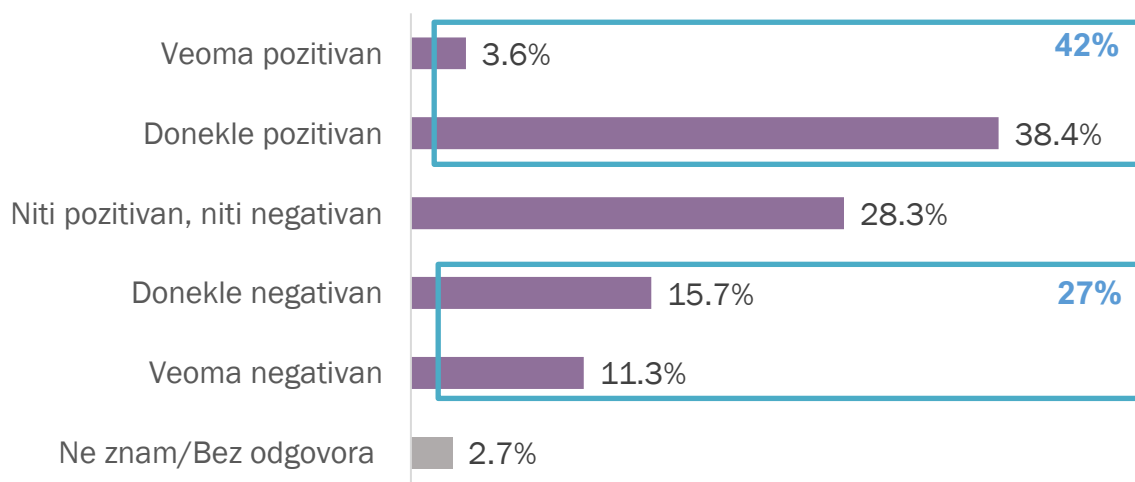

Tabela 1 Podaci kroz talase: U kojoj mjeri vjerujete sljedećim tužilaštvima? % Vjerujem u potpunosti i donekle vjerujem

% Vjerujem u potpunosti ili donekle vjerujem						
U kojoj mjeri vjerujete sljedećim tužilaštvima?	2020	2021	2022	2023	2024	% Razlike između dva talasa
Vrhovno državno tužilaštvo	43,7%	38,3%	42,6%	49,6%	64,1%	+ 14,5%
Specijalno državno tužilaštvo	44,8%	34,7%	42,7%	55,1%	64,8%	+ 9,7%
Više državno tužilaštvo u Podgorici	46,3%	37,4%	38,2%	46,6%	57,4%	+ 10,8%
Više državno tužilaštvo u Bijelom Polju	38,0%	34,5%	34,3%	41,4%	46,5%	+ 5,1%
Osnovno državno tužilaštvo nadležno za Vašu opštinu	46,8%	41,4%	39,6%	45,6%	60%	+ 14,4%

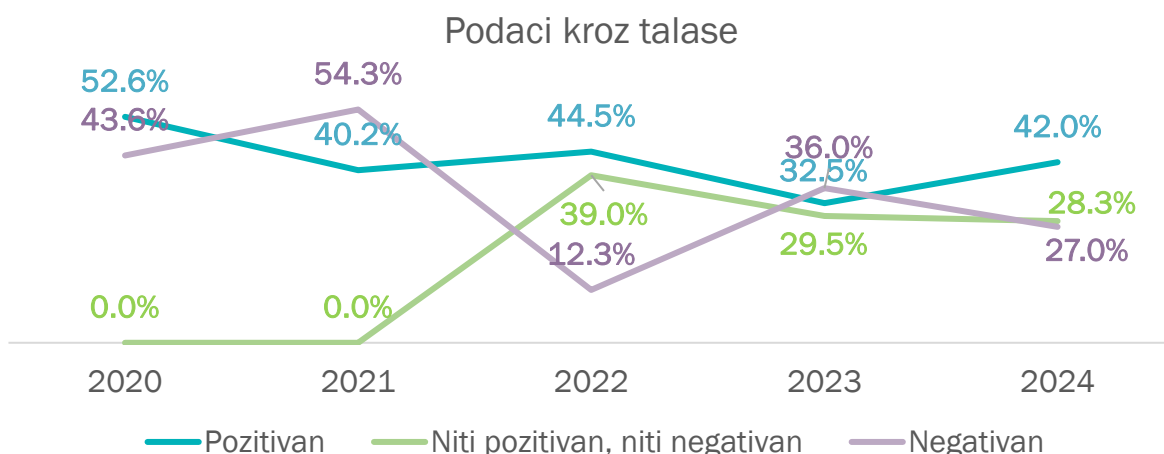
Ovogodišnje istraživanje otkriva preovladavajuće pozitivne stavove građana Crne Gore prema tužilaštvu. Opšti stav građana/ki je više pozitivan nego negativan, gdje 42% ispitanika/ca navodi da imaju veoma pozitivan stav i donekle pozitivan stav, dok nešto više od jedne četvrtine (27%) navodi da ima veoma negativan i donekle negativan stav.

Grafik 3 Kakav je Vaš opšti stav o Državnom tužilaštvu u Crnoj Gori?

Kombinovani procenat građana/ki koji izražavaju veoma pozitivan ili donekle pozitivan stav prema Državnom tužilaštvu je porastao u ovom talasu istraživanja, dostižući 42%. Ovo predstavlja značajan napredak od 9,5% u odnosu na 2023. godinu, kada je taj udio iznosio 32,5%. Ovaj trend ukazuje na postepeno poboljšanje percepcije Tužilaštva među građanima u posljednjem periodu. Takođe je značajno pomenuti da je u ovogodišnjem istraživanju opšti stav građana/ki više pozitivan nego negativan u odnosu na prethodnu godinu.

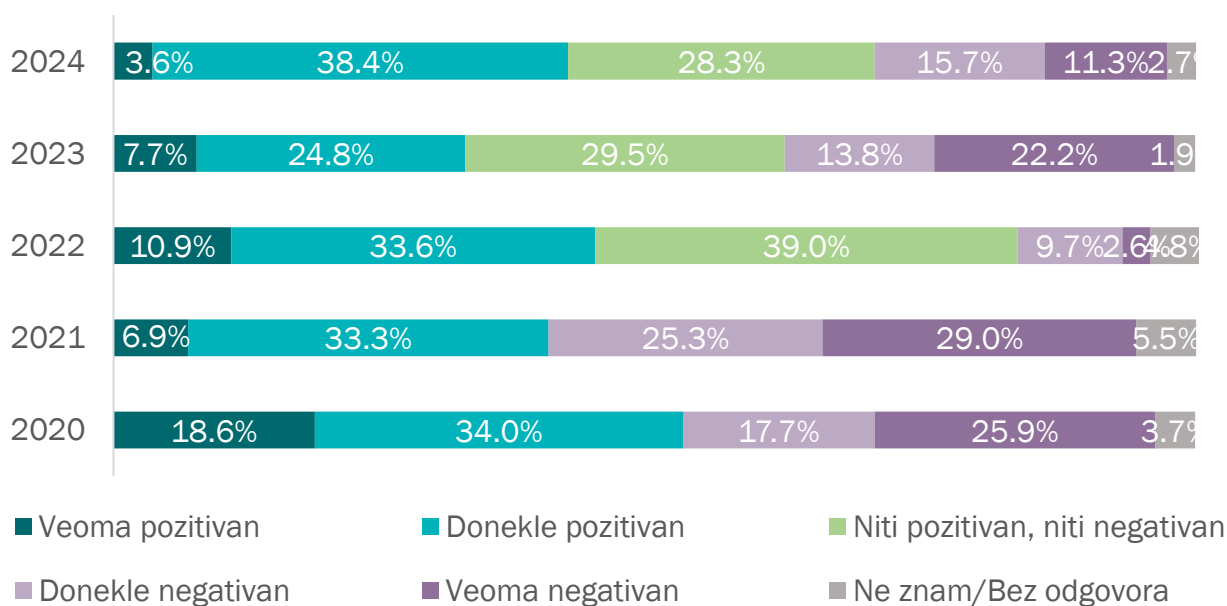
Grafik 4 Podaci kroz talase: Trendline - Kakav je Vaš opšti stav o Državnom tužilaštvu u Crnoj Gori?

Međutim, važno je napomenuti i značajne razlike u intenzitetu stava prema Državnom tužilaštvu. U 2024. godini bilježi se izrazito nizak procenat onih sa "veoma pozitivnim" stavom (3,6%), što predstavlja pad u odnosu na prethodne godine, uključujući 2023. (7,7%), 2022. (10,9%), 2021. (6,9%) i 2020. (18,6%). Istovremeno, u 2024. godini raste udio građana sa "donekle pozitivnim" stavom (38,4%), što ukazuje na značajan oporavak percepcije u poređenju sa 2023. (24,8%).

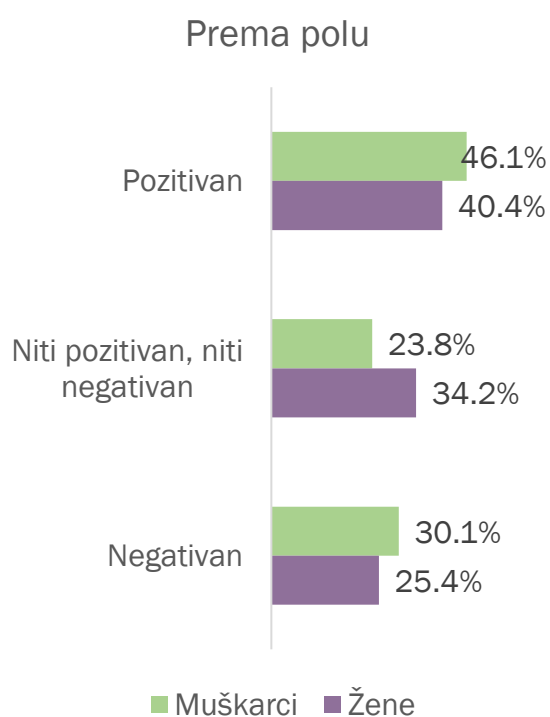
Neutralni stavovi ("niti pozitivan, niti negativan") pokazuju postepeni pad sa 39% u 2022. na 28,3% u 2024., dok je procenat negativnih stavova (kombinacija "donekle negativan" i "veoma negativan") u 2024. (27%) manji nego u 2023. (36%). Ovo sugeriše umjereno poboljšanje javne percepcije u posljednjih godinu dana. Takođe, broj onih koji nisu znali ili nisu željeli odgovoriti na pitanje blago je porastao u 2024. (2,7%) u odnosu na 2023. (1,9%). Generalno, podaci ukazuju na dinamične promjene u percepciji Državnog tužilaštva, sa pozitivnim pomacima u posljednjoj godini, ali i jasnim izazovima u izgradnji povjerenja među građanima.

Grafik 5 Podaci kroz talase: Kakav je Vaš opšti stav o Državnom tužilaštvu u Crnoj Gori?

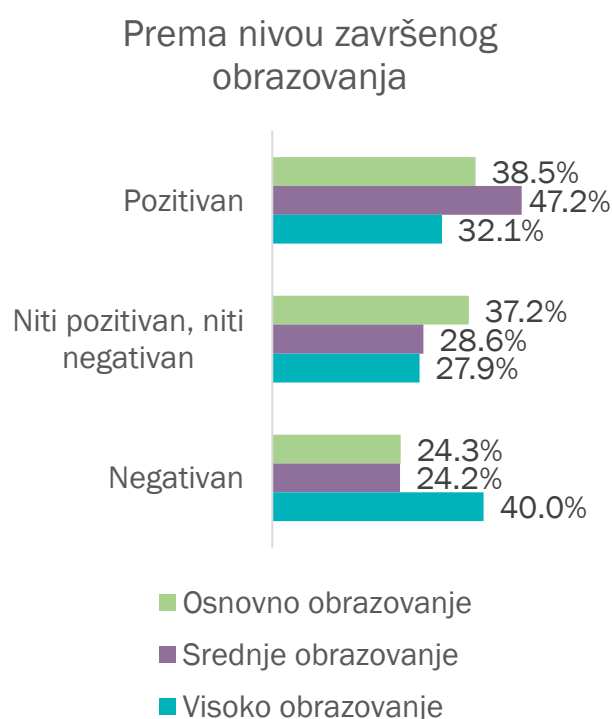

Podaci su dodatno ukršteni sa polom ispitanika/ca, godinama, regiji u kom su naseljeni ispitanici/ce kao i prema nivou završenog obrazovanja kako bi se analizirali mogućnosti postojanja statističkih značajnih razlika između ispitanika/ca. Uočene su razlike prema polu i nivou obrazovanja. Muškarci su više skloni tome da imaju određen stav prema Državnom tužilaštvu gdje 46,1% muškaraca ima pozitivan stav a 30,1% ima negativan. Sa druge strane, žene su više neutralne gdje nešto više od trećine nema niti pozitivan niti negativan stav prema Tužilaštvu. Kada gledamo ukrštene podatke prema nivou obrazovanja takođe vidimo razlike u tome da ispitanici/ce sa visokim obrazovanjem su više skloni da imaju negativno mišljenje u odnosu na ispitanike/ce sa osnovnim ili srednjim obrazovanjem. Starosna grupa koja je najviše sklona da ima pozitivan stav prema Državnom tužilaštvu su građani/ke od 35-54 godina starosti.

Grafik 6 Kakav je Vaš opšti stav o Državnom tužilaštvu u Crnoj Gori? Prema polu

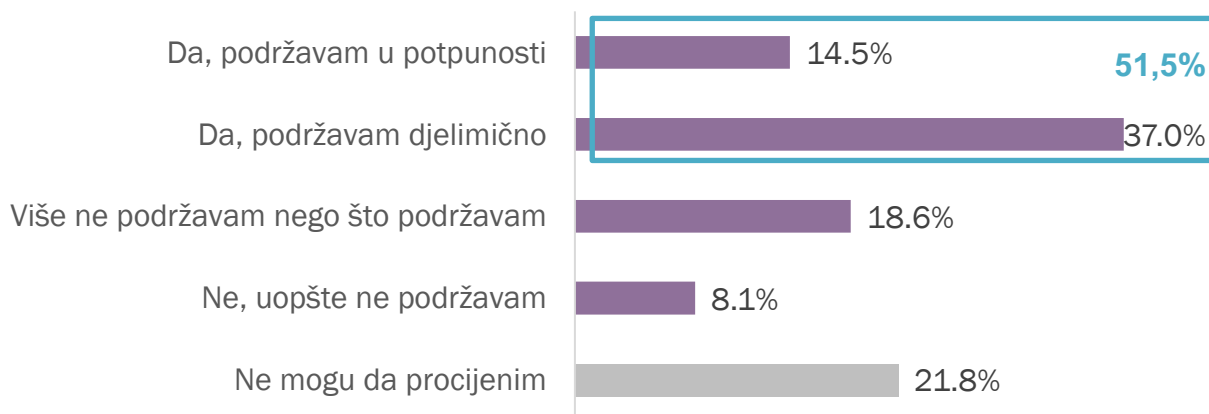

Grafik 7 Kakav je Vaš opšti stav o Državnom tužilaštvu u Crnoj Gori? Prema nivou završenog obrazovanja

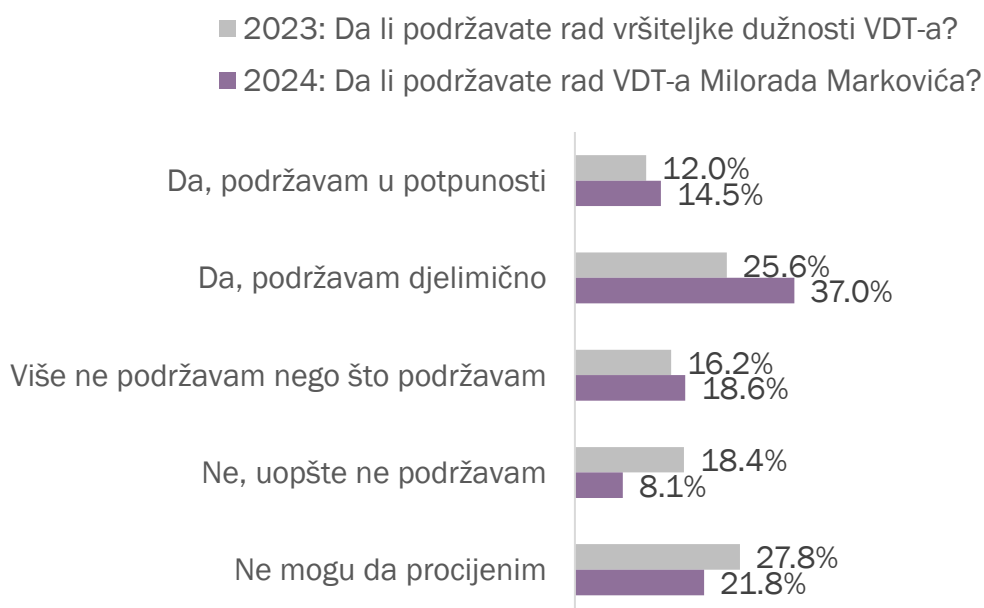
Ključni faktor povjerenja građana/ki u institucije predstavlja i povjerenje u njihove rukovodioce. Stoga je istraživanje obuhvatilo i ovaj aspekt, fokusirajući se na procjenu podrške radu VDT-a Milorada Markovića koji je izabran na funkciju 27. januara 2024. godine. Istraživanje pokazuje da više od polovine ispitanika/ca (51,5%) u potpunosti podržava ili djelimično podržava rad VDT-a Markovića, dok samo 8,1% uopšte ne podržava. Postoje i oni građani/ke koji više ne podržavaju rad VDT-a Markovića nego što podržavaju i takvih je 18,6%. nešto manje od jedne četvrtine ispitanika/ca (21,8%) je neodlučno i ne mogu da procjene da li podržavaju njegov rad ili ne.

Grafik 8 Da li podržavate rad VDT-a Milorada Markovića?

Uporedni podaci nam pokazuju da postoji značajno povećanje podrške rada VDT-a. Dok prošlogodišnji podaci pokazuju da kumulativno nešto više od jedne trećine građana (37,6%) u potpunosti podržavalo ili djelimično podržavalo rad vršiteljke dužnosti VDT-a u to vrijeme, 2024. godine broj građana koji podržavaju rad VDT-a Milorada Markovića se značajno povećao (51,5%).

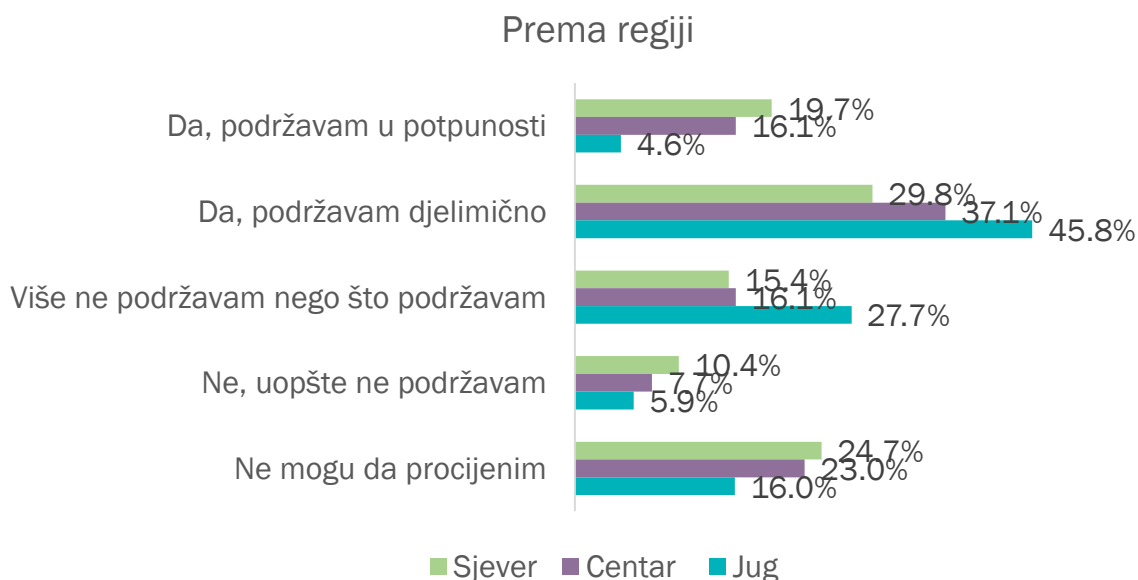
Grafik 9 Podaci kroz talase: Da li podržavate rad vršiteljke dužnosti VDT-a?/VDT-a Milorada Markovića?

Rezultati istraživanja o podršci radu VDT-a Milorada Markovića pokazuju značajne razlike u stavovima građana/ki na osnovu različitih demografskih i geografskih karakteristika. Podrška za rad VDT-a najizraženija je u centru Crne Gore, gdje kumulativno 84,7% ispitanika/ca navodi da u potpunosti podržava ili djelimično podržava rad VDT-a. Građani sa sjevera Crne Gore takođe dominantno podržavaju rad VDT-a Markovića sa 72% građana koji izražavaju svoju podršku. Manje od polovine ispitanika/ca (43,3%) iz južne regije navodi da u potpunosti ili djelimično podržava rad VDT-a. Sjever ima veći procenat potpune podrške u odnosu na druge regije, što može ukazivati na specifične percepcije ili očekivanja građana/ki iz tih oblasti prema

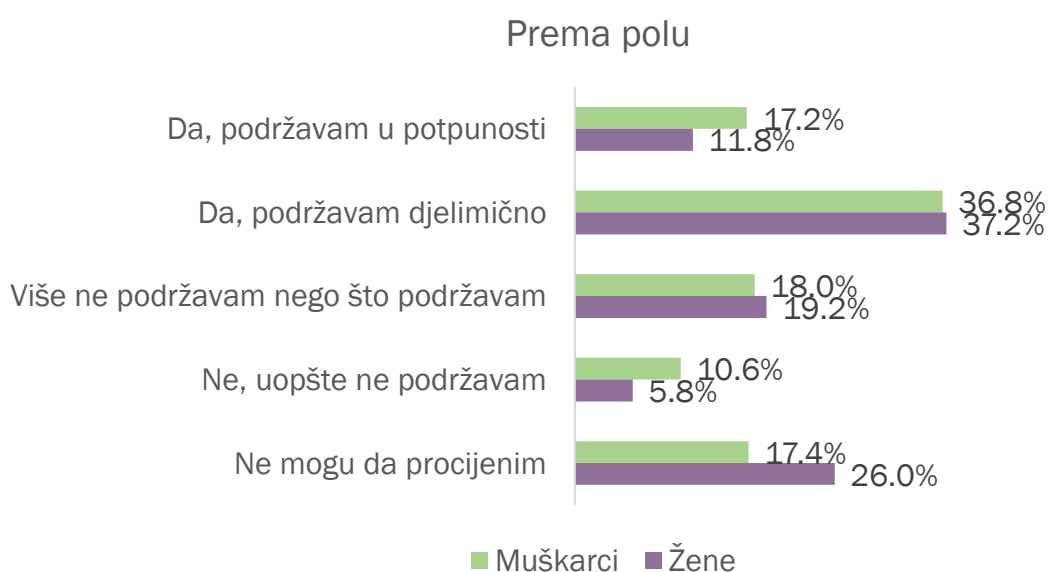
radu Državnog tužilaštva, gdje 19,7% ispitanika/ca u potpunosti podržava njegov rad, a 29,8% ih podržava djelimično. U centralnom dijelu zemlje, potpuna podrška iznosi 16,1%, dok 37,1% ispitanika/ca djelimično podržava rad Markovića. Na jugu Crne Gore, koja ima najmanji procenat potpune podrške (4,6%), vidimo da većina ispitanika/ca (45,8%) pruža djelimičnu podršku.

Grafik 10 Da li podržavate rad VDT-a Milorada Markovića? Prema regiji

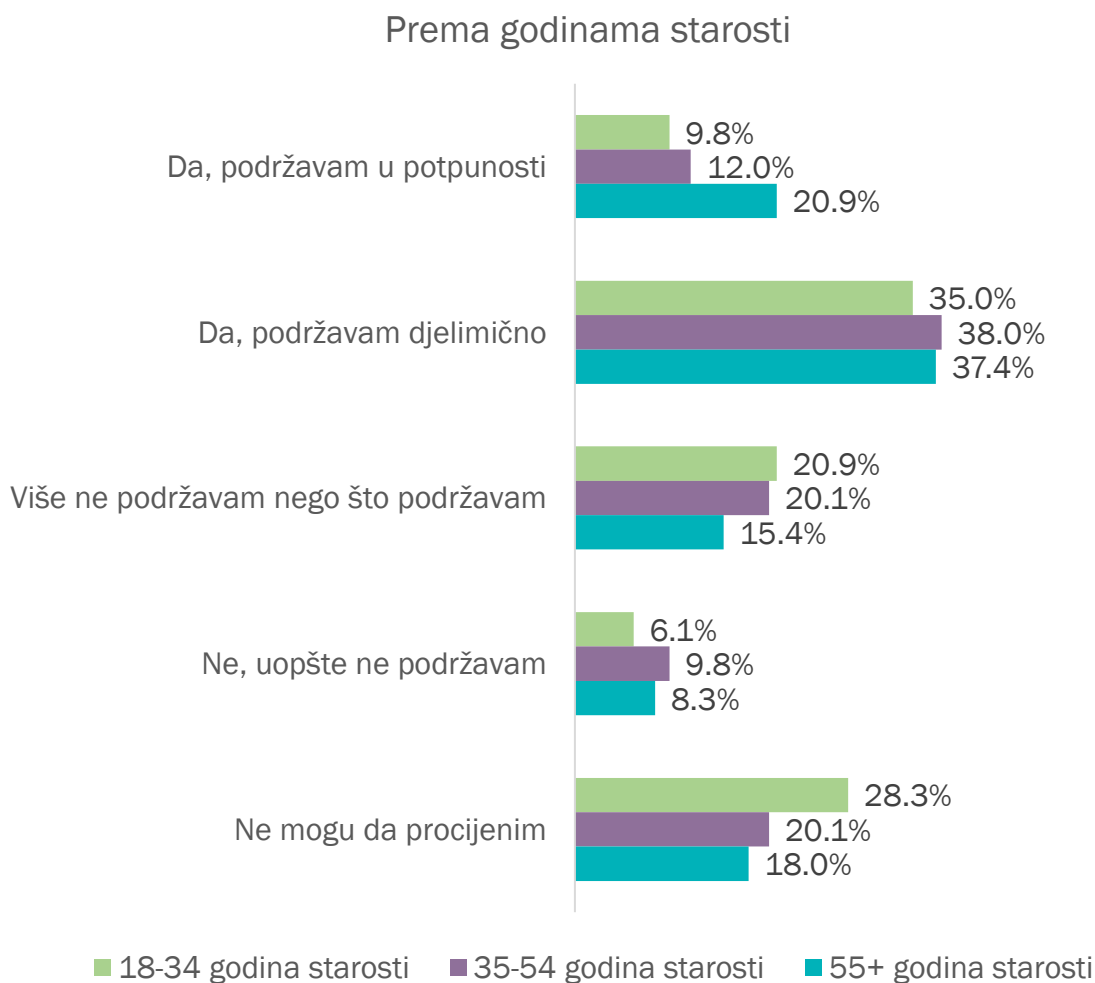
Prema polu, muškarci pokazuju nešto veću potpunu podršku (17,2%) nego žene (11,8%), dok je djelimična podrška slična u obje grupe (36,8% muškaraca, 37,2% žena). Međutim, znatno je veći broj žena koje nisu u stanju da procijene rad VDT-a (26%) u odnosu na muškaraca (17,4%).

Grafik 11 Da li podržavate rad VDT-a Milorada Markovića? Prema polu

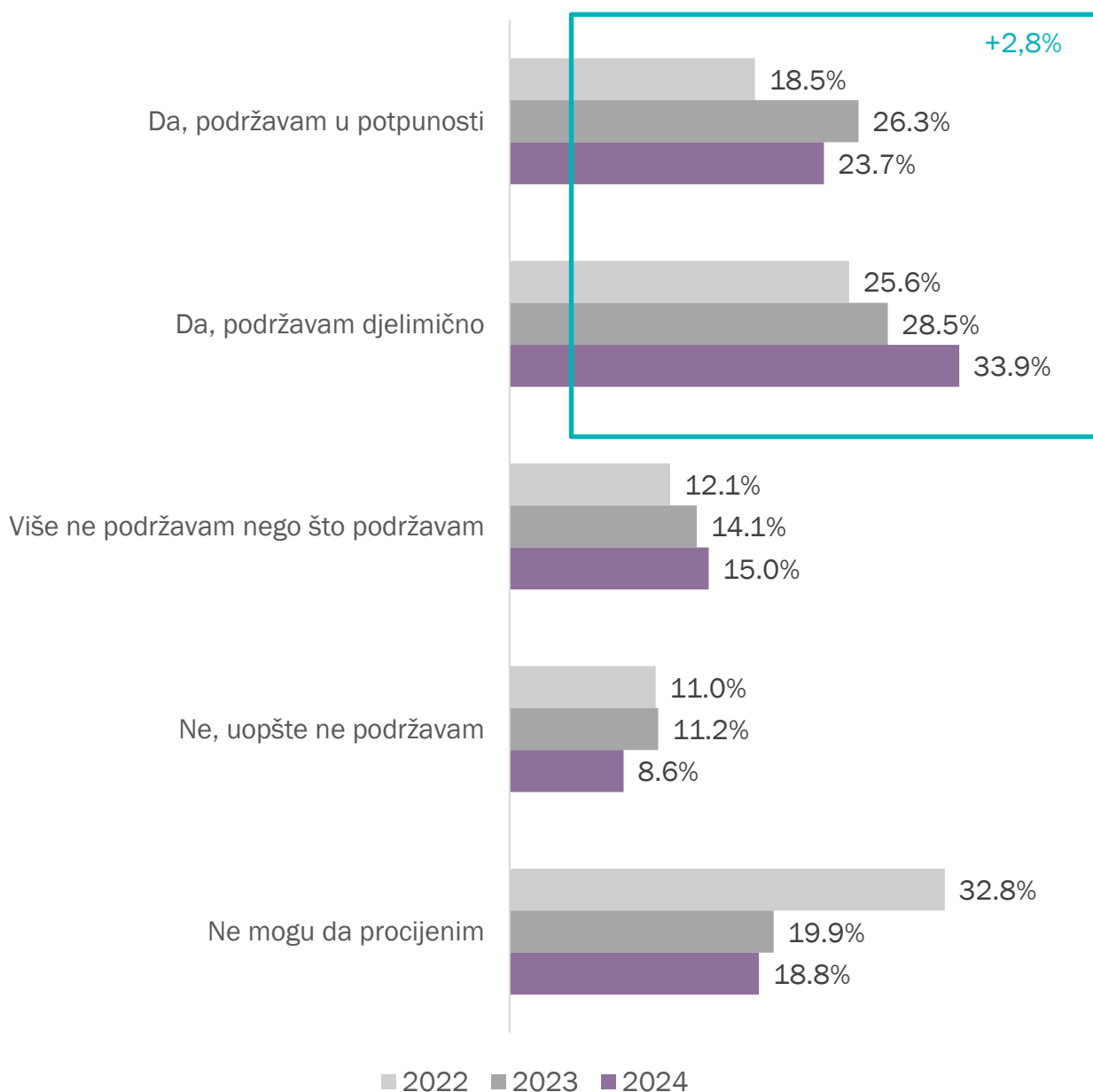
Stariji ispitanici/ce (55+) su više skloni da pružaju podršku na rad VDT-a, sa 20,9% koji potpuno podržavaju njegov rad, dok 37,4% starijih ispitanika/ca daje djelimičnu podršku. Ova starosna grupa možda ima veće povjerenje u institucionalne autoritete, što može biti povezano sa iskustvom i prethodnim odnosima prema pravosudnim institucijama. Dok, mlađi ispitanici/ce (18-34 godine) imaju najveći postotak onih koji ne mogu da procijene njegov rad (28,3%), što može ukazivati na niži nivo informisanosti o radu Državnog tužilaštva ili veću apatiju prema ovoj instituciji među mladim građanima

Grafik 12 Da li podržavate rad VDT-a Milorada Markovića? Prema godinama starosti

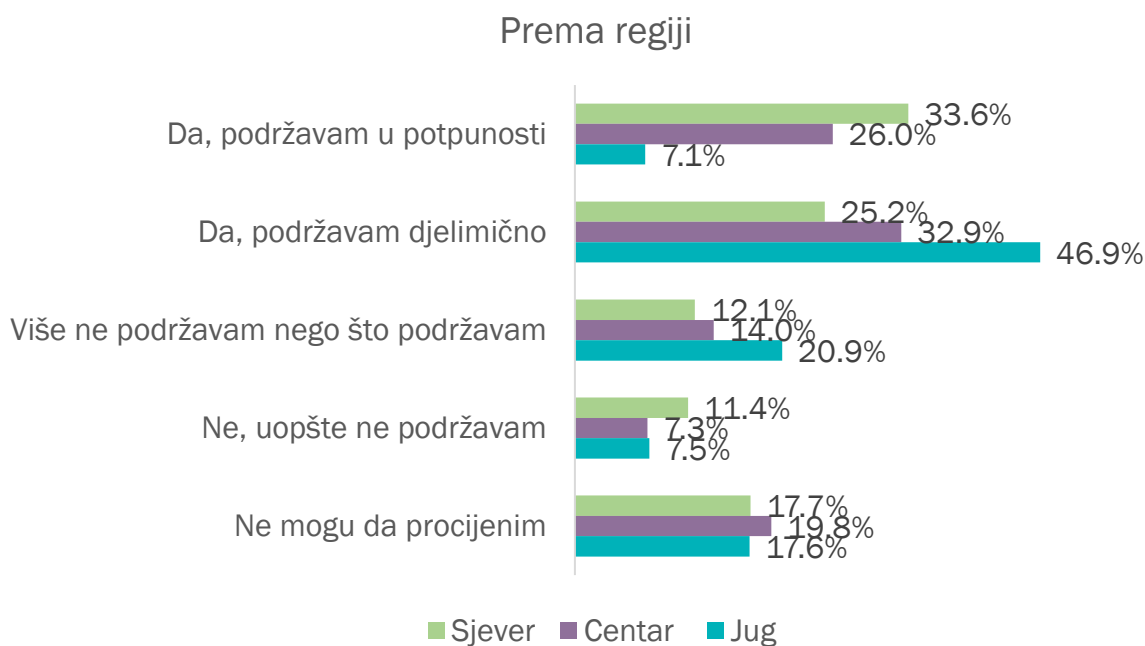
Ovim istraživanjem je takođe obuhvaćena percepcija podrške rada glavnog specijalnog tužioca Vladimira Novovića gdje imamo podatke i iz 2022., 2023. i 2024. godine. Podaci pokazuju da je zadržan trend rasta podrške rada glavnog specijalnog tužioca Vladimira Novovića. U 2024. godini 57,6% ispitanika/ca navodi da u potpunosti ili djelimično podržava njegov rad, što predstavlja rast od 2,8% u odnosu na prethodnu godinu (2023. godine - 54,8%). Takođe je važno naglasiti da se broj ispitanika/ca koji nisu bili u mogućnosti da procijene da li podržavaju rad glavnog specijalnog tužioca značajno smanjio, gotovo prepolovivši se u odnosu na 2022. godinu. Ovi rezultati ukazuju na to da se stavovi građana/ki sve više konkretizuju u pogledu rada glavnog specijalnog tužioca, što sugerise povećanu informisanost ili formiranje jasnijih mišljenja o njegovom djelovanju.

Grafik 13 Podaci kroz talase: Da li podržavate rad glavnog specijalnog tužioca Vladimira Novovića?

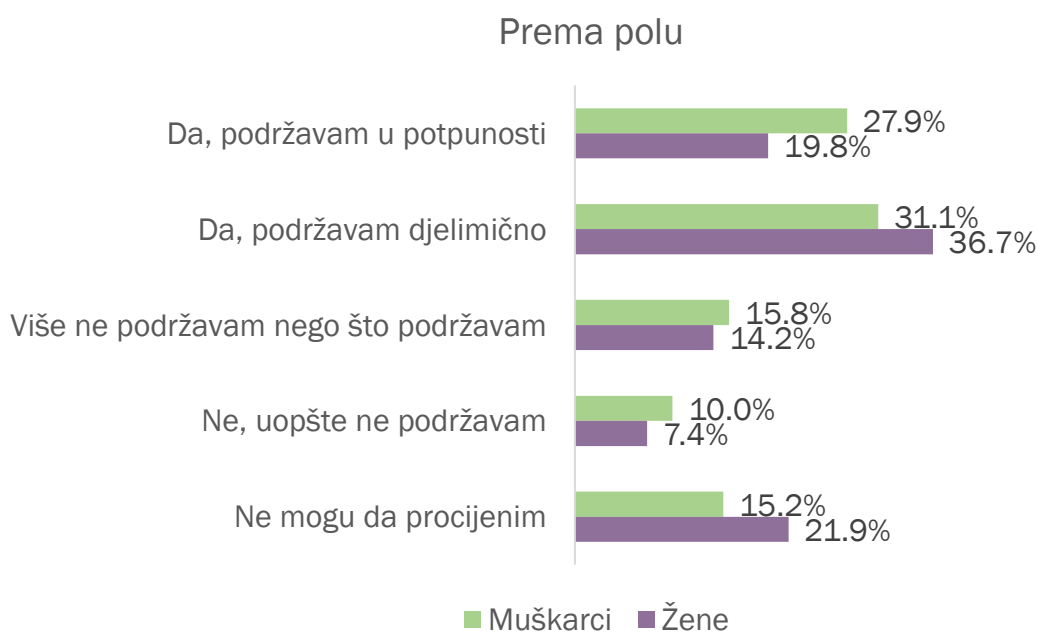
Analiza stavova prema radu glavnog specijalnog tužioca Vladimira Novovića u različitim regijama Crne Gore otkriva značajne razlike u percepciji. Na sjeveru zemlje, 33,6% građana u potpunosti podržava njegov rad, dok taj procenat opada na 26% u centralnom dijelu i na samo 7,1% na jugu. Djelimična podrška je najizraženija na jugu, gdje čak 46,9% građana izjavljuje da djelimično podržava njegov rad, dok je u centralnom dijelu taj procenat 32,9%, a na sjeveru 25,2%. Sa druge strane, negativni stavovi prema radu tužioca variraju u zavisnosti od regije. Najveći procenat građana koji više ne podržavaju nego što podržavaju njegov rad nalazi se na jugu (20,9%), dok su takvi stavovi manje izraženi u sjevernom (12,1%) i centralnom dijelu (14%). Uopšteno nepodržavanje rada tužioca je relativno nisko u svim regijama, krećući se od 7,3% u centru do 11,4% na sjeveru.

Grafik 14 Da li podržavate rad glavnog specijalnog tužioca Vladimira Novovića? Prema regiji

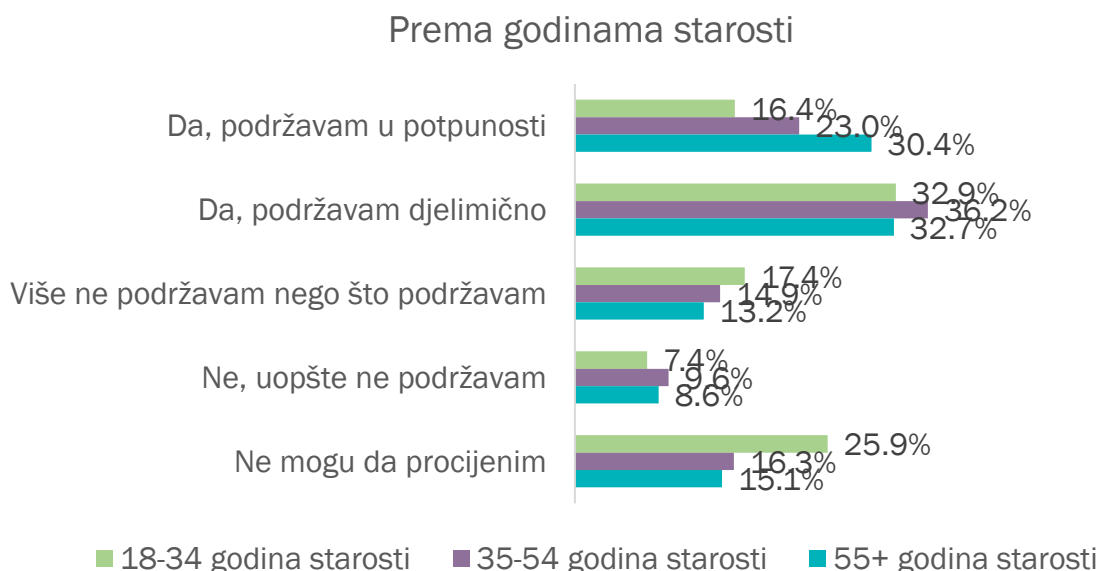
Podrška radu glavnog specijalnog tužioca Vladimira Novovića varira u zavisnosti od pola i starosnih grupa. Muškarci pokazuju veću sklonost prema potpunoj podršci (27,9%) u odnosu na žene (19,8%), dok žene češće iskazuju djelimičnu podršku (36,7%) u poređenju sa muškarcima (31,1%). Negativni stavovi prema njegovom radu su slični među polovima, ali muškarci imaju nešto viši procenat onih koji kažu da “više ne podržavaju nego što podržavaju” (15,8%) nego žene (14,2%). Takođe, žene češće ne mogu da procijene njegov rad (21,9%), dok je taj procenat među muškarcima manji (15,2%).

Grafik 15 Da li podržavate rad glavnog specijalnog tužioca Vladimira Novovića? Prema polu

Kada je riječ o starosnim grupama, stariji građani/ke, posebno oni 55+ godina, pokazuju najveću potpunu podršku (30,4%), dok mlađe grupe, posebno oni između 18-34 godine, imaju manju potpunu podršku (16,4%) i veću neodlučnost (25,9%). Djelimična podrška je prilično ravnomjerno raspoređena među svim starosnim grupama, dok negativni stavovi opadaju sa starošću. Ovi rezultati ukazuju na to da stariji građani/ke imaju izraženiju potpunu podršku, dok mlađe generacije češće nisu u mogućnosti da se izjasne ili imaju manju potpunu podršku.

Grafik 16 Da li podržavate rad glavnog specijalnog tužioca Vladimira Novovića? Prema godinama starosti

Istraživanje ukazuje na jasno izražene percepcije građana/ki o Državnom tužilaštvu, posebno u pogledu njegove nezavisnosti, pouzdanosti, prisutnosti korupcije, otvorenosti prema javnosti i transparentnosti procesa zapošljavanja. Najveći procenat ispitanika/ca, 63,6% (zbir onih koji se u potpunosti i donekle slažu), smatra da je Državno tužilaštvo pod uticajem političkih partija, što ukazuje na percepciju značajne političke kontrole nad radom ove institucije. Sa druge strane, 24,2% se donekle ne slaže s ovom tvrdnjom, dok 8% uopšte ne dijeli taj stav, što upućuje na postojanje manjeg, ali prisutnog segmenta populacije sa drugačijim mišljenjem.

Kada je riječ o pouzdanosti, kumulativno više od polovine ispitanika/ca (56,1%) smatra da je Državno tužilaštvo pouzdano, što predstavlja rast od 13,5 % u odnosu na prethodnu godinu (2023. godine - 42,6%). Polovina ispitanika/ca (50,3%) donekle se slaže da je Državno tužilaštvo pouzdano, dok samo 5,8% to u potpunosti potvrđuje. Međutim, značajan udio građana izražava sumnju – kumulativno njih 40,6%, što takođe predstavlja pomak od 12,7% u odnosu na prethodnu godinu (2023. godine - 53,3%). Procenat građana koji Državno tužilaštvo uopšte ne smatra pouzdanim iznosi 14,5%, što je skoro dvostruko manje u odnosu na 2023. godinu (28,6%). S druge strane blago je porastao procenat građana/ki koji se donekle ne slažu, na 26,1% u ovoj, sa 24,7% u prošloj godini.

Percepcija korumpiranosti u petogodišnjem periodu oscilira, sa vrhuncem u 2021. godini (60,5%) i padom na 51,5% u 2024. godini. Uprkos značajnom padu u ovogodišnjem istraživanju, percepcija korumpiranosti Državnog tužilaštva i dalje je naglašena – 51,5% građana (zbir onih koji se u potpunosti i donekle slažu, što je 4,3% manje u odnosu na prošlu

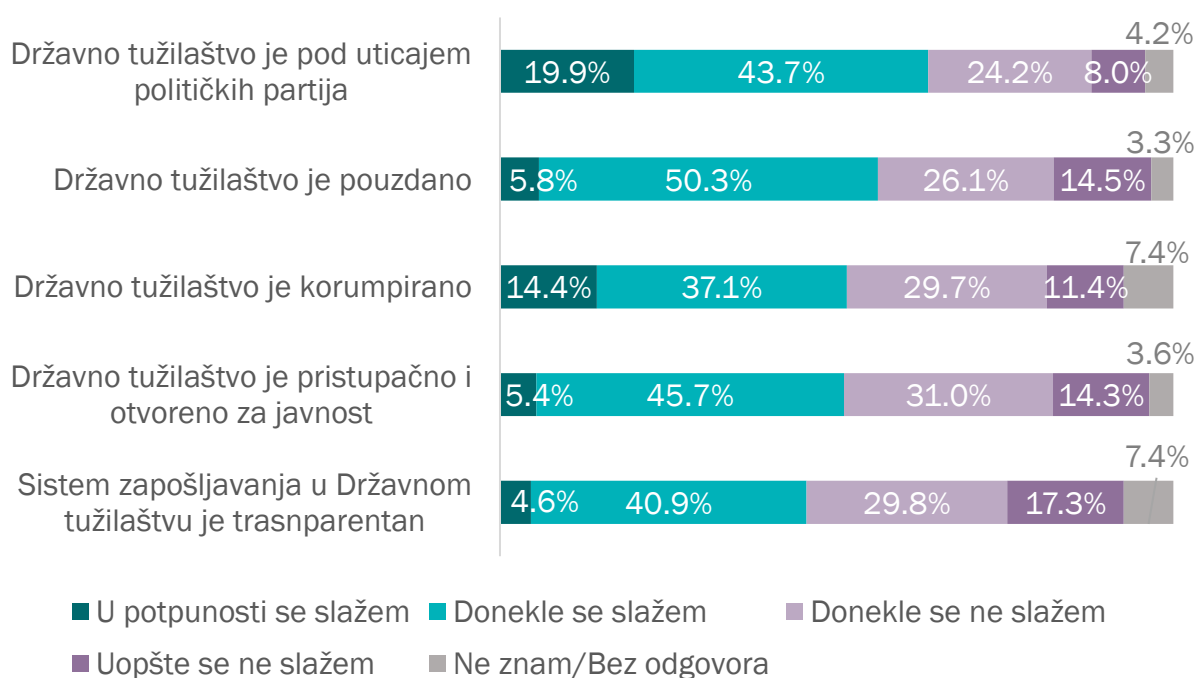
godinu (55,8%)) smatra da je ova institucija korumpirana. Istovremeno, 41,1% ispitanika/ca (zbir onih koji se donekle i uopšte ne slažu, što predstavlja rast od 4,6% u odnosu na prethodnu godinu (36,5%)) izražava suprotno mišljenje, što pokazuje polarizaciju stavova u društvu.

Što se tiče pristupačnosti i otvorenosti Tužilaštva za javnost, više od polovine ispitanika/ca (51,1%) smatra da je ono u potpunosti ili donekle pristupačno (gdje 45,7% navodi da donekle smatra da je pristupačno, dok samo 5,4% u potpunosti smatra isto, što predstavlja pomak od 9,8% u odnosu na prethodnu godinu (41,3%)). Međutim, kumulativno 45,3% ispitanika/ca u potpunosti ili djelimično nije saglasno sa ovom kontatacijom, što predstavlja pad u odnosu na 2023. godinu, kada je takav stav imalo 54,4% ispitanika/ca. Trećina ispitanika/ca (31%) donekle se ne slaže s ovom tvrdnjom, a 14,3% je u potpunosti osporava, ukazujući na značajne izazove u percepciji javne transparentnosti.

Na kraju, transparentnost sistema zapošljavanja u Državnom tužilaštvu dobija najniže ocjene. Da je sistem zapošljavanja u Državnom tužilaštvu donekle ili u potpunosti transparentan smatra 45,5% ispitanika/ca, dok sa ovom konstatacijom nije saglasno 47,1% ispitanika/ca. Od čega 4,6% građana u potpunosti se slaže s tvrdnjom da je sistem zapošljavanja transparentan, dok 40,9% donekle dijeli taj stav. S druge strane, 29,8% ispitanika donekle se ne slaže, dok 17,3% u potpunosti smatra da sistem nije transparentan, što ukazuje na izražene sumnje u proces zapošljavanja.

Ovi rezultati ukazuju na ozbiljne izazove u percepciji rada Državnog tužilaštva, posebno u domenima političkog uticaja, korumpiranosti i transparentnosti zapošljavanja. Pored toga, relativno nizak nivo pouzdanosti i pristupačnosti dodatno osnažuje potrebu za reformama usmjerenim na jačanje povjerenja javnosti.

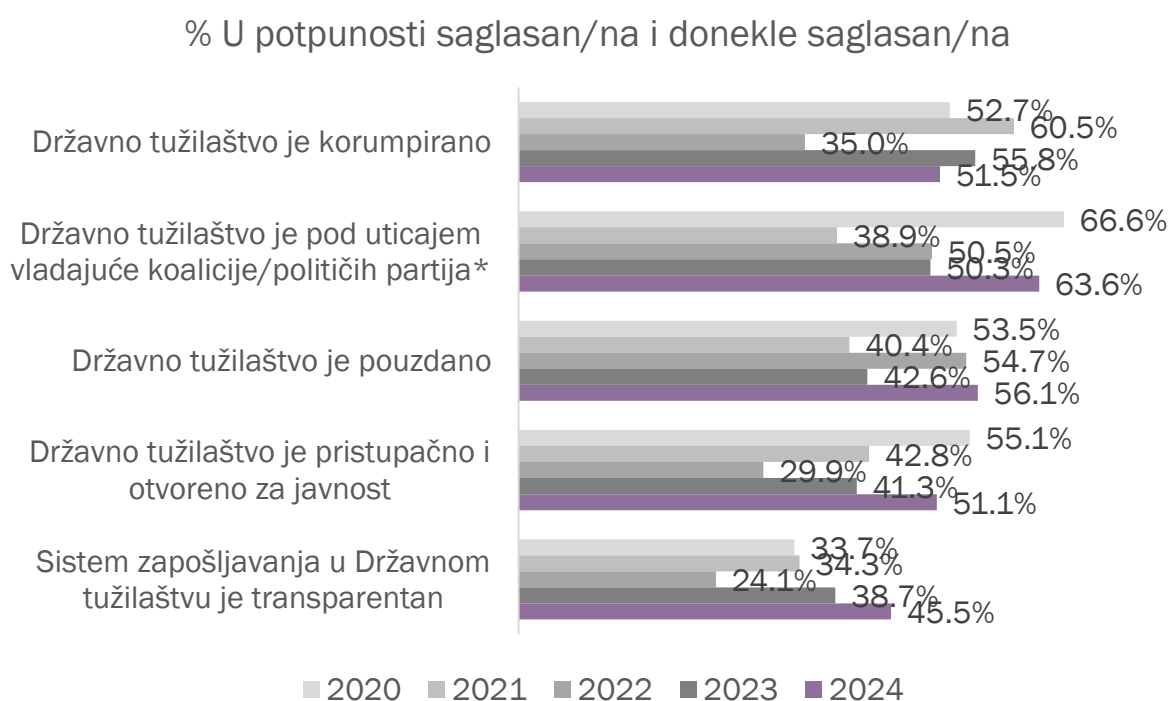
Grafik 17 U kojoj mjeri se slažete sa sljedećim stavovima?

Analiza rezultata kroz vrijeme pokazuje promjenjive percepcije građana/ki o radu Državnog tužilaštva u Crnoj Gori.

Pouzdanost bilježi značajan porast u 2024. godini (56,1%), dok je percepcija pristupačnosti i otvorenosti dosegla 51,1%, najviši nivo od 2020. godine. Ovogodišnji podaci pokazuju da je izjava o transparentnosti sistema zapošljavanja ona sa kojom se ispitanici/ce najmanje slažu. Međutim, analiza podataka kroz talase ukazuje na pozitivan trend – stopa saglasnosti porasla je sa 33,7% u 2020. na 45,5% u 2024. godini. Ovi podaci ukazuju na postepena poboljšanja u određenim aspektima rada tužilaštva, ali i na kontinuirane izazove poput percepcije političkog uticaja i korupcije, što ukazuje na potrebu za dodatnim reformama i jačanje povjerenja javnosti.

Grafik 18 Podaci kroz talase: U kojoj mjeri se slažete sa sljedećim stavovima? % U potpunosti saglasan/na i donekle saglasan/na¹

Rezultati istraživanja pružaju uvid u percepciju građana/ki o ulozi i funkcijama Državnog tužilaštva u Crnoj Gori. Većina ispitanika/ca, njih 74,1%, saglasna je da je borba protiv kriminala i privođenje pravdi počinilaca krivičnih djela osnovni zadatak Državnog tužilaštva, što predstavlja porast od 15,5% (2023. godine - 58,6%). Dvije trećine građana/ki (61,4%) se slaže da Državno tužilaštvo, kao nezavisno i nepristrasno tijelo, doprinosi jačanju pravne države, što takođe predstavlja rast od 12,6% u odnosu na prethodnu godinu (2023. godine - 48,8%).

Što se tiče percepcije Državnog tužilaštva kao službe građana, 58,4% građana/ki smatra da ono djeluje u toj ulozi, što predstavlja porast od 10,2% u odnosu na prethodnu godinu (2023. godine - 48,2%). Iako je zabilježen pad od 9,8% (2023. godine – 49,2%) ispitanika/ca koji izražavaju neslaganje ili rezervu prema ovakvom stavu. Podaci ukazuju na potrebu nastavak

¹ Formulacija stava promijenjena u 2024. godini u „Državno tužilaštvo je pod uticajem političkih partija“ dok je prethodnih godina bila „Državno tužilaštvo je pod uticajem vladajuće koalicije“.

nastojanja da se ovaj segment unaprijedi. Ovo ukazuje na potrebu za većim angažovanjem na polju pristupačnosti i odgovornosti prema javnosti. Slično tome, 58,3% ispitanika/ca smatra da tužilaštvo radi u javnom interesu u skladu sa zakonima i profesionalnim standardima, što predstavlja porast od 11,9% u odnosu na prethodnu godinu (2023. godine - 46,4%). Procenat ispitanika/ca koji nisu saglasni sa tim iznosi 39,1% što je 11,5% manje u odnosu na prošlu godinu (2023. godine – 50,6%).

Uprkos zabilježenim pomacima u odnosu na raniji period, najveće nepovjerenje evidentno je u vezi sa nepristrasnošću odlučivanja. Da Državno tužilaštvo donosi odluke isključivo na osnovu Ustava i zakona smatra više od polovine ispitanika/ca (54,7%) što predstavlja rast od 9,1% u odnosu na prethodnu godinu (2023. godine - 45,6%). Iako je došlo do pada od 9,1% građana/ki koji nisu saglasni sa ovim stavom i dalje značajan procenat građana/ki, njih 41,9%, koji izražavaju neslaganje ili sumnju u ovakav način odlučivanja (2023. godine - 50,8%).

Ukupni rezultati ukazuju na poboljšanu transparentnost i profesionalnost rada tužilaštva, uz prostor za dalja unapređenja kroz povećanje transparentnosti, jačanje institucionalnog integriteta i boljom komunikacijom sa javnošću.

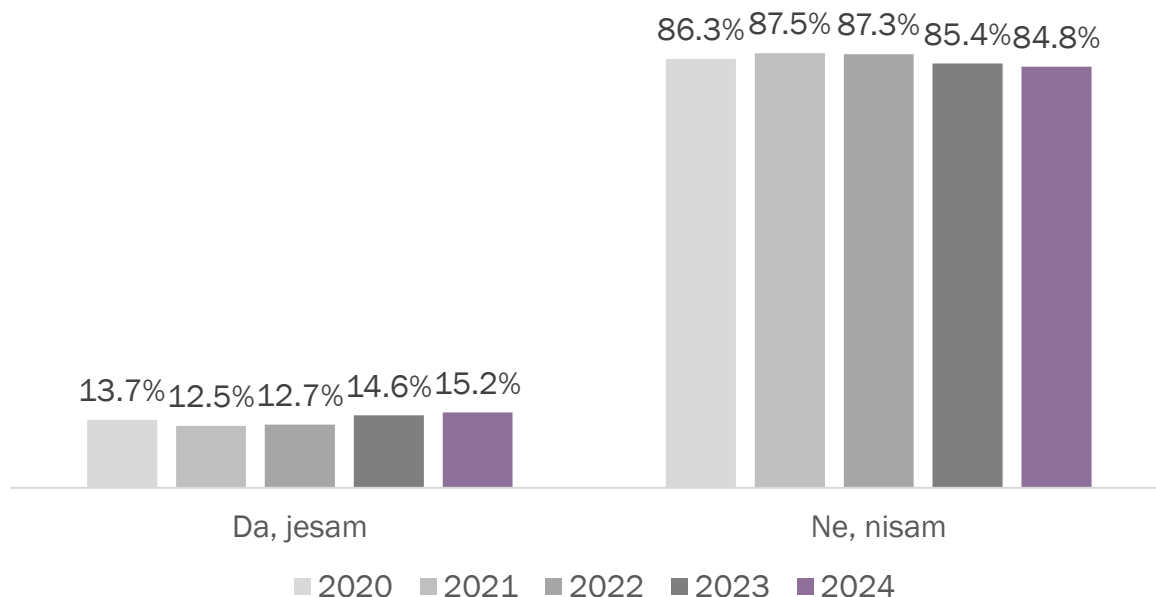
Grafik 19 U kojoj mjeri su sljedeći stavovi primjenjivi na Državno tužilaštvo u Crnoj Gori?

Građane/ke smo takođe pitali da li su imali iskustva sa nekim od tužilaštava u Crnoj Gori. Rezultati se ne razlikuju u odnosu na prethodne godine. U ovom talasu, 15,2% ispitanika/ca

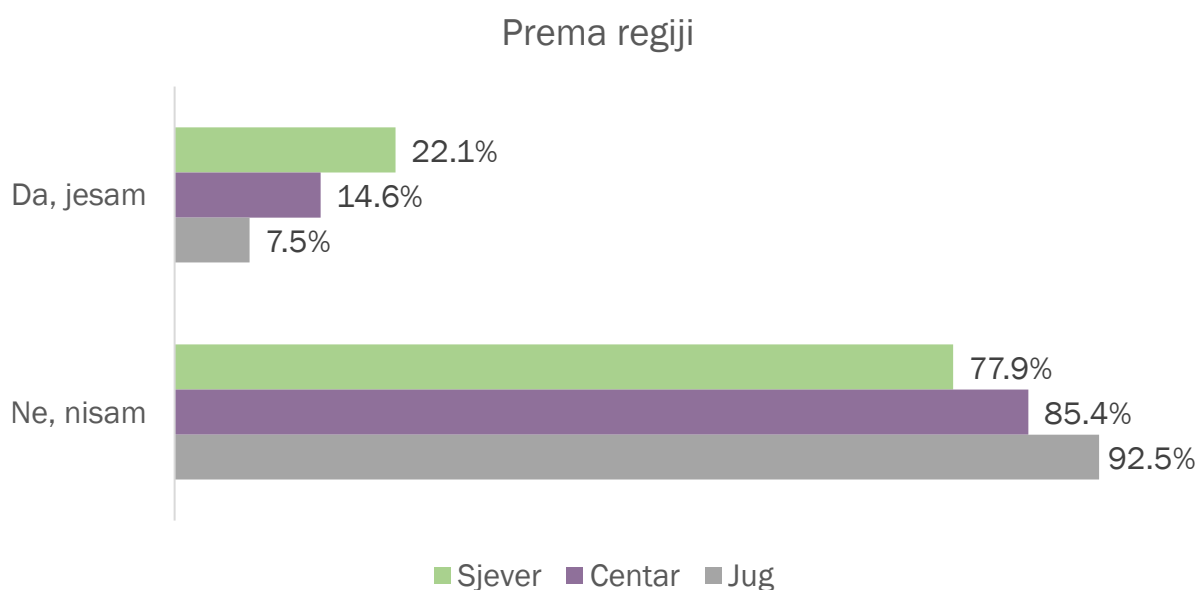
navodi da su imali iskustva dok dominantna većina (84,8%) tvrdi da nijesu imali nikakvog iskustva.

Grafik 20 Podaci kroz talase: Da li ste imali iskustva sa nekim od tužilaštava u Crnoj Gori?

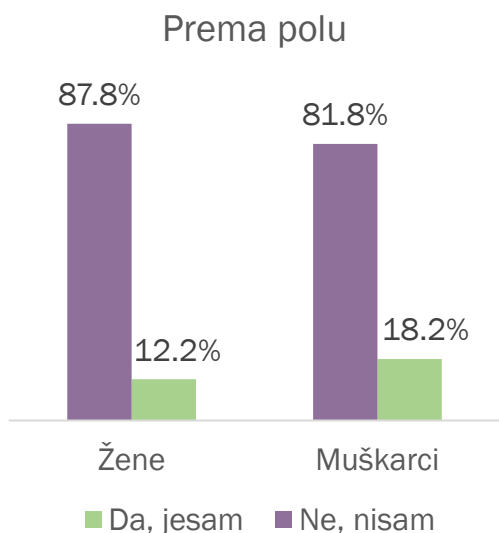
Analiza iskustava ispitanika i ispitanica sa tužilaštvom pokazuje značajne razlike u zavisnosti od regije, pola i nivoa obrazovanja. Najveći procenat onih koji su izjavili da su imali iskustva sa tužilaštvom dolazi iz regije sjevera (22,1%), dok su niži procenti zabilježeni u centralnoj regiji (14,6%) i regiji juga (7,5%).

Grafik 21 Da li ste imali iskustva sa nekim od tužilaštava u Crnoj Gori? Prema regiji

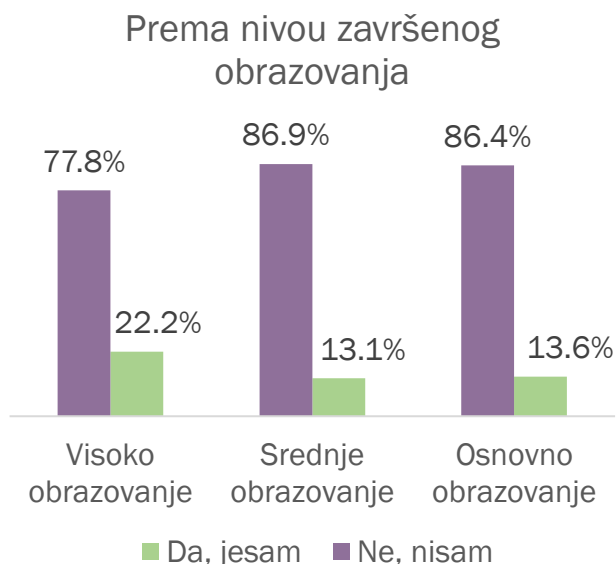

Kada je riječ o polu, muškarci češće izjavljuju da su imali iskustva sa tužilaštvom (18,2%) u poređenju sa ženama (12,2%). Takođe, uočava se razlika prema obrazovnom nivou – osobe sa visokim obrazovanjem najčešće izjavljuju da su imale iskustva sa tužilaštvom (22,2%), dok su te brojke niže među ispitanicima/cama sa osnovnim (13,6%) i srednjim obrazovanjem (13,1%).

Grafik 22 Da li ste imali iskustva sa nekim od tužilaštava u Crnoj Gori? Prema polu

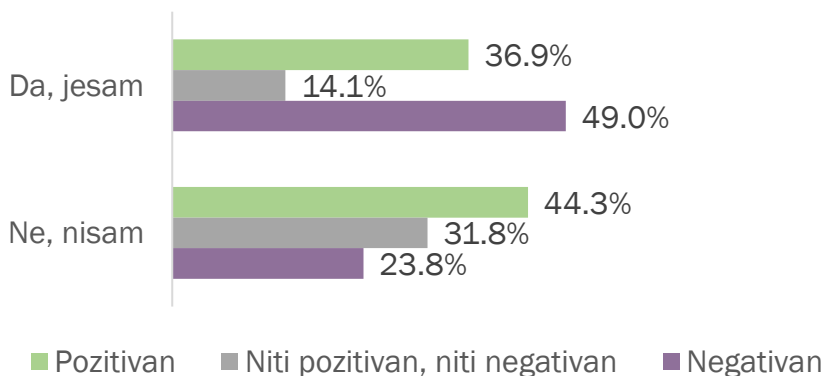
Grafik 23 Da li ste imali iskustva sa nekim od tužilaštava u Crnoj Gori? Prema nivou završenog obrazovanja

Dodatna analiza ovih rezultata pokazuje da ispitanici/ce koji su imali iskustvo sa nekim od tužilaštava u Crnoj Gori su više skloni da imaju negativan stav prema Državnom tužilaštvu u odnosu na one koji nijesu imali kontakt. Skoro polovina onih koji su imali iskustvo sa nekim od tužilaštava navode da imaju negativan stav prema Državnom tužilaštvu dok nešto manje od jedne četvrtine ispitanika/ca koji nisu imali iskustvo sa nekim od tužilaštava navode negativan stav.

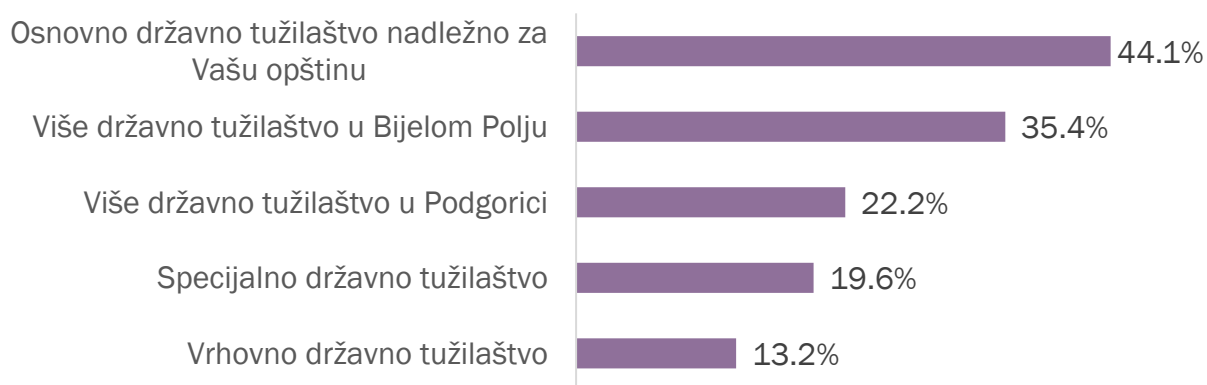
Grafik 24 Da li ste imali iskustva sa nekim od tužilaštava u Crnoj Gori? Prema opštem stavu o Državnom tužilaštvu

Opšti stav prema Državnom tužilaštvu u odnosu iskustvom sa nekim od tužilaštava u Crnoj Gori

Od ispitanika/ca koji su imali iskustvo sa nekim od tužilaštava (15,2%), 44,1% navodi da su imali iskustvo sa Osnovnim državnim tužilaštvom koji je nadležan za njihovu opštinu. Jedna četvrtina ispitanika/ca (35,4%) navela je da je njihovo iskustvo bilo sa Višim državnim tužilaštvom u Bijelom Polju, dok je 22,2% imalo kontakt sa Višim državnim tužilaštvom u Podgorici. Dodatno, 19,6% ispitanika/ca izdvaja Specijalno državno tužilaštvo, a 13,2% Vrhovno državno tužilaštvo kao institucije sa kojima su imali iskustvo.

Grafik 25 Sa kojim tužilaštvom ste imali iskustva? N=152

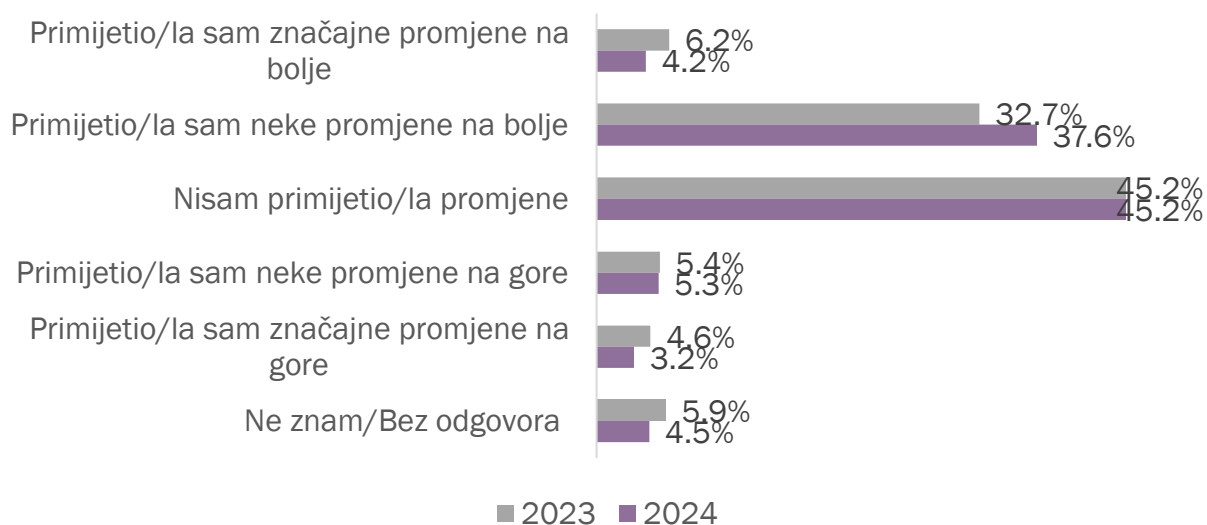
Percepcije o radu Državnog tužilaštva

Rad Državnog tužilaštva igra ključnu ulogu u očuvanju pravne države i povjerenja građana/ki u pravosudni sistem. Stoga je istraživanje obuhvatilo procjenu percepcija građana/ki o radu ove institucije, kako bi se stekao uvid u nivo povjerenja, zadovoljstva i očekivanja. Posebna pažnja posvećena je mišljenjima o transparentnosti, efikasnosti i nepristrasnosti rada tužilaštva. Analiza ovih podataka pruža važne smjernice za razumijevanje javnog stava prema Državnom tužilaštvu i identifikaciju potencijalnih izazova i prostora za unapređenje.

Analiza rezultata pokazuje da su percepcije građana/ki o promjenama u radu Državnog tužilaštva u posljednjih 12 mjeseci uglavnom stabilne u poređenju sa prethodnom godinom. U 2024. godini, kumulativno 41,8% ispitanika/ca navodi da su u posljednjih 12 mjeseci primijetili značajne promjene na bolje ili neke promjene na bolje. Ovo predstavlja rast od 2,9 procentnih poena u odnosu na prethodnu godinu (2023. godine - 38,9%). Kada gledamo podatke prema intenzitetu, veći procenat ispitanika/ca (37,6%) navodi da su primijetili neke promjene na bolje, što predstavlja blagi porast u odnosu na 2023. godinu (32,7%). Međutim, broj onih koji su primijetili značajne promjene na bolje opao je sa 6,2% u 2023. na 4,2% u 2024. godini.

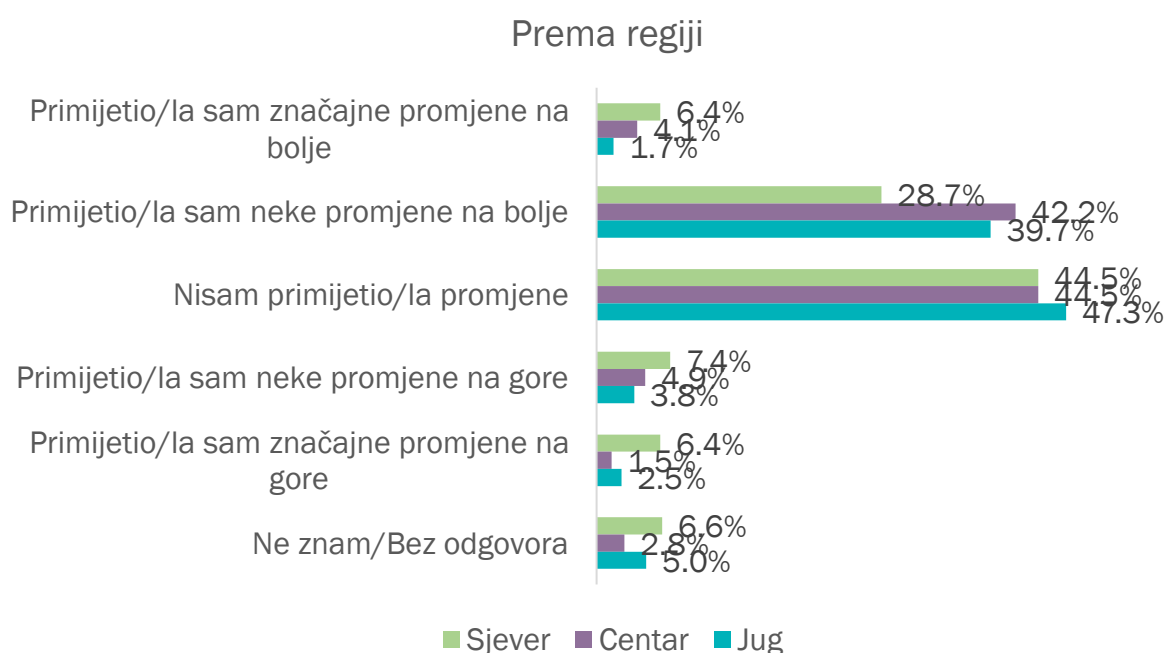
Sa druge strane, percepcije promjena na gore su ostale na sličnom nivou, sa blagim smanjenjem procenta onih koji su primijetili značajne promjene na gore (sa 4,6% na 3,2%). Značajan dio ispitanika/ca (45,2% u obje godine) nije primijetilo nikakve promjene, dok je broj onih koji su se izjasnili sa "ne znam/bez odgovora" blago opao u 2024. godini. Ovi rezultati ukazuju na blagi optimizam među građanima, ali i na potrebu za vidljivijim naporima kako bi se dodatno unaprijedila percepcija rada ove institucije.

Grafik 26 Podaci kroz talase: Da li ste u posljednjih 12 mjeseci primijetili promjene u radu Državnog tužilaštva?

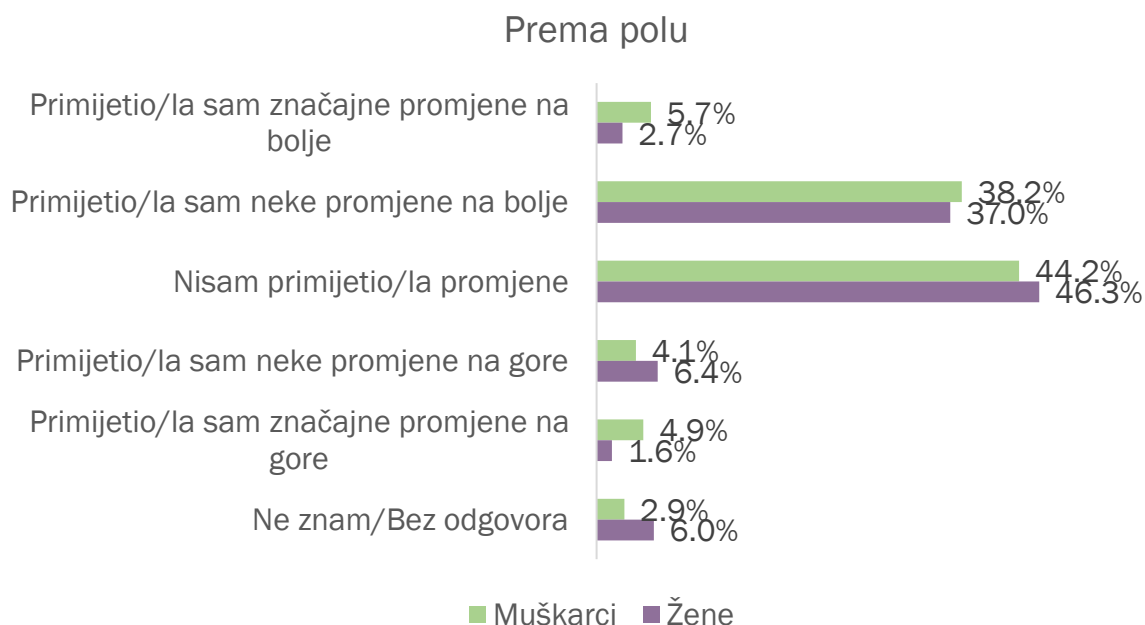
Analiza rezultata prema regiji i polu otkriva interesantne razlike u percepciji promjena u radu Državnog tužilaštva. Posmatrajući kumulativno, najveći procenat ispitanika/ca koji su primijetili promjene na bolje (značajne ili djelimične) dolaze iz centra (46,3% od svih ispitanika/ca koji žive u centralnoj regiji), zatim sa juga (41,4% od svih ispitanika/ca koji žive na jugu Crne Gore), dok je taj procenat najmanji na sjeveru (35,1% od svih ispitanika/ca koji žive na sjeveru). Sa druge strane, ispitanici/ce iz juga imaju najveći procenat onih koji nisu primijetili promjene (47,3% od svih ispitanika/ca iz južne regije), dok je taj udio jednak za centar i sjever (po 44,5% od svih ispitanika/ca pojedinačno iz centralne i iz sjeverne regije). Kada je riječ o kumulativnim negativnim promjenama (značajne ili djelimične), sjever prednjači sa 13,8%, dok centar (6,4%) i jug (6,3%) imaju značajno niže procenante.

Grafik 27 Da li ste u posljednjih 12 mjeseci primijetili promjene u radu Državnog tužilaštva? Prema regiji

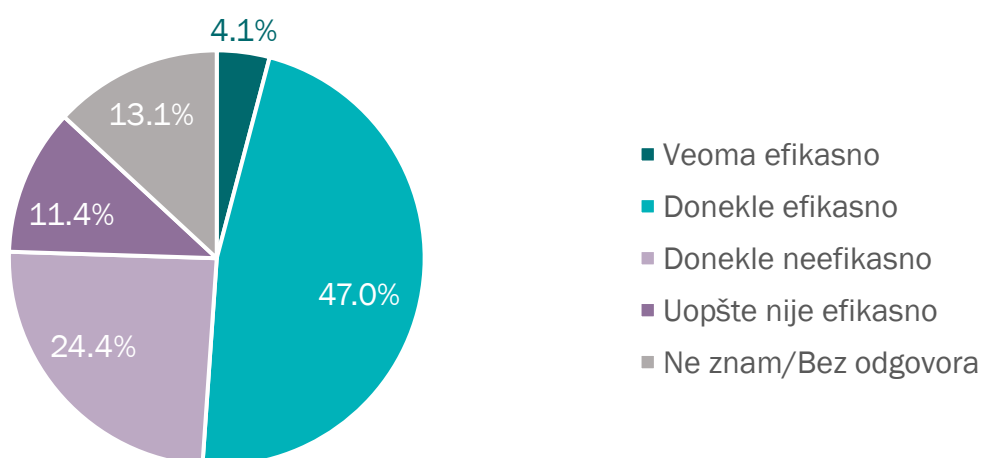
Ukupno gledano, muškarci nešto češće primjećuju pozitivne promjene (43,9%) u poređenju sa ženama (39,7%). S druge strane, žene su nešto sklonije navesti da nisu primijetile promjene (46,3% kod žena naspram 44,2% kod muškaraca). Kada se posmatraju negativne promjene, žene (8%) i muškarci (9%) u sličnoj mjeri primećuju promjene na gore. Takođe, žene češće navode da nisu sigurne ili nisu odgovorile (6% naspram 2,9% kod muškaraca).

Grafik 28 Da li ste u posljednjih 12 mjeseci primijetili promjene u radu Državnog tužilaštva? Prema polu

Kada je riječ o efikasnosti Državnog tužilaštva, nešto više od polovine građana/ki (51,1%) navodi da smatraju da je Državno tužilaštvo veoma ili donekle efikasno u svom djelovanju, dok malo više od jedne trećine (35,8%) navodi da smatraju da je donekle neefikasno ili da uopšte nije efikasno.

Grafik 29 U kojoj mjeri smatrate da je Državno tužilaštvo efikasno u svom djelovanju?

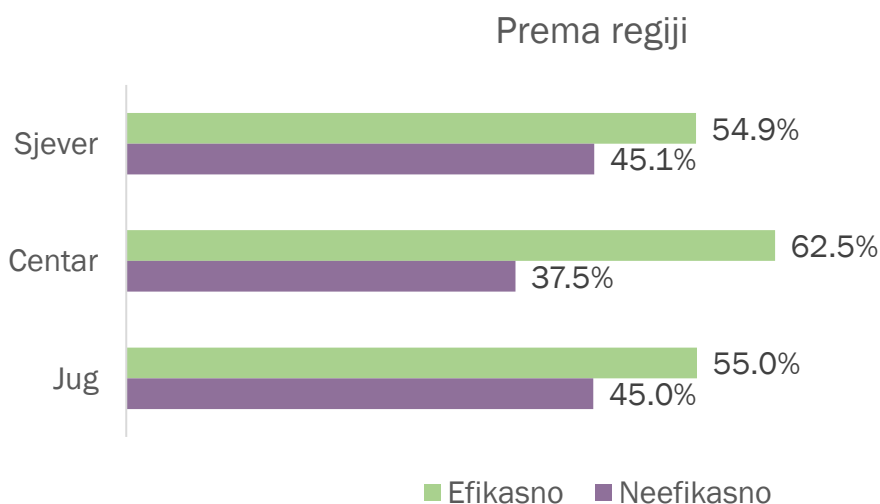
Interesantno je vidjeti i podatke kroz talase. Percepcija efikasnosti tužilaštva varira tokom godina. Najveći procenat ispitanika/ca koji su smatrali tužilaštvo efikasnim zabilježen je 2020. godine (59,8%), dok je 2023. godine ta percepcija pala na najniži nivo (46,2%). Ipak, u 2024. godini zabilježen je blagi oporavak i rast za 4,9 procentnih poena, dosegnuvši 51,1%. Ova pozitivna promjena može ukazivati na određene pomake u radu tužilaštva, ali i na javnu percepciju tih promjena.

Tabela 2 Podaci kroz talase: U kojoj mjeri smatrate da je Državno tužilaštvo efikasno u svom djelovanju?

U kojoj mjeri smatrate da je Državno tužilaštvo efikasno u svom djelovanju?	2020	2021	2022	2023	2024	% Razlike između dva talasa
Efikasno	59,8%	47,8%	59,8%	46,2%	51,1%	+ 4,9%
Neefikasno	36,9%	47,0%	28,6%	42,9%	35,8%	- 7,1%
Ne znam/Bez odgovora	3,3%	5,2%	11,6%	10,8%	13,1%	+ 2,3%

Analiza percepcije efikasnosti Državnog tužilaštva po regijama pokazuje određene razlike u stavovima građana/ki. U ovoj analizi, izostavljeni su oni ispitanici/ce koji navode da nemaju stav ili ne žele da daju odgovor. Građani/ke iz centralne regije imaju najpozitivniji stav o efikasnosti tužilaštva, gdje čak 62,5% ispitanika/ca smatra tužilaštvo efikasnim, dok 37,5% je smatra neefikasno.

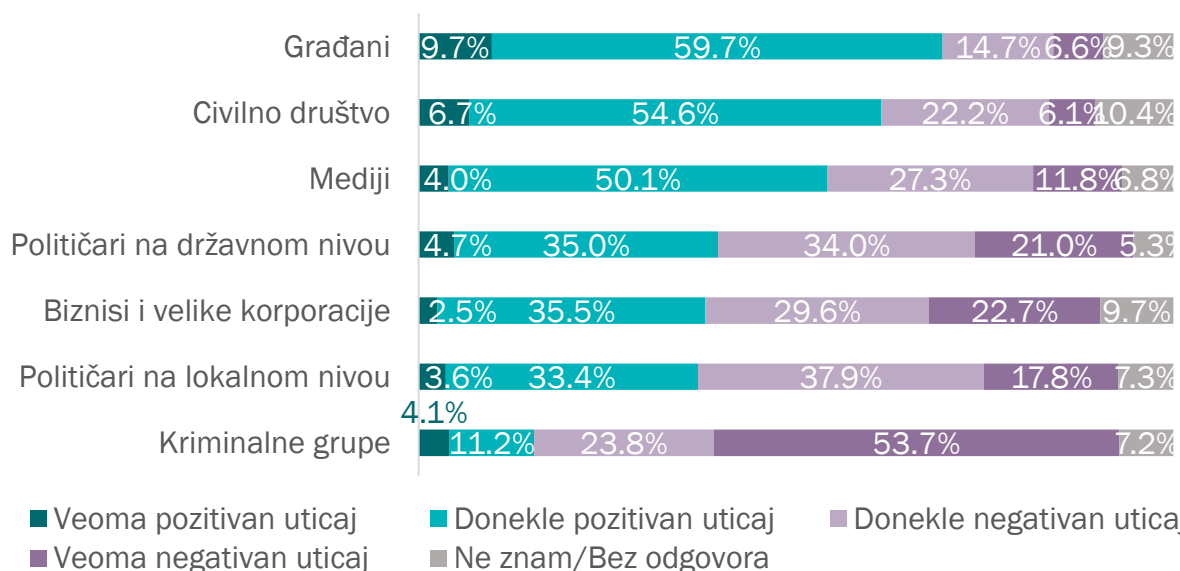
Grafik 30 U kojoj mjeri smatrate da je Državno tužilaštvo efikasno u svom djelovanju? Prema regiji

Percepcija ispitanika i ispitanica o uticaju određenih grupa na rad Državnog tužilaštva predstavlja izuzetno zanimljiv podatak. Ispitanicima i ispitanicama ponuđeno je da procijene da li određene grupe imaju pozitivan ili negativan uticaj na rad ove institucije. Rezultati pokazuju da građani i civilno društvo uživaju pretežno pozitivan imidž u pogledu uticaja na rad Državnog tužilaštva, dok mediji izazivaju podijeljene stavove. Sa druge strane, političari na državnom i

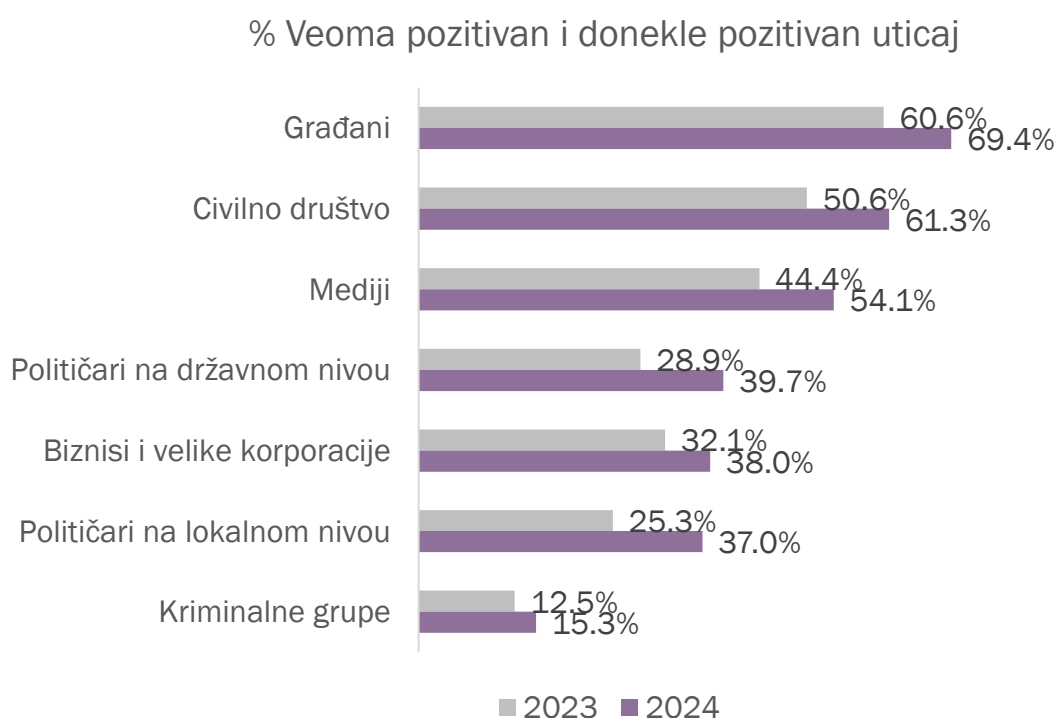
lokalnom nivou, kao i biznisi i velike korporacije, dominantno se percipiraju negativno. Najnegativniji uticaj pripisuje se kriminalnim grupama, koje su ocijenjene izrazito nepovoljno. Ovi podaci ukazuju na nisko povjerenje u političke i ekonomske aktere, dok građani i civilno društvo ostaju ključni nosioci pozitivnih promjena u percepciji javnosti.

Grafik 31 Kako posmatrate uticaje sljedećih grupa na rad Državnog tužilaštva?

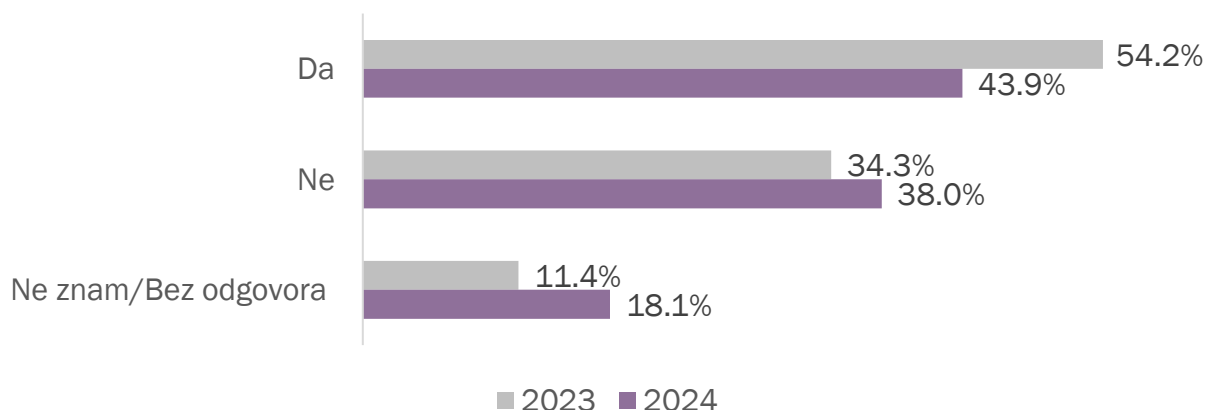
Kada gledamo podatke kroz vrijeme, podaci pokazuju porast percepcije pozitivnog uticaja kod svih aktera na rad Državnog tužilaštva.

Grafik 32 Podaci kroz talase: Kako posmatrate uticaje sljedećih grupa na rad Državnog tužilaštva? % Veoma pozitivan i donekle pozitivan uticaj

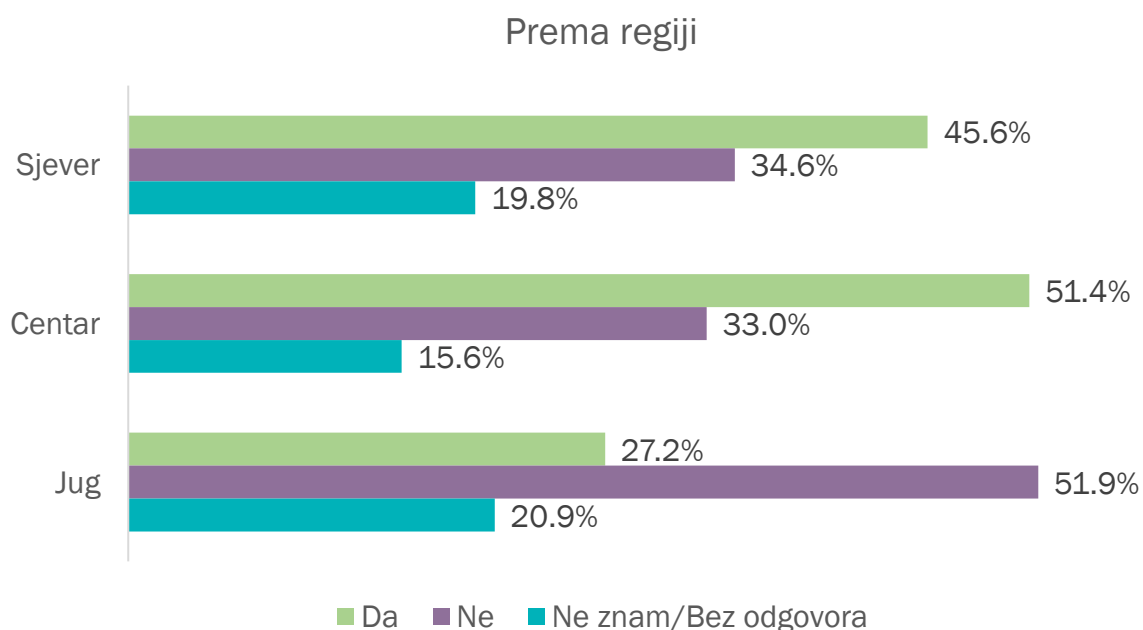
Analiza odgovora na pitanje o potrebnim promjenama u Državnom tužilaštvu pokazuje interesantan trend. Dok je 2023. godine 54,2% ispitanika/ca smatralo da su potrebne promjene, taj broj je u 2024. godini opao za 10,3% na 43,9%. Sa druge strane, porastao je broj onih koji smatraju da promjene nisu nužne, sa 34,3% na 38%. Takođe, sve veći broj ispitanika/ca nije imao jasan stav, pa se broj neodlučnih povećao sa 11,4% na 18,1%.

Grafik 33 Podaci kroz talase: Da li smatrate da nešto treba promijeniti u Državnom tužilaštvu?

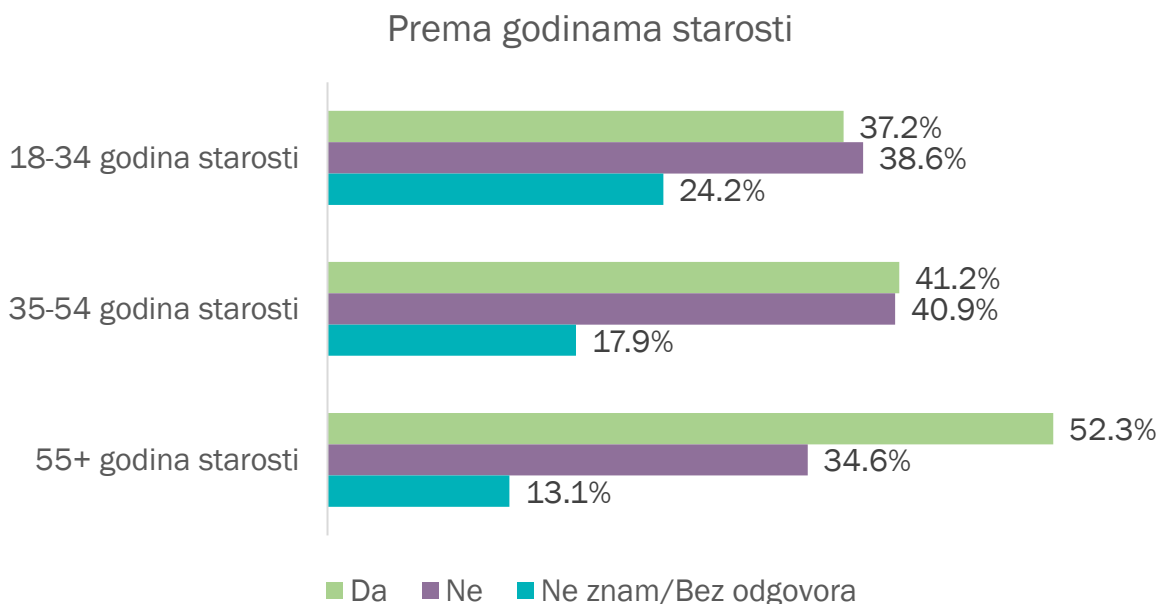
Ovi podaci su dodatno ukršteni prema demografskim karakteristikama iz kojih možemo uvidjeti statistički značajne razlike. Prema regiji, primjetan je značajan teritorijalni jaz u stavovima. Ispitanici/ce sa juga najviše podržavaju trenutni sistem, jer 51,9% smatra da promjene nisu potrebne, dok samo 27,2% smatra da bi trebalo doći do promjena. Sa druge strane, ispitanici/ce sa sjevera i centra pokazuju veći postotak podrške za promjene, sa 45,6% na sjeveru i 51,4% u centru koji smatraju da je potrebna reforma.

Grafik 34 Da li smatrate da nešto treba promijeniti u Državnom tužilaštvu? Prema regiji

Prema godinama starosti, najviše onih koji smatraju da bi trebalo doći do promjena pripada grupi 55+ godina, gdje je 52,3% izjavilo da su promjene neophodne. Najmanji procenat za promjene nalazi se među 18-34 godina starim ispitanicima/cama (37,2%), dok je grupa 35-54 godina starosti u sredini sa 41,2%.

Grafik 35 Da li smatrate da nešto treba promijeniti u Državnom tužilaštvu? Prema godinama starosti

Ovi rezultati ukazuju na to da stavovi o potrebnim promjenama variraju značajno u zavisnosti od regije i starosti, što može ukazivati na različite percepcije sistema i njegove efikasnosti među različitim grupama građana/ki.

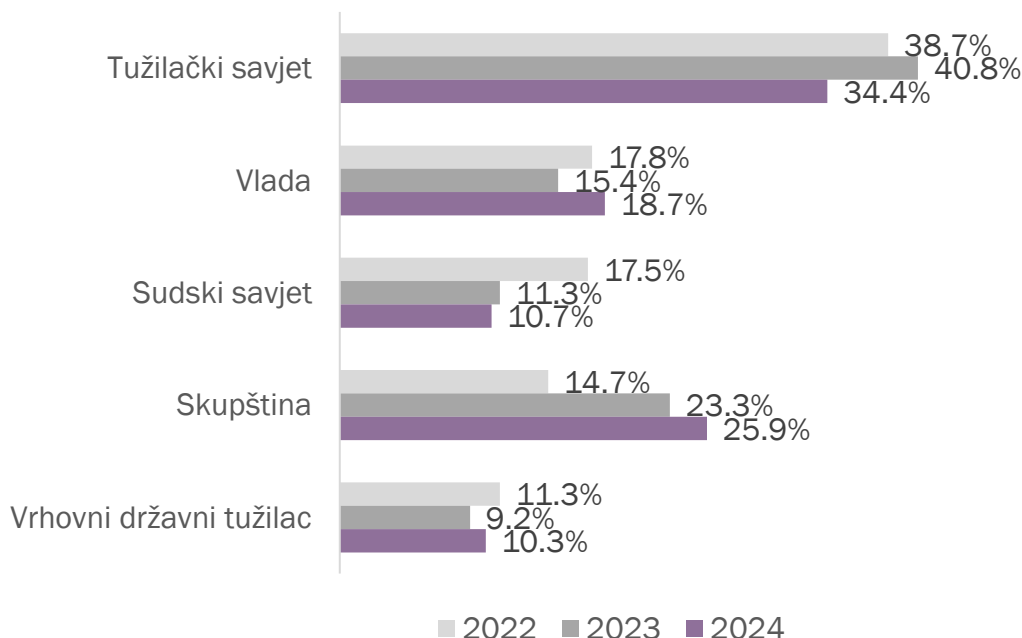
Stavovi građana o Tužilačkom savjetu

Percepcija građana o Tužilačkom savjetu predstavlja važan segment istraživanja javnog mnjenja o Državnom tužilaštvu, s obzirom na značaj ove institucije u funkcionisanju pravosudnog sistema Crne Gore. Kao tijelo zaduženo za očuvanje samostalnosti i integriteta Državnog tužilaštva, Tužilački savjet ima ključnu ulogu u odlučivanju o najvažnijim organizacionim i statusnim pitanjima državnih tužilaca. Njegove nadležnosti, definisane Ustavom i Zakonom o Državnom tužilaštvu, obuhvataju imenovanje i razrješenje tužilaca, odlučivanje o disciplinskoj odgovornosti, predlaganje kandidata za funkciju Vrhovnog državnog tužioca, kao i osiguravanje resursa za rad ove institucije. S obzirom na obim ovlaštenja i uticaj na kvalitet rada Državnog tužilaštva, percepcija građana o radu Tužilačkog savjeta može pružiti značajan uvid u povjerenje javnosti u pravosudni sistem i identifikovati ključne oblasti koje zahtijevaju unapređenje.

Percepcija građana/ki o tome ko bira tužioce u Crnoj Gori pokazuje blage promjene u protekle tri godine. Prema rezultatima istraživanja, najveći procenat ispitanika/ca smatra da tužioce bira Tužilački savjet, iako se ovaj udio smanjio sa 40,8% u 2023. godini na 34,4% u 2024. godini. Istovremeno, povećan je broj onih koji vjeruju da tužioce bira Skupština, sa 23,3% u 2023. na 25,9% u 2024. godini. Ovakav trend može ukazivati na promjene u percepciji uloge različitih

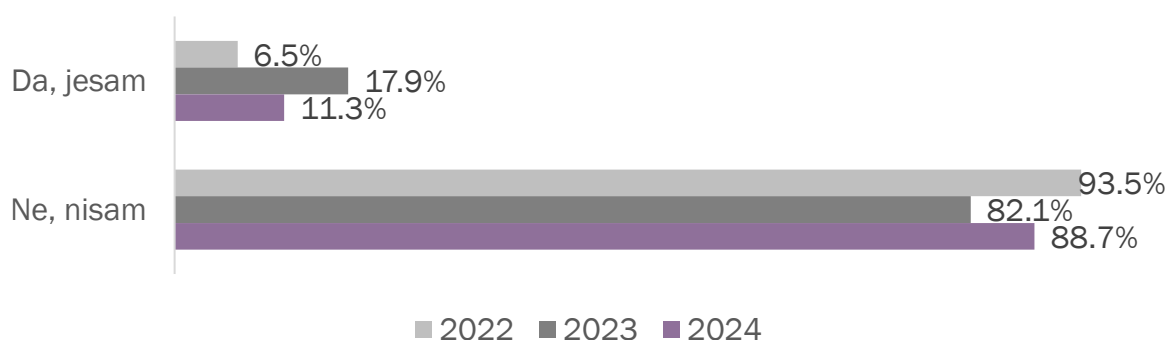
institucija u pravosudnom sistemu. Značajan dio ispitanika/ca i dalje smatra da tužioce biraju Vlada (18,7% u 2024. godini), dok manji broj ispitanika/ca navodi da vrhovni državni tužilac (10,3%) ili Sudski savjet (10,7%) biraju tužioce.

Grafik 36 Podaci kroz talase: Prema Vašem mišljenju, ko u Crnoj Gori bira tužioce?

Rezultati istraživanja pokazuju da je informisanost građana/ki sa Tužilačkim savjetom i dalje na izuzetno niskom nivou, uz malo variranje tokom protekle tri godine. Dok je u 2023. godini zabilježen blagi porast broja građana/ki koji su izjavili da su upoznati sa Tužilačkim savjetom (17,9%), taj procenat je u 2024. ponovo opao na 11,3%. Većina ispitanika/ca, njih 88,7% u 2024. godini, izjavila je da nije upoznata sa radom ovog tijela, što ukazuje na potrebu za intenzivnijim informisanjem i približavanjem uloge i značaja Tužilačkog savjeta javnosti.

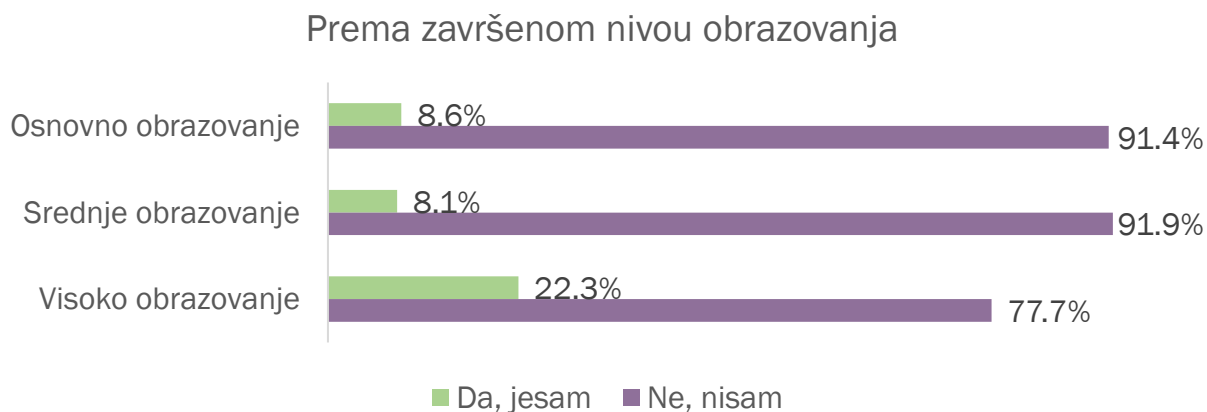
Grafik 37 Podaci kroz talase: Jeste li upoznati sa sastavom Tužilačkog savjeta?

Analiza rezultata prema završenom nivou obrazovanja pokazuje da je informisanost sa Tužilačkim savjetom veća među građanima/kama sa visokim obrazovanjem, gdje 22,3% ispitanika/ca iz ove kategorije izjavljuje da su upoznati sa ovim tijelom. Nasuprot tome, među građanima/kama sa osnovnim i srednjim obrazovanjem, tek 8,6% i 8,1% njih, respektivno,

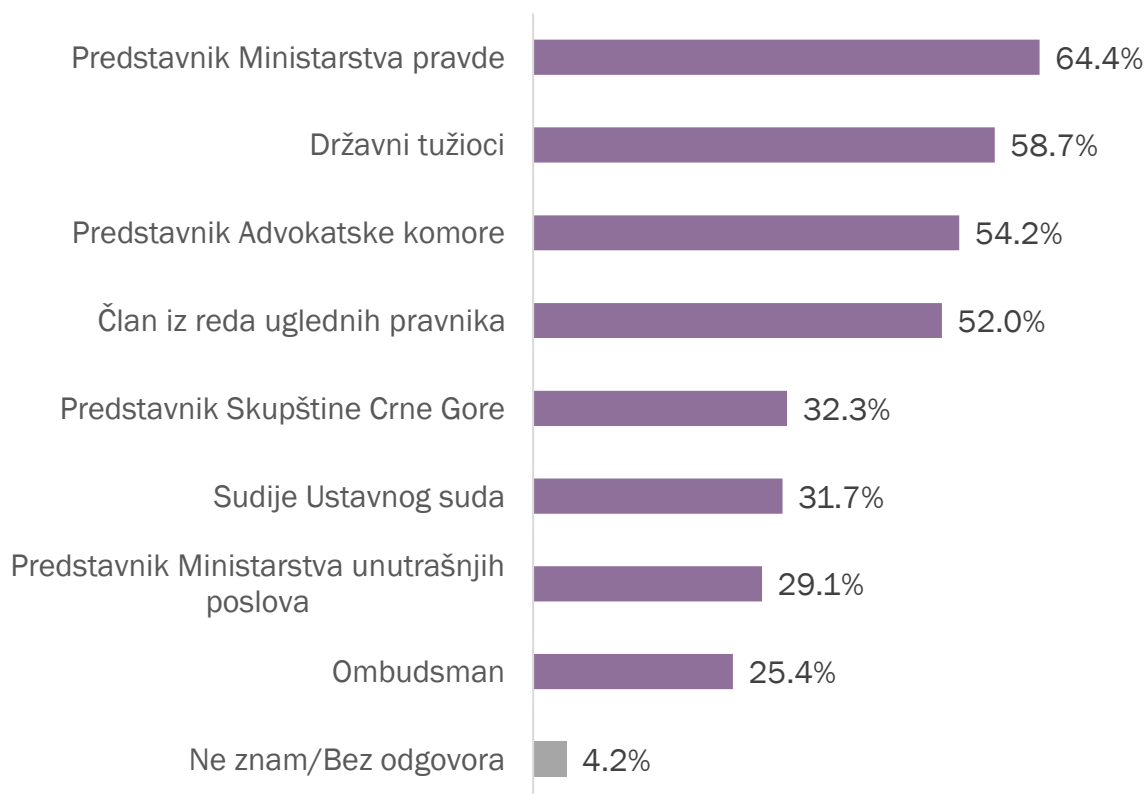
navodi isto. Većina ispitanika/ca u sve tri grupe, a posebno u kategorijama sa nižim nivoima obrazovanja, nije upoznata sa Tužilačkim savjetom, što ukazuje na potrebu ciljanog informisanja ove populacije.

Grafik 38 Jeste li upoznati sa sastavom Tužilačkog savjeta? Prema završenom nivou obrazovanja

Ispitanici i ispitanice koji navode da jesu upoznati sa sastavom Tužilačkog savjeta su dodatno upitani da odaberu ko je sve, sa ponuđene liste, član Tužilačkog savjeta. Ispitanicima i ispitanicama je postavljeno pitanje sa više opcija, što znači da su imali mogućnost da izaberu više od jednog odgovora.

Grafik 39 Možete li nam reći, ko je sve, sa ponuđene liste, član Tužilačkog savjeta? N=113

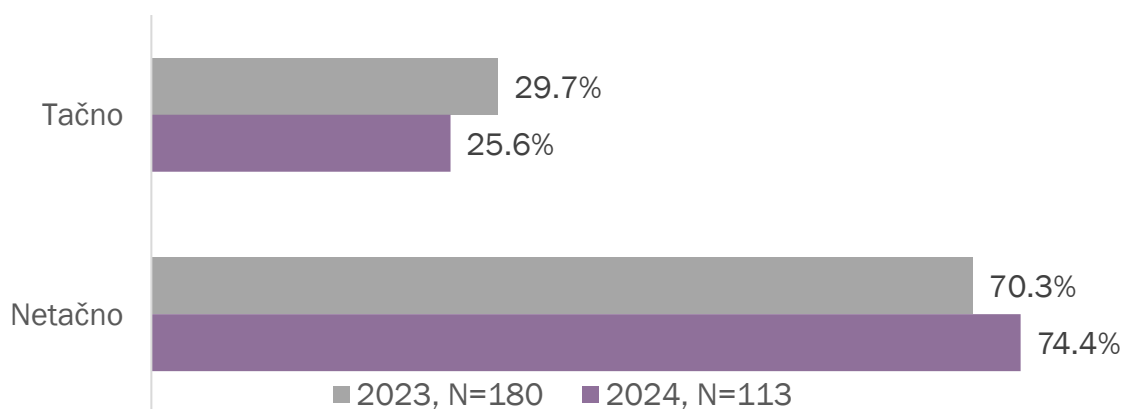
Većina građana/ki smatra predstavnika Ministarstva pravde (64,4%), državne tužioce (58,7%) i predstavnika Advokatske komore (54,2%) kao članove ovog tijela. Takođe, 52,0% ispitanika/ca smatra da je član Savjeta i predstavnik iz reda uglednih pravnika, dok je prepoznavanje predstavnika Skupštine Crne Gore (32,3%) i sudija Ustavnog suda (31,7%) nešto niže. Predstavnika Ministarstva unutrašnjih poslova i Ombudsmana kao članove Tužilačkog savjeta smatra 29,1%, odnosno 25,4% ispitanika/ca.

Tužilački savjet sastoji se od predsjednika, vrhovnog državnog tužioca, i deset članova. Sastav Savjeta obuhvata pet državnih tužilaca sa stalnom funkcijom i najmanje pet godina radnog iskustva u obavljanju tužilačke funkcije. Njih bira i razrješava Konferencija državnih tužilaca, pri čemu su to po jedan državni tužilac iz Vrhovnog državnog tužilaštva, Specijalnog državnog tužilaštva i viših državnih tužilaštava, te jedan iz osnovnih državnih tužilaštava. Pored toga, Savjet čine i dva ugledna pravnika koji nisu advokati, a koje imenuje i razrješava Skupština Crne Gore. Jedan član dolazi iz reda zaposlenih u Ministarstvu pravde i imenuje ga ministar pravde. U sastav Savjeta ulazi i jedan ugledni pravnik kao predstavnik nevladinih organizacija koje djeluju u oblasti vladavine prava, rada državnog tužilaštva ili borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, kojeg predlažu nevladine organizacije, a bira i razrješava Skupština. Konačno, član Savjeta je i jedan ugledni advokat sa najmanje pet godina radnog iskustva, kojeg, na prijedlog Advokatske komore Crne Gore, imenuje i razrješava Skupština.

Napominje se da su izmjene zakonskog okvira koji uređuje sastav Tužilačkog savjeta mogle uticati na percepciju građana u vezi sa ovom institucijom. Postoji mogućnost da su određene percepcije bazirane na prethodnom zakonodavnom rješenju, što je moglo imati uticaj i na interpretaciju postavljenih pitanja i dobijenih odgovora.

Kroz analizu odgovora, zaključili smo da je 25,6% ispitanika/ca dalo tačan odgovor i uspjeli su da navedu da su članovi Tužilačkog savjeta državni tužioci, predstavnici Ministarstva pravde i članovi iz reda uglednih pravnika. Podaci kroz vrijeme nam pokazuju da su ispitanici/ce 2023. godine bili nešto više upućeniji o tome ko čini sastav Tužilačkog savjeta.

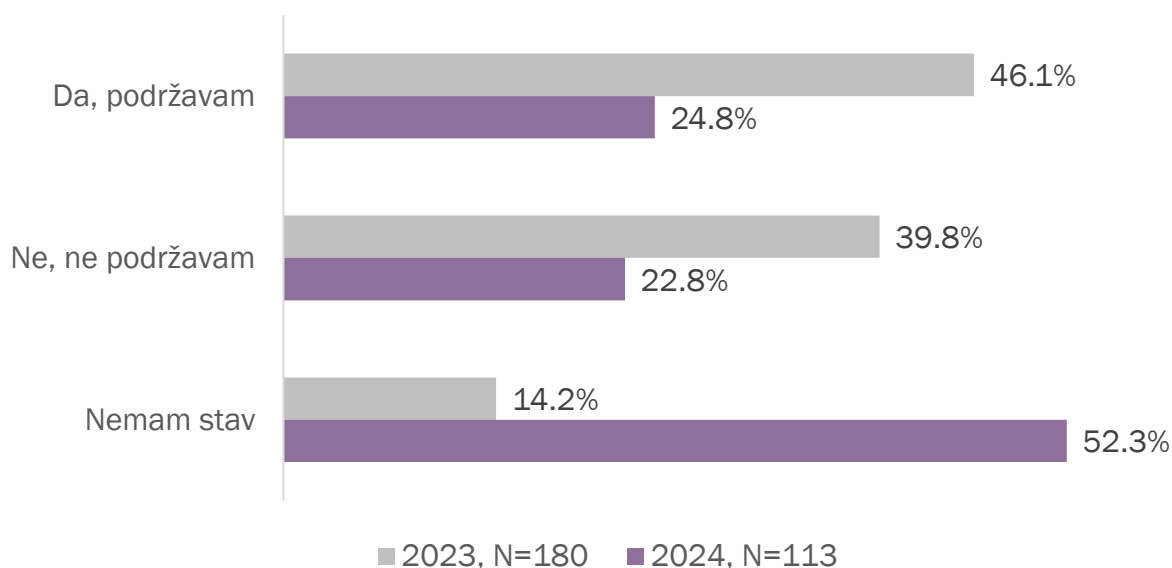
Grafik 40 Podaci kroz talase: Procenat ispitanika i ispitanica koji su dali tačan nasprem procenat ispitanika i ispitanica koji su dali netačan odgovor na pitanje o sastavu Tužilačkog savjeta

Od ispitanika/ca koji navode da su upoznati sa Tužilačkim savjetom, jedna četvrtine podržava sastav Tužilačkog savjeta, 22,8% ne podržava a većina (njih 52,3%) nema odlučan stav. Ovi

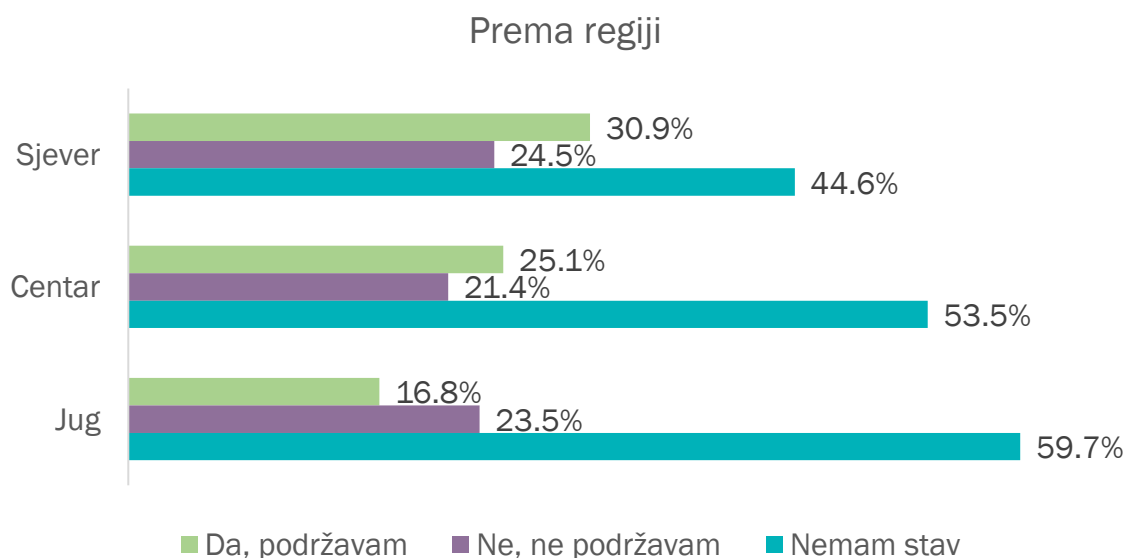
podaci pokazuju pad u odnosu na 2023. godinu gdje je 46,1% ispitanika/ca podržalo sastav Savjeta.

Grafik 41 Podaci kroz talase: Podržavate li sastav Tužilačkog Savjeta?

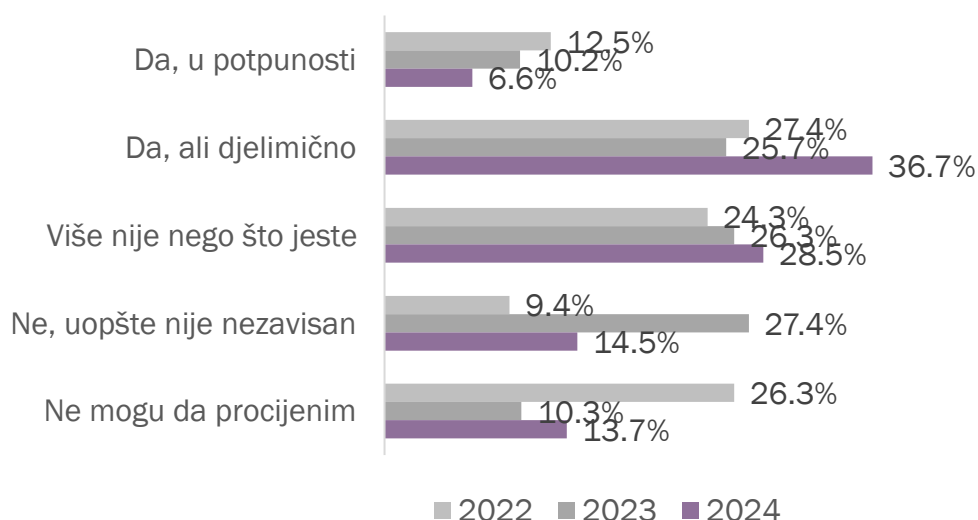
Podaci su dodatno ukršteni prema regiji gdje vidimo da ispitanici/ce sa sjevera Crne Gore su više skloni da podržavaju sastav Tužilačkog savjeta (njih 30,9%) dok ispitanici/ce sa juga su najmanje skloni da ih podržavaju (njih 16,8%).

Grafik 42 Podržavate li sastav Tužilačkog Savjeta? Prema regiji

Svim ispitanicima/cama je postavljeno pitanje o tome da li smatraju da je Tužilački savjet nezavisan u svom radu. Podaci pokazuju da u ovogodišnjem istraživanju 43,3% u potpunosti ili djelimično smatra da je savjet nezavisan što predstavlja povećanje od 7,4 procentnih poena u odnosu na prošlu godinu.

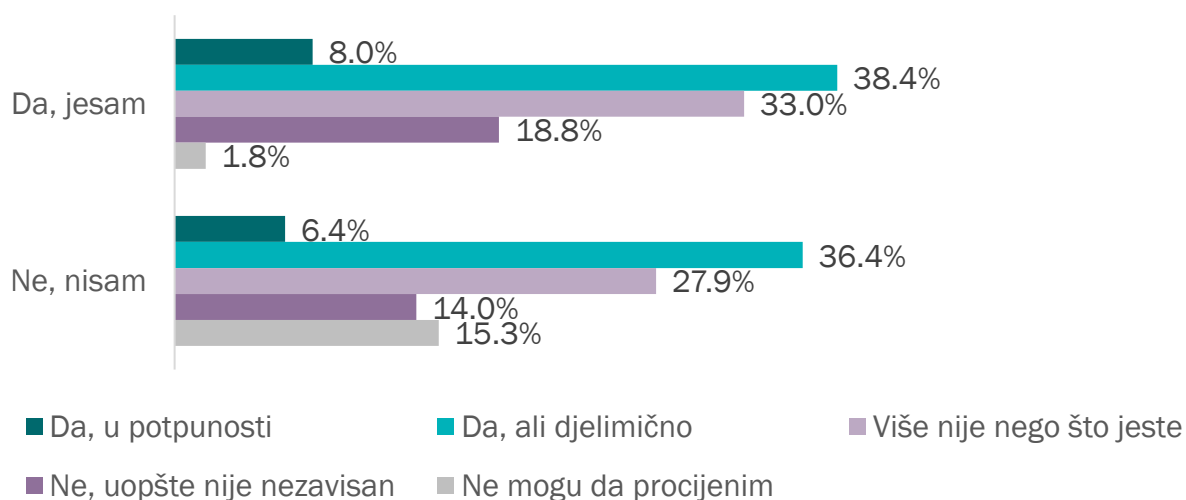
Grafik 43 Podaci kroz talase: Smatrate li da je Tužilački savjet nezavisan u svom radu?

Analiza podataka ukazuje na razlike u percepciji građana/ki u zavisnosti od toga da li su upoznati sa sastavom Tužilačkog savjeta. Od onih koji su izjavili da su upoznati sa sastavom Tužilačkog savjeta, 8% smatra da je Savjet potpuno nezavisan u svom radu, dok 38,4% vjeruje da je nezavisan samo djelimično. Nasuprot tome, među ispitanicima/cama koji nisu upoznati sa sastavom, tek 6,4% smatra Savjet potpuno nezavisnim, a 36,4% mu priznaje djelimičnu nezavisnost. Interesantno je da 15,3% onih koji nisu upoznati sa sastavom nije moglo procijeniti nezavisnost Savjeta, u poređenju sa 1,8% među onima koji su upoznati. Ovi rezultati sugerišu da stepen informisanosti utiče na percepciju nezavisnosti Tužilačkog savjeta, ali i da postoji značajan prostor za jačanje povjerenja građana/ki u njegov rad.

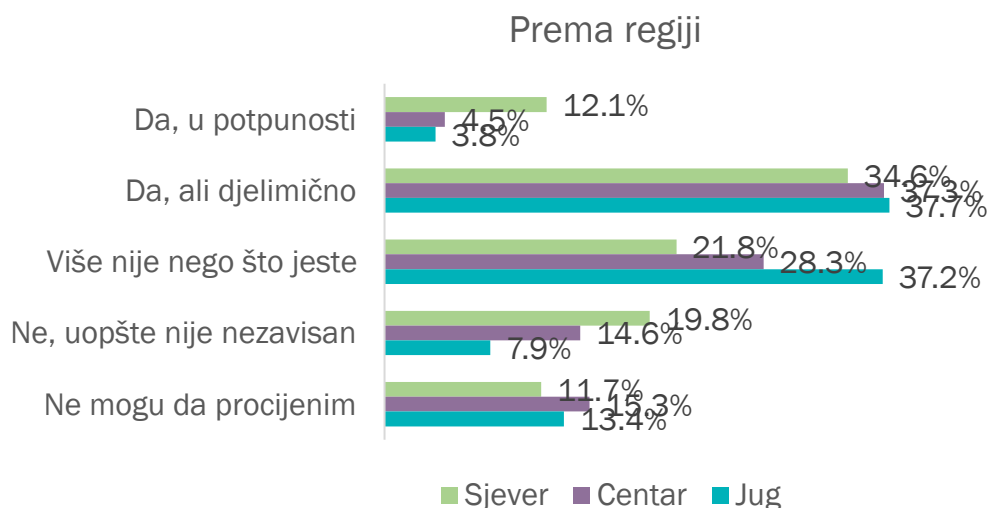
Grafik 44 Informisanost sa Tužilačkim savjetom prema tome da li smatraju da je Tužilački savjet nezavisan

Informisanost sa Tužilačkim savjetom prema tome da li smatraju da je Tužilački savjet nezavisan

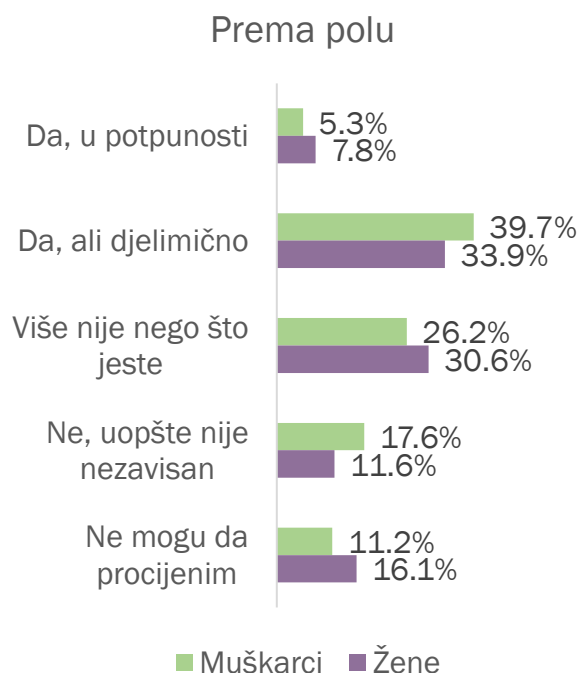

Analiza percepcije nezavisnosti Tužilačkog savjeta prema regiji, polu i obrazovanju ukazuje na razlike. Ispitanici/ce sa sjevera najčešće smatraju Savjet potpuno nezavisnim (12,1%), dok je taj procenat najmanji na jugu (3,8%). Žene nešto češće od muškaraca vjeruju u potpunu nezavisnost Savjeta (7,8% prema 5,3%), dok muškarci češće smatraju da je nezavisnost djelimična (39,7% naspram 33,9%). Skepticizam je izraženiji kod žena (30,6%) nego kod muškaraca (26,2%). Kada se analizira obrazovanje, ispitanici/ce sa osnovnim obrazovanjem češće izražavaju nesigurnost i navode da ne mogu procijeniti nezavisnost Savjeta (32,1%).

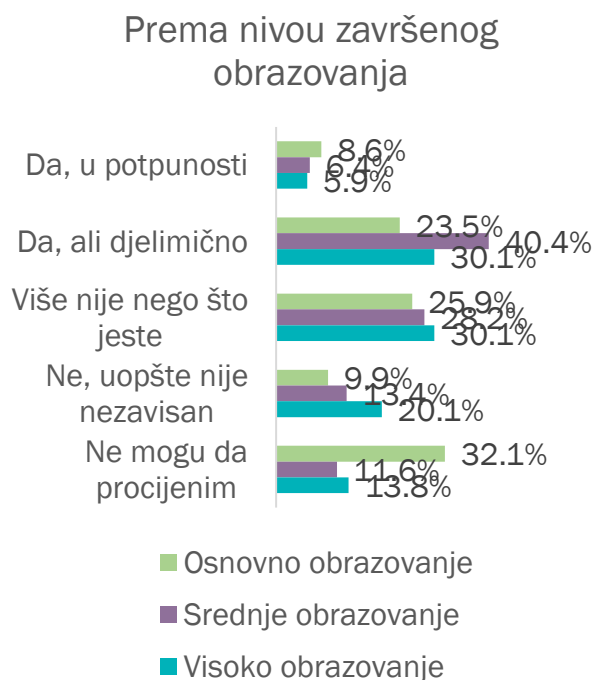
Grafik 45 Smatrate li da je Tužilački savjet nezavisan u svom radu? Prema regiji

Grafik 46 Smatrate li da je Tužilački savjet nezavisan u svom radu? Prema polu

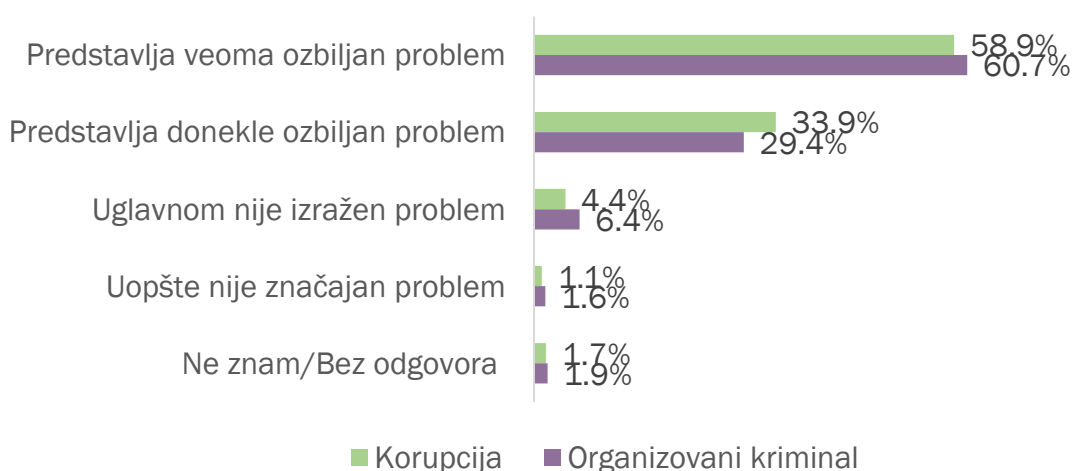
Grafik 47 Smatrate li da je Tužilački savjet nezavisan u svom radu? Prema nivou završenog obrazovanja

Korupcija i organizovani kriminal

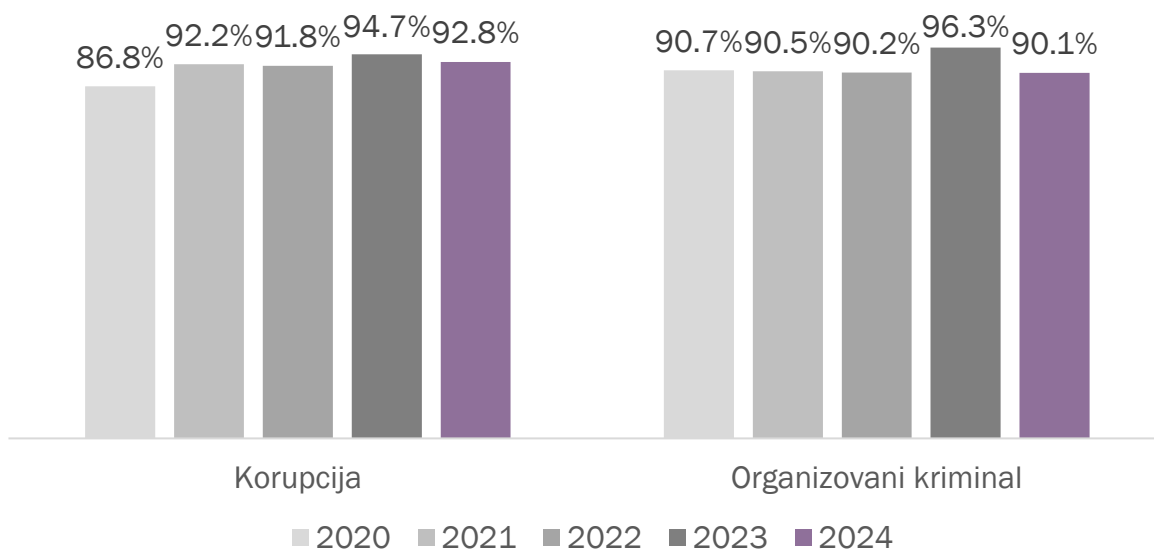
Ovo poglavlje posvećeno je percepciji građana/ki o ulozi i učinkovitosti Državnog tužilaštva u borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala, koji predstavljaju ključne izazove za pravosudni sistem i društvo u cjelini. Kroz analizu stavova ispitanika i ispitanica istraženo je kako javnost ocjenjuje rad Tužilaštva u suzbijanju ovih pojava, koliko vjeruje u njegovu posvećenost i efikasnost, te koji su glavni faktori koji utiču na njihov stav o ovim pitanjima. Podaci iz 2024. godine pokazuju da dominantna većina građana/ki smatra korupcijom i organizovanim kriminalom veoma ozbiljnim ili donekle ozbiljnim problemom (korupcija – 92,8%, organizovani kriminal – 90,1%).

Grafik 48 U kojoj mjeri su sljedeće pojave problem u Crnoj Gori?

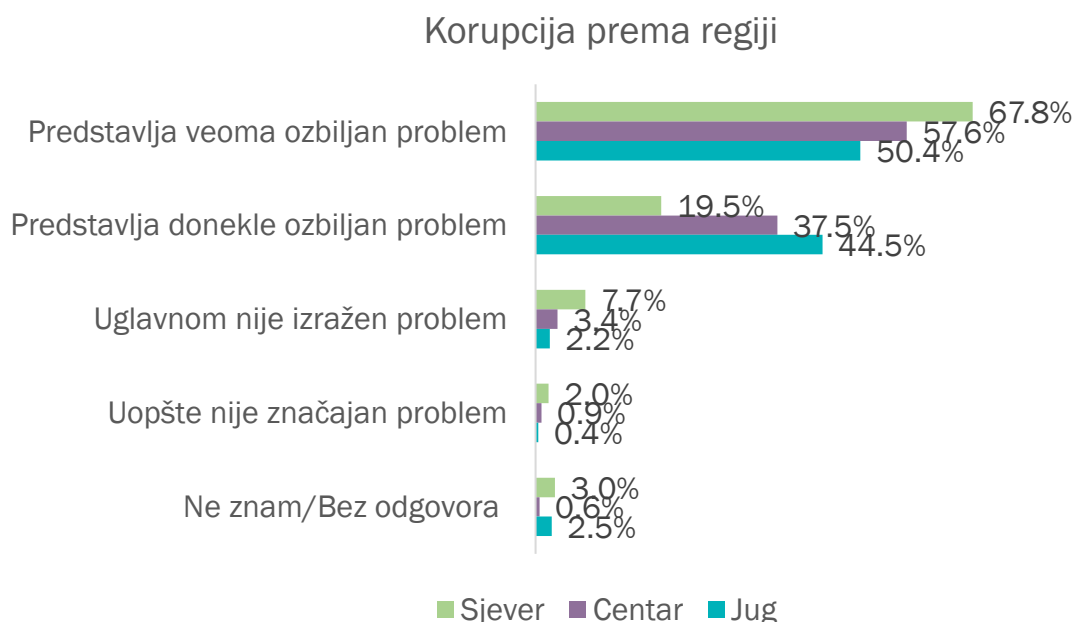
U poređenju sa rezultatima prethodnih talasa, uočavamo da je u blagom padu broj ispitanika i ispitanica koji korupciju i organizovani kriminal smatraju problemom.

Grafik 49 Podaci kroz talase: U kojoj mjeri su sljedeće pojave problem u Crnoj Gori? % Predstavlja veoma i donekle ozbiljan problem

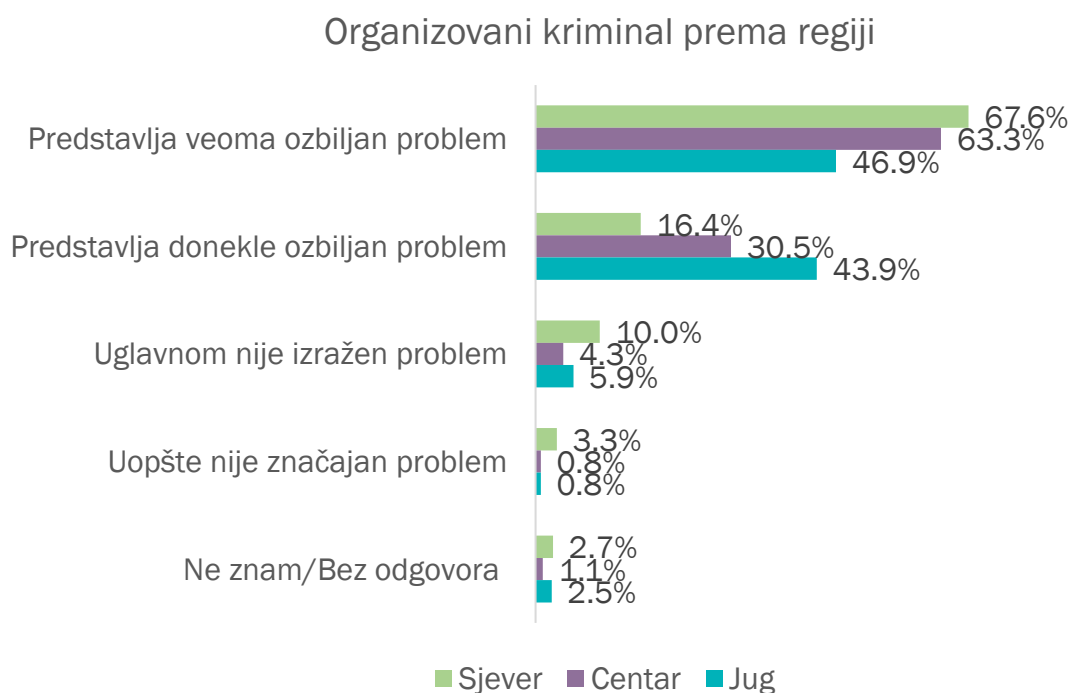
Rezultati pokazuju da većina ispitanika/ca smatra korupciju i organizovani kriminal veoma ozbiljnim problemima u Crnoj Gori, ali percepcija ovih problema varira u zavisnosti od regije, obrazovanja i starosne grupe. Korupcija se kao “veoma ozbiljan problem” najviše prepoznaje na sjeveru (67,8%), dok je taj procenat niži u centru (57,6%) i na jugu (50,4%).

Grafik 50 U kojoj mjeri su sljedeće pojave problem u Crnoj Gori? Korupcija - Prema regiji

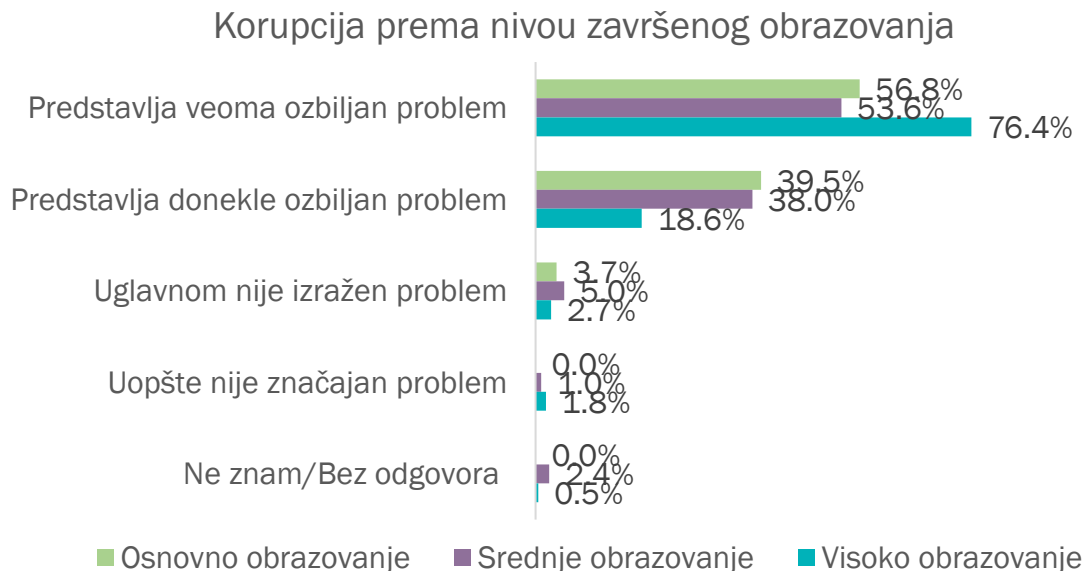
Slično tome, organizovani kriminal kao “veoma ozbiljan problem” takođe se najviše prepoznaje na sjeveru (67,6%), dok jug bilježi značajno nižu zabrinutost (46,9%).

Grafik 51 U kojoj mjeri su sljedeće pojave problem u Crnoj Gori? Organizovani kriminal - Prema regiji

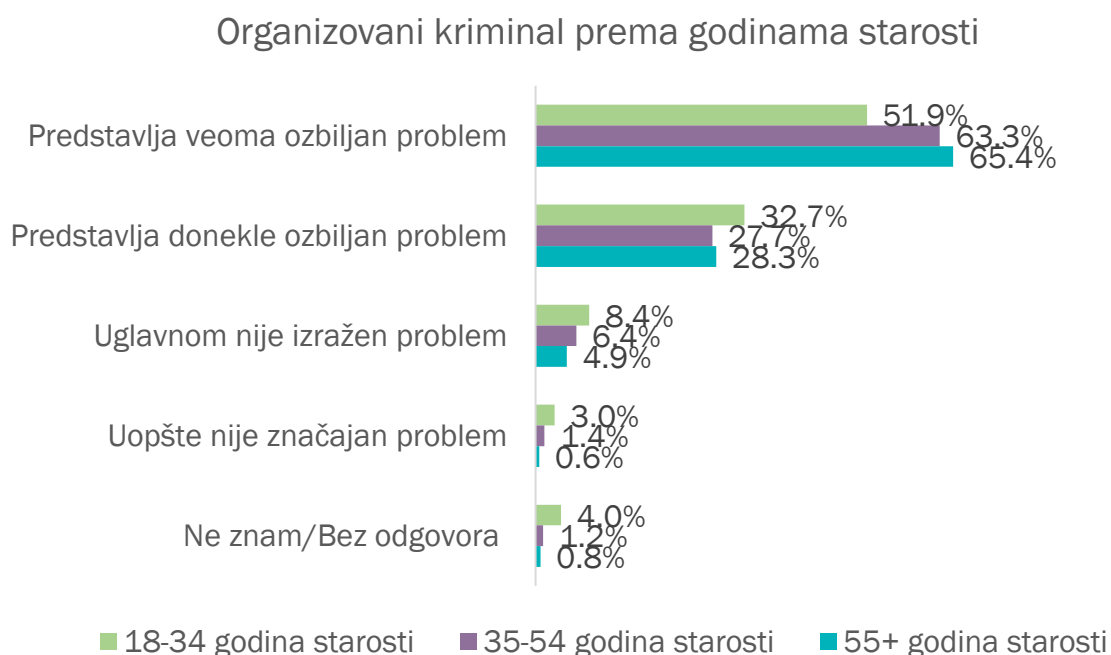
Kada se posmatra obrazovanje, ispitanici/ce sa visokim obrazovanjem najčešće prepoznaju korupciju kao “veoma ozbiljan problem” (76,4%), dok taj stav dijeli samo 56,8% ispitanika/ca sa osnovnim obrazovanjem.

Grafik 52 U kojoj mjeri su sljedeće pojave problem u Crnoj Gori? Korupcija - Prema nivou završenog obrazovanja

Starosna analiza pokazuje da su stariji ispitanici (55+ godina) skloniji da organizovani kriminal prepoznaju kao “veoma ozbiljnim” (65,4%), dok mlađe osobe (18-34 godine) nešto rjeđe izražavaju takav stav (51,9%). Ovo ukazuje na razlike u percepciji problema među različitim demografskim grupama, što može biti ključno za oblikovanje strategija za borbu protiv ovih pojava.

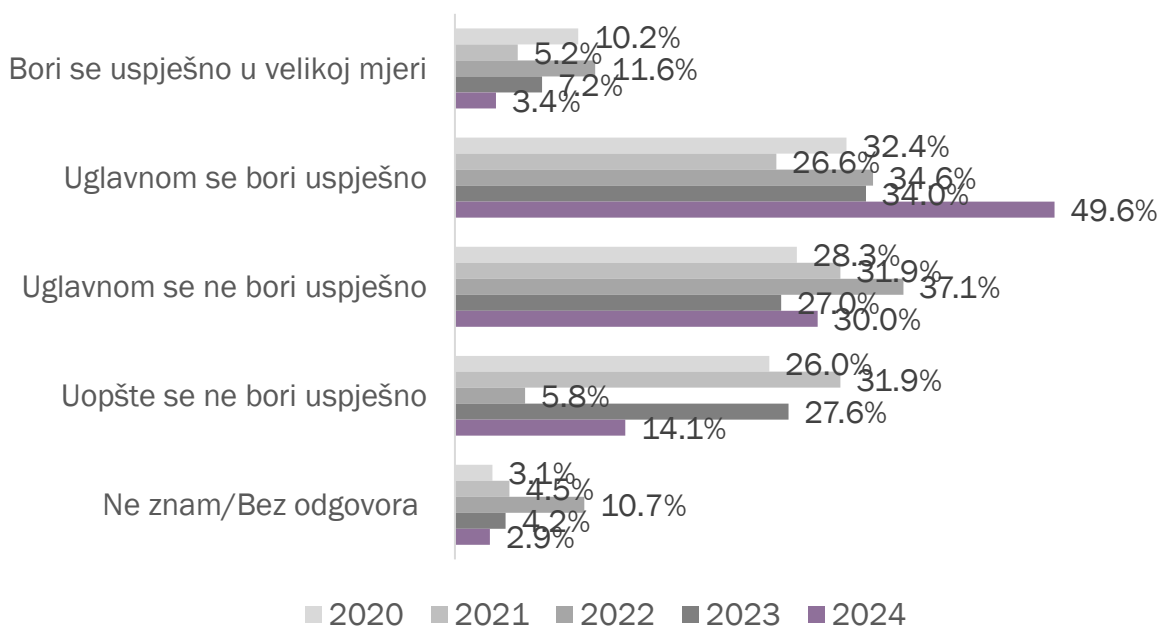
Grafik 53 U kojoj mjeri su sljedeće pojave problem u Crnoj Gori? Organizovani kriminal - Prema godinama starosti

Građani/ke su takođe ispitivane o tome da li smatraju da se Državno tužilaštvo uspješno bori protiv korupcije. Podaci kroz talase pokazuju da kumulativno 53% ispitanika/ca smatra da se tužilaštvo uspješno bori protiv korupcije, što predstavlja rast od 11,8% u odnosu na prethodnu godinu (2023. godine – 41,2%).

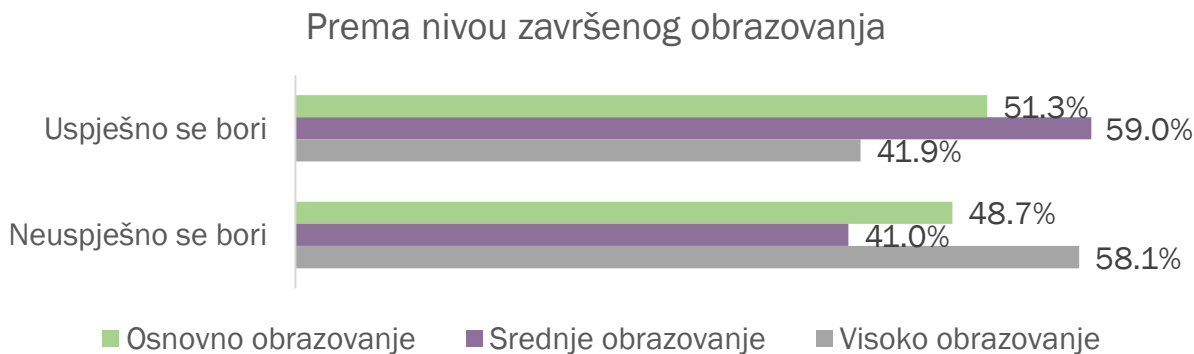
Zanimljivo je da je procenat neodlučnih (odgovor “Ne znam/Bez odgovora”) tokom ovog perioda ostao relativno nizak, sa smanjenjem sa 10,7% u 2022. na 2,9% u 2024. Ovi podaci ukazuju na poboljšanje percepcije o uspješnosti Tužilaštva u borbi protiv korupcije, ali i na postojanje određenog skepticizma, jer značajan dio građana i dalje smatra da Tužilaštvo nije dovoljno uspješno u ovom segmentu.

Grafik 54 Podaci kroz talase: Da li smatrate da se Državno tužilaštvo uspješno bori protiv korupcije?

Podaci dodatno pokazuju da ispitanici/ce sa osnovnim obrazovanjem su više skloni da smatraju da se Državno tužilaštvo uspješno bori protiv korupcije dok oni sa visokim obrazovanjem u nešto manjoj mjeri vide uspješno napora tužilaštva u svojoj borbi protiv korupcije.

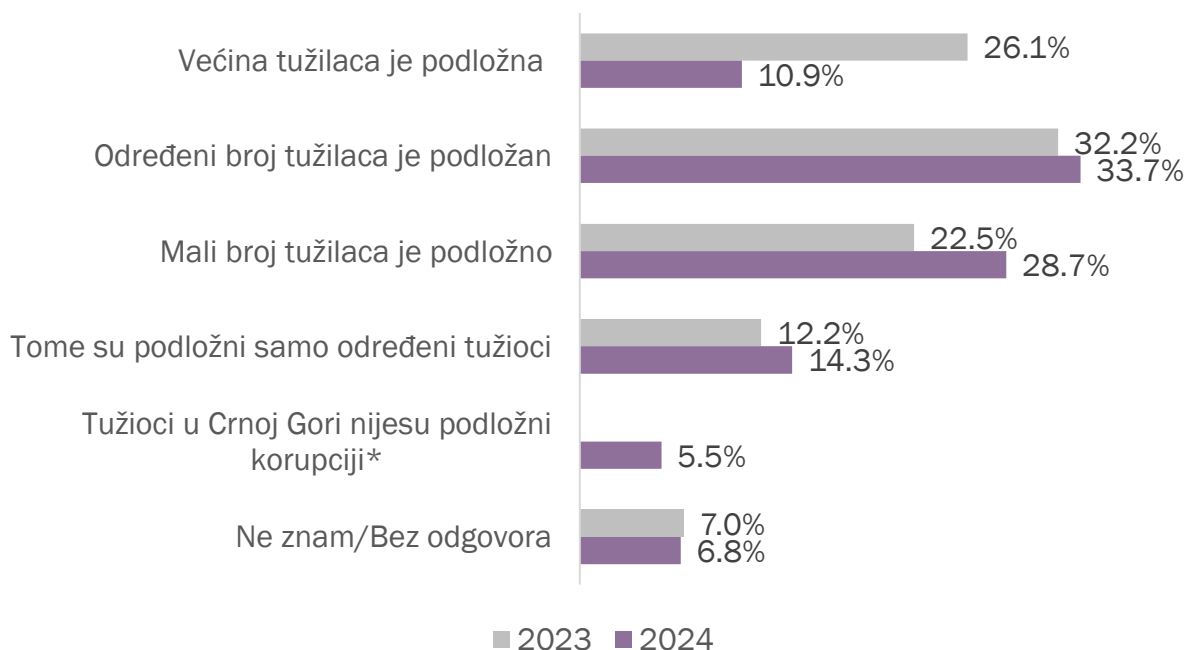
Grafik 55 Da li smatrate da se Državno tužilaštvo uspješno bori protiv korupcije? Prema nivou završenog obrazovanja

Percepcija građana/ki o podložnosti tužilaca korupciji pokazuje promjene između 2023. i 2024. godine. Broj onih koji smatraju da je “većina tužilaca podložna korupciji” značajno je opao za 15,2% sa 26,1% u 2023. na 10,9% u 2024. Istovremeno, percepcija da je “određeni broj tužilaca podložan korupciji” ostala je relativno stabilna, zabilježivši blagi porast sa 32,2% na 33,7%. Povećanje je zabilježeno i među onima koji vjeruju da je “mali broj tužilaca podložno korupciji”, čiji se procenat popeo sa 22,5% u 2023. na 28,7% u 2024. Takođe, broj ispitanika/ca koji smatraju da su korupciji podložni “samo određeni tužioc” blago je porastao, sa 12,2% na 14,3%.

Značajno je napomenuti da je u 2024. dodat novi odgovor – “Tužioc u Crnoj Gori nijesu podložni korupciji”, koji je izabralo 5,5% ispitanika/ca, što ukazuje na manji, ali važan segment populacije koji ima povjerenje u integritet tužilaca. Procenat onih koji nemaju jasno mišljenje (odgovor “Ne znam/Bez odgovora”) ostao je gotovo nepromijenjen, sa 7% u 2023. na 6,8% u 2024. Ovi rezultati ukazuju na pozitivniji trend u percepciji građana o tužiocima, ali i na postojanje opreznosti i raznovrsnih stavova među ispitanicima/cama.

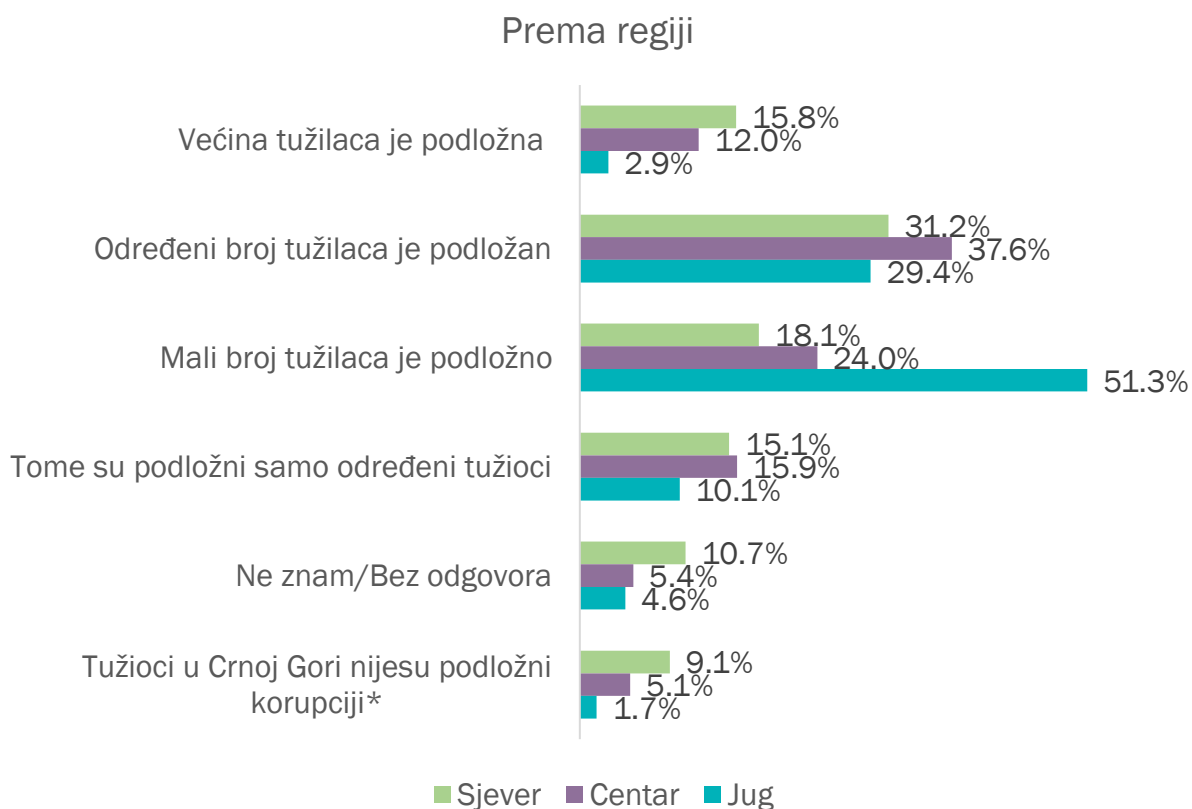
Grafik 56 Podaci kroz talase: Da li smatrate da su tužioc podložni korupciji?²

Analizom stavova građana/ki prema regiji o podložnosti tužilaca korupciji primjećuju se značajne razlike. Na sjeveru je 15,8% ispitanika/ca izrazilo uvjerenje da je većina tužilaca podložna korupciji, dok je taj procenat u centru 12%, a na jugu svega 2,9%. Stav da je “određeni broj tužilaca podložan korupciji” zastupljen je najviše u centru (37,6%), dok je na sjeveru 31,2%, a na jugu 29,4%. Zanimljivo je da na jugu najviše ispitanika/ca vjeruje da je “mali broj tužilaca podložno korupciji” (51,3%), što je znatno više u poređenju sa centrom (24%) i sjeverom (18,1%). Percepcija da su korupciji podložni samo određeni tužioc je približno jednako zastupljena u centru (15,9%) i na sjeveru (15,1%), dok je na jugu nešto niža (10,1%).

² 2024. godine je dodat novi odgovor – „Tužioc u Crnoj Gori nijesu podložni korupciji“.

Grafik 57 Da li smatrate da su tužiocu podložni korupciji? Prema regiji

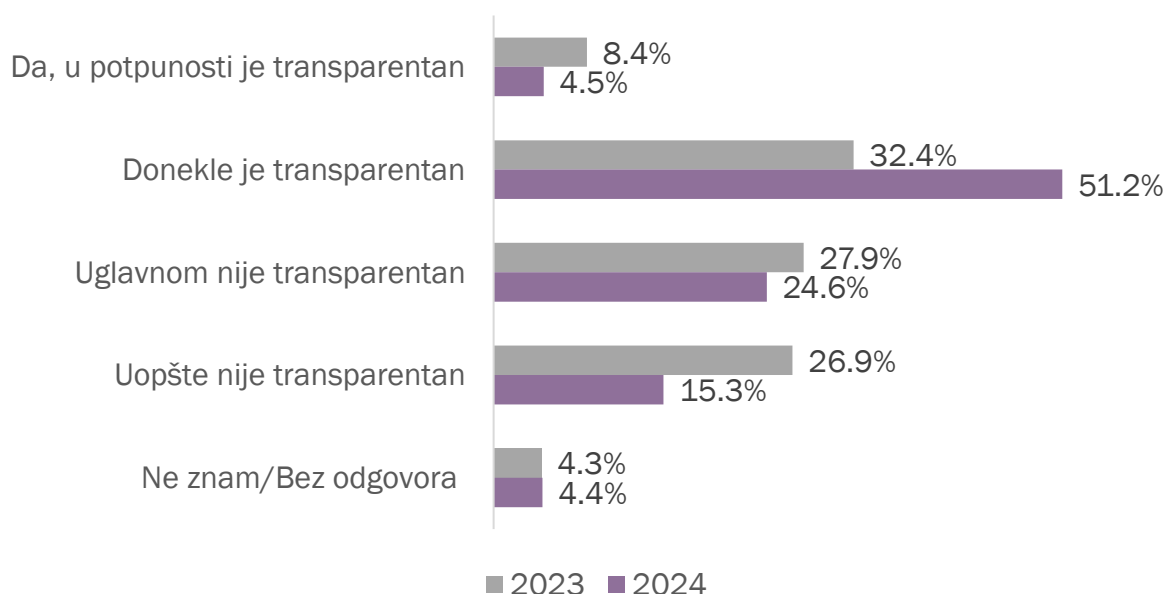

Informisanost građana o Državnom tužilaštvu

Ovaj dio izvještaja istražuje nivo informisanosti građana/ki o Državnom tužilaštvu, uključujući njihovu percepciju transparentnosti i dostupnosti informacija. Poznavanje načina rada tužilaštva, njegovih nadležnosti i aktivnosti ključno je za izgradnju povjerenja i unapređenje odnosa između građana/ki i institucija. Posebna pažnja posvećena je analizi izvora informacija koje građani/ke koriste, kao i njihovom stavu o tome koliko je rad tužilaštva otvoren i transparentan.

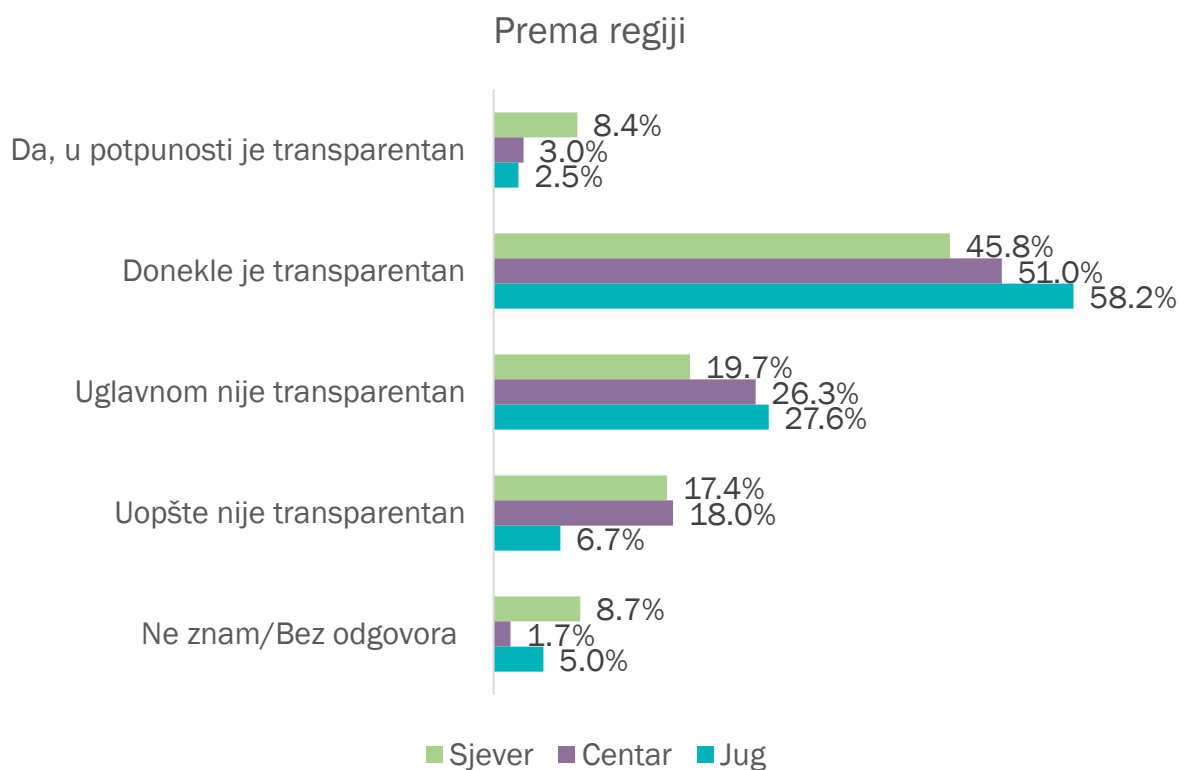
Analiza percepcije građana/ki o transparentnosti rada Državnog tužilaštva pokazuje značajne promjene između 2023. i 2024. godine. Dok je 2023. godine 40,8% građana smatralo da je rad Državnog tužilaštva u potpunosti ili donekle transparentan, 2024. godine vidimo značajno povećanje. Više od polovine ispitanika/ca (55,7%) smatra da je rad tužilaštva donekle ili u potpunosti transparentan, što predstavlja rast od 14,9% u odnosu na prethodnu godinu. Kada gledamo te podatke prema intenzitetu vidimo da je prethodne godine 8,4% ispitanika/ca smatralo da je rad tužilaštva u potpunosti transparentan, taj procenat je 2024. opao na 4,5%. Istovremeno, značajno je porastao udio onih koji smatraju da je rad tužilaštva donekle transparentan, sa 32,4% u 2023. na 51,2% u 2024. Ovaj trend ukazuje na pomak ka umjerenijem stavu građana/ki o transparentnosti. Sa druge strane, za isti procenat (14,9%), smanjen je procenat građana koji smatraju da rad tužilaštva uglavnom nije ili uopšte nije transparentan, sa ukupno 54,8% u 2023. na 39,9% u 2024. Podaci ukazuju na sve veće uvjerenje građana da Državno tužilaštvo radi na transparentan način.

Grafik 58 Podaci kroz talase: Da li mislite da je rad Državnog tužilaštva transparentan?

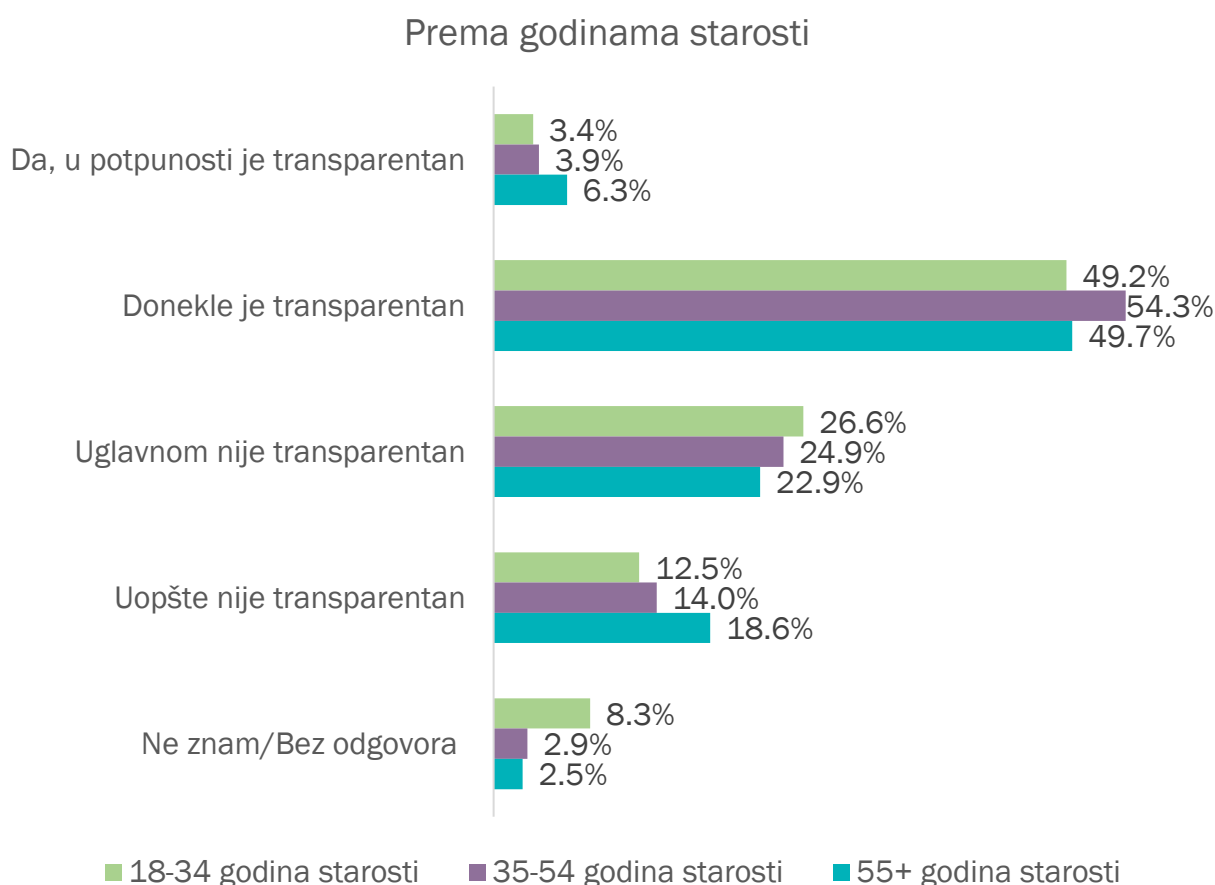
Detaljna analiza percepcije transparentnosti rada Državnog tužilaštva prema regiji i starosnim grupama u 2024. godini pokazuje određene razlike. Kada je riječ o regijama, najveći procenat građana/ki koji smatraju da je rad tužilaštva u potpunosti ili donekle transparentan zabilježen je na jugu (60,7%), dok je taj procenat nešto niži u centru (54%) i na sjeveru (54,2%).

Grafik 59 Da li mislite da je rad Državnog tužilaštva transparentan? Prema regiji

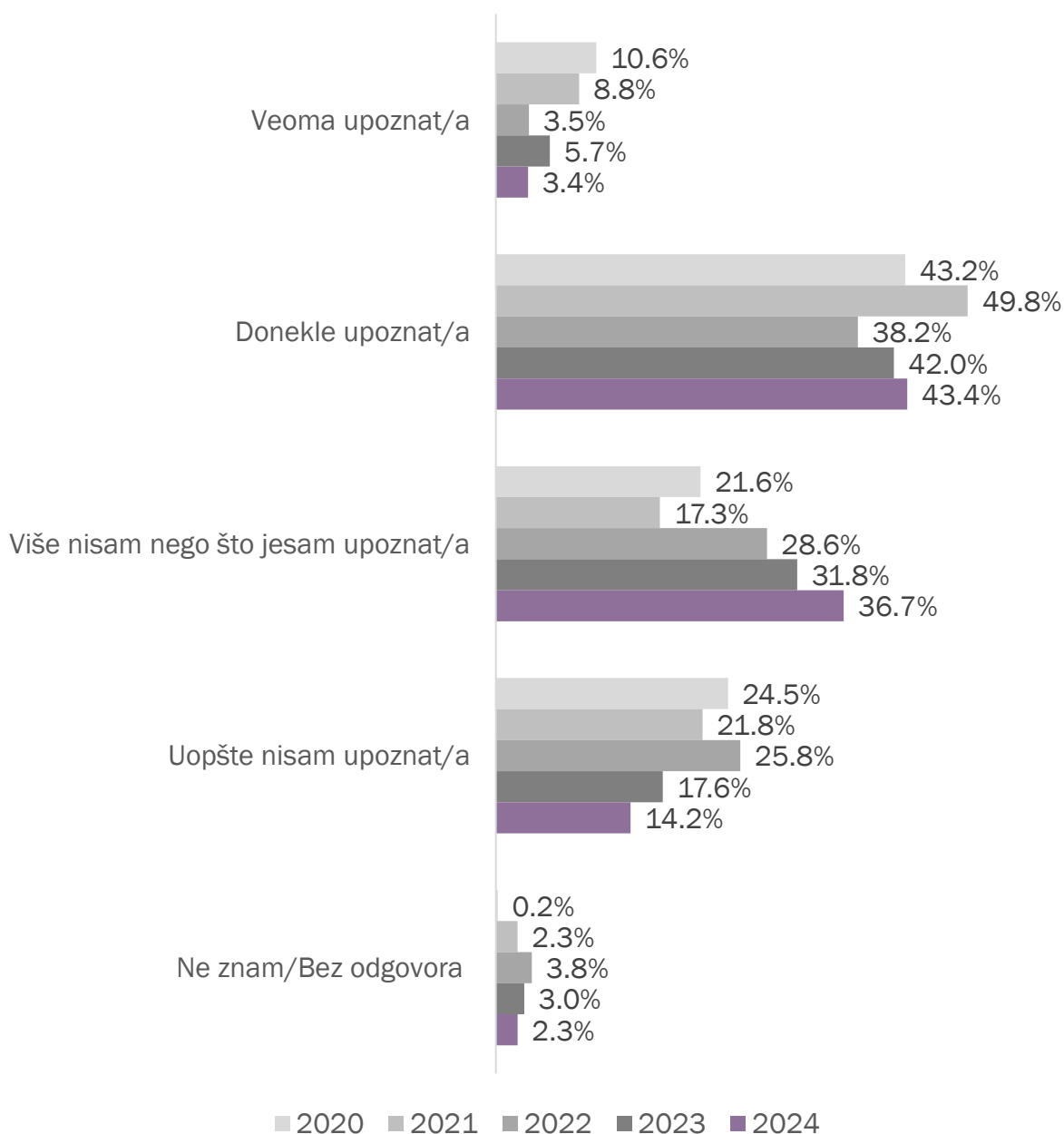
Prema starosnim grupama, građani/ke stariji od 55 godina češće smatraju da je rad tužilaštva u potpunosti transparentan (6,3%), dok mlađi od 35 godina to najmanje misle (3,4%). Sve starosne grupe u najvećem procentu vjeruju da je rad tužilaštva donekle transparentan, sa procentima koji variraju između 49,2% i 54,3%. Međutim, stariji od 55 godina nešto češće smatraju da rad tužilaštva uopšte nije transparentan (18,6%) u poređenju sa mlađim generacijama. Ovi podaci ukazuju na regionalne i generacijske razlike u percepciji transparentnosti Državnog tužilaštva, pri čemu su južne regije i mlađe generacije nešto sklonije blažim ocjenama.

Grafik 60 Da li mislite da je rad Državnog tužilaštva transparentan? Prema godinama starosti

Podaci o informisanosti građana/ki o nadležnostima Državnog tužilaštva u periodu od 2020. do 2024. godine pokazuju trend smanjenja broja građana/ki koji su "veoma upoznati" sa nadležnostima tužilaštva, sa 10,6% u 2020. na samo 3,4% u 2024. godini. Istovremeno, procenat onih koji su "donekle upoznati" ostao je relativno stabilan, krećući se oko 43% u 2024, što ukazuje na umjeren nivo informisanosti većeg dijela populacije. Sa druge strane, značajno je porastao procenat građana/ki koji smatraju da "više nisu nego što jesu upoznati" sa nadležnostima, sa 21,6% u 2020. na 36,7% u 2024. godini. Istovremeno, procenat onih koji "uopšte nisu upoznati" smanjen je sa 24,5% u 2020. na 14,2% u 2024, što može ukazivati na povećanje opšteg interesovanja za rad tužilaštva, iako dubinsko razumijevanje ostaje ograničeno.

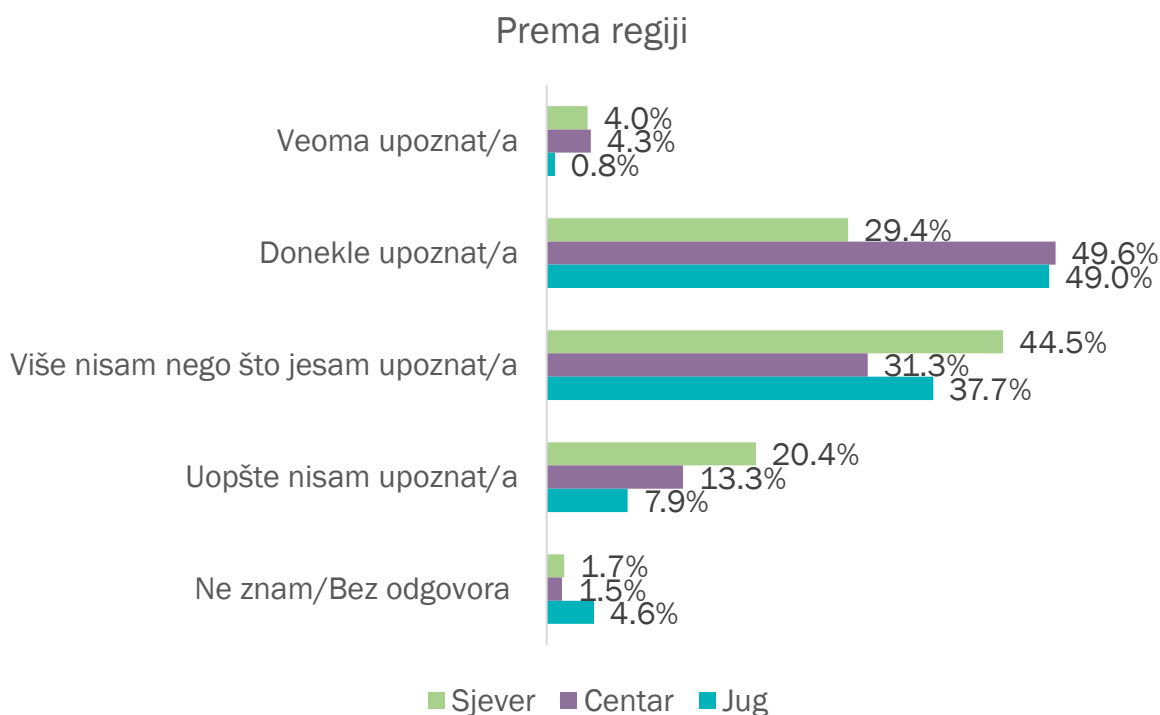
Grafik 61 Podaci kroz talase: U kojoj mjeri ste upoznati sa nadležnostima Državnog tužilaštva?

Ukupno gledano, ovi rezultati ukazuju na potrebu za intenzivnijim komunikacionim aktivnostima Državnog tužilaštva kako bi se javnosti pružile jasnije i dostupnije informacije o njihovim nadležnostima.

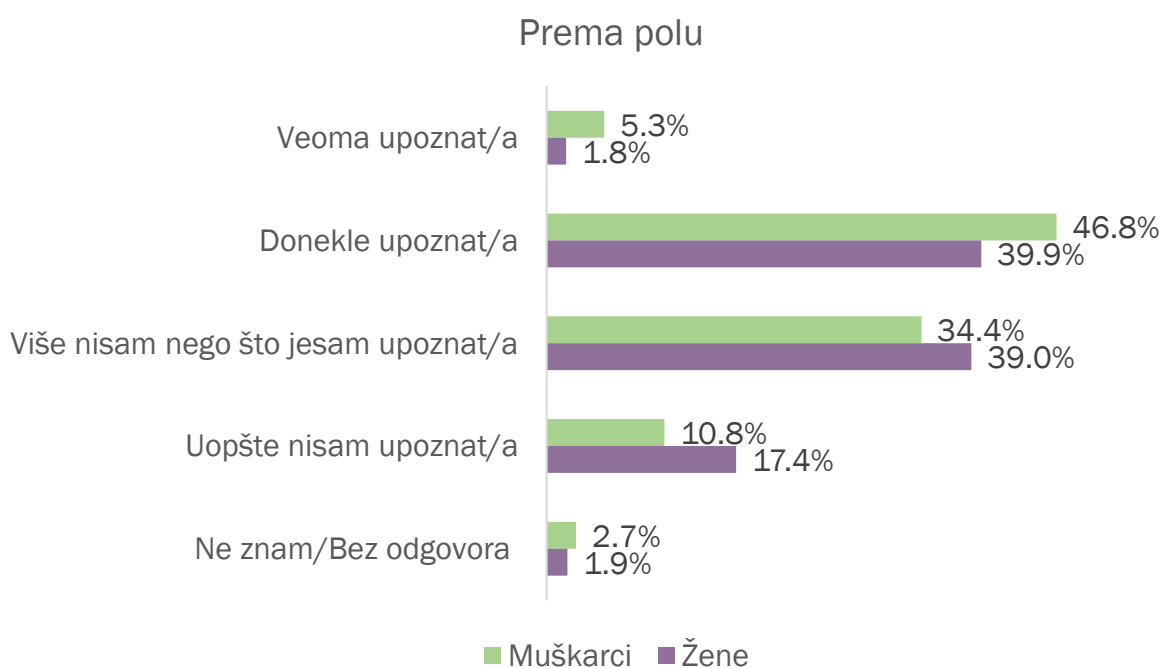
Građani/ke iz različitih regiona pokazuju razlike u informisanosti o nadležnostima Državnog tužilaštva. U sjevernom regionu najmanji procenat ispitanika/ca (4%) izjavljuje da su "veoma upoznati", dok u centru taj procenat iznosi 4,3%, a na jugu samo 0,8%. Najveći procenat građana/ki na jugu (49%) i centru (49,6%) izjavljuje da su "donekle upoznati", dok u cjevu dominira stav "više nisam nego što jesam upoznat/a" sa 44,5%.

Grafik 62 U kojoj mjeri ste upoznati sa nadležnostima Državnog tužilaštva? Prema regiji

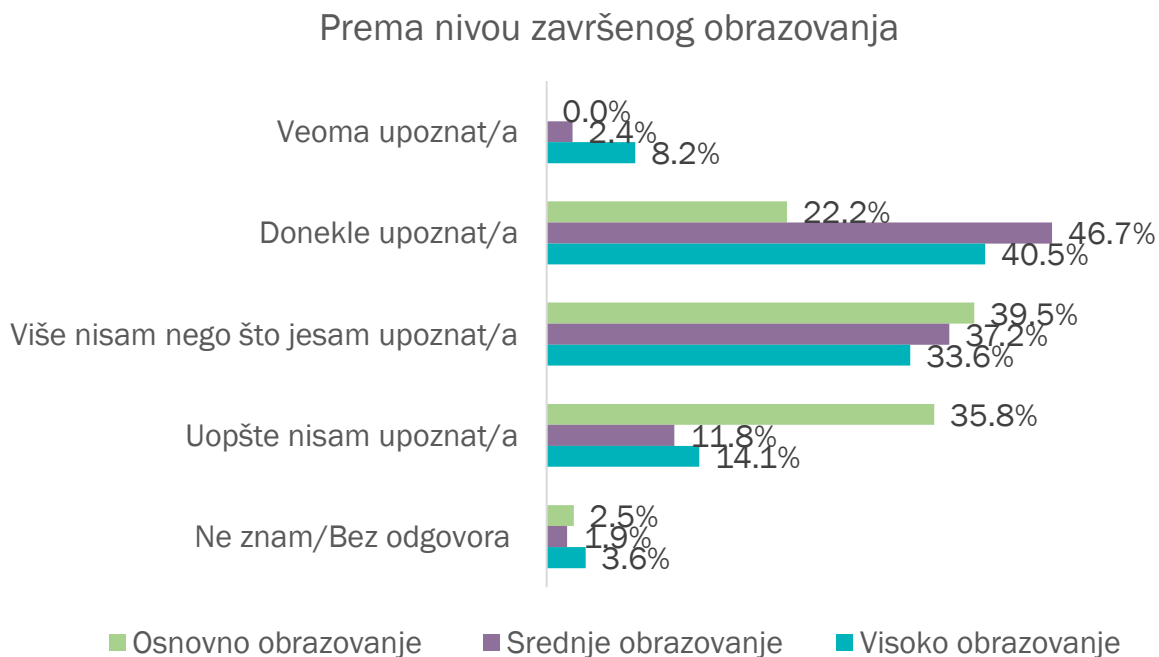
Analiza po polu pokazuje da su muškarci nešto informisaniji od žena, s 5,3% muškaraca koji tvrde da su "veoma upoznati" u poređenju sa 1,8% žena. Takođe, veći procenat muškaraca (46,8%) je "donekle upoznat", dok žene zaostaju sa 39,9%.

Grafik 63 U kojoj mjeri ste upoznati sa nadležnostima Državnog tužilaštva? Prema polu

Obrazovanje ima značajan uticaj na informisanost. Ispitanici/ce sa visokom stručnom spremom najčešće se izjašnjavaju kao "veoma upoznati" (8,2%), dok među onima sa osnovnim obrazovanjem nijedan ispitanik/ca nije dao/la ovaj odgovor. Oni sa srednjim obrazovanjem imaju najveći procenat "donekle upoznatih" (46,7%), dok najveći procenat onih koji "uopšte nisu upoznati" dolazi iz grupe sa osnovnim obrazovanjem (35,8%).

Grafik 64 U kojoj mjeri ste upoznati sa nadležnostima Državnog tužilaštva? Prema nivou završenog obrazovanja

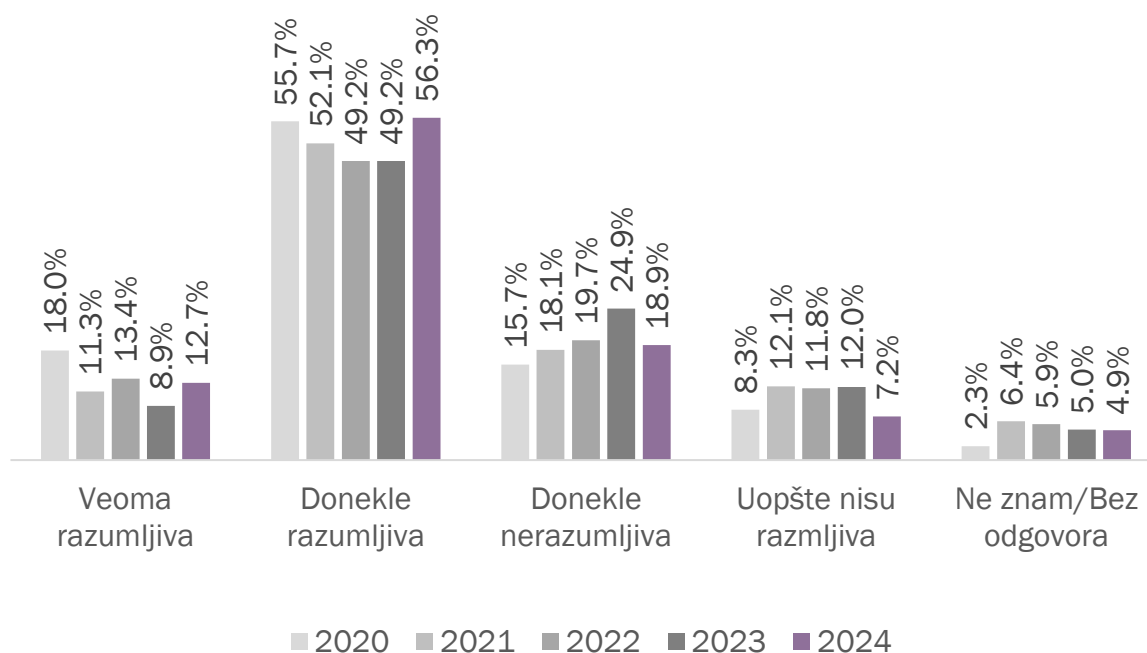
Više od tri četvrtine ispitanika/ca smatraju da se Državno tužilaštvo bavi prevencijom i otkrivanjem krivičnih djela i prekršaja. Svi procenti su visoki što ukazuje na visok stepen informisanosti o nadležnostima Državnog tužilaštva.

Grafik 65 Čime se bavi Državno tužilaštvo?

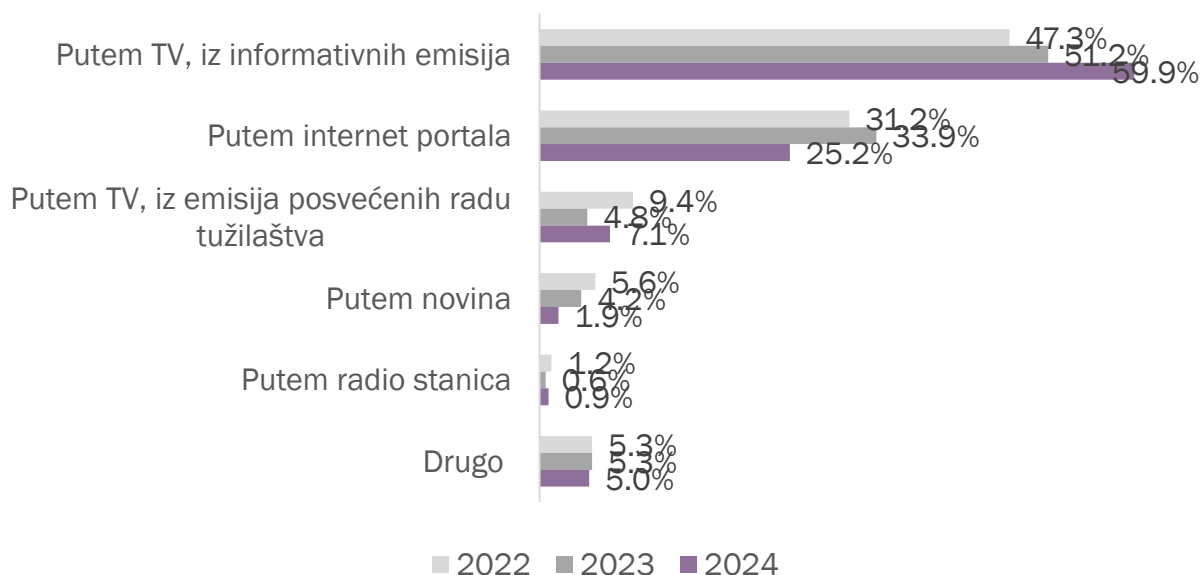
Podaci ukazuju na trend poboljšanja razumljivosti saopštenja Državnog tužilaštva, ali i na potrebu za daljim naporima u jasnijem i transparentnijem komunikaciji sa javnošću. Prema podacima iz 2020. do 2024. godine, opšte je uočljiv trend povećanja razumljivosti saopštenja Državnog tužilaštva. U 2024. godini, kumulativno 69% ispitanik/ca smatra da su saopštenja veoma ili donekle razumljiva (12,7% smatra da su "veoma razumljiva", dok 56,3% smatra da su donekle razumljiva), što predstavlja porast od 10,9% u odnosu na prethodnu godinu (kumulativno 2023. godine 58,1% ispitanika/ca je navelo da su saopštenja u nekoj mjeri razumljiva). Najveći broj ispitanika/ca (56,3%) smatra da su saopštenja "donekle razumljiva", što je porast u odnosu na prethodne godine kada je ovaj procenat bio oko 50%. Međutim, i dalje postoji značajan broj ljudi koji smatraju da saopštenja nisu dovoljno jasna, sa ukupno jedne četvrtine ispitanika/ca (26,1%) koji smatraju da su donekle nerazumljiva ili uopšte nisu razumljiva (18,9% koji smatraju da su "donekle nerazumljiva", dok 7,2% smatra da su "uopšte nisu razumljiva"). Ovaj procenat je opao u odnosu na prethodne godine, kada je bio viši, naročito 2023. godine kada je iznosio 36,9%.

Grafik 66 Podaci kroz talase: U kojoj mjeri su Vam razumljiva saopštenja Državnog tužilaštva?

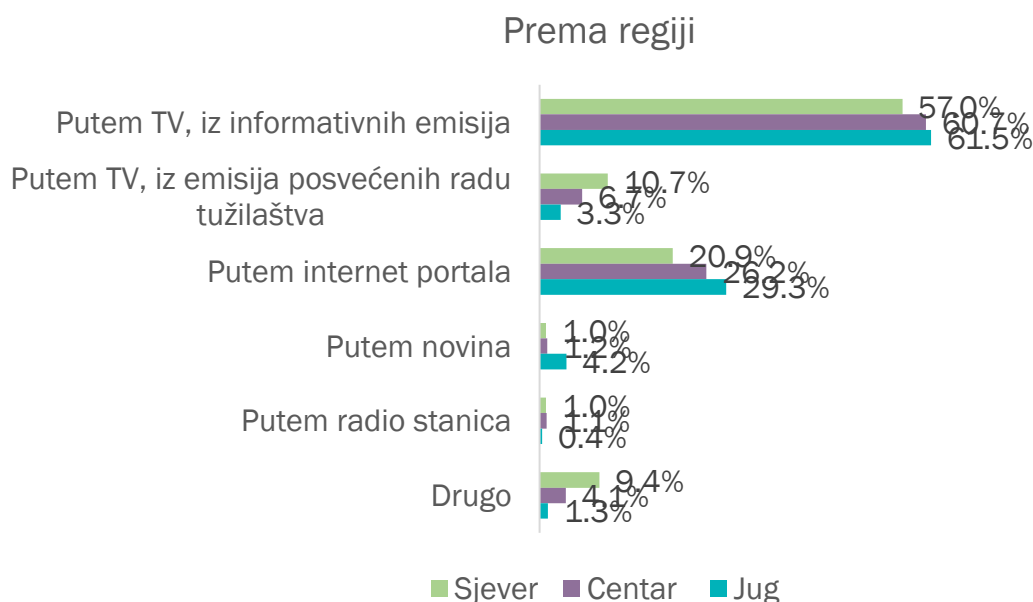
U 2024. godini, čak 59,9% građana/ki izjavilo je da se informiše putem informativnih emisija na TV-u, što predstavlja kontinuirani rast u odnosu na 2022. (47,3%) i 2023. (51,2%). Sa druge strane, popularnost internet portala opada – 25,2% građana/ki navelo ih je kao glavni izvor informacija u 2024. u poređenju sa 31,2% u 2022. i 33,9% u 2023. Iako informativne emisije posvećene radu tužilaštva imaju nešto veću gledanost u 2024. (7,1%) u poređenju sa prethodnim godinama, njihov uticaj ostaje značajno manji u poređenju sa informativnim emisijama opšteg karaktera. Uočljiv je i pad značaja tradicionalnih medija poput novina, koje u 2024. koriste samo 1,9% građana/ki za informisanje o radu tužilaštva, što je najniži procenat u analiziranom periodu. Radio stanice takođe bilježe marginalan uticaj sa manje od 1% ispitanika/ca koji ih koriste za ovu svrhu.

Grafik 67 Podaci kroz talase: Gdje se informišete o radu tužilaštva?

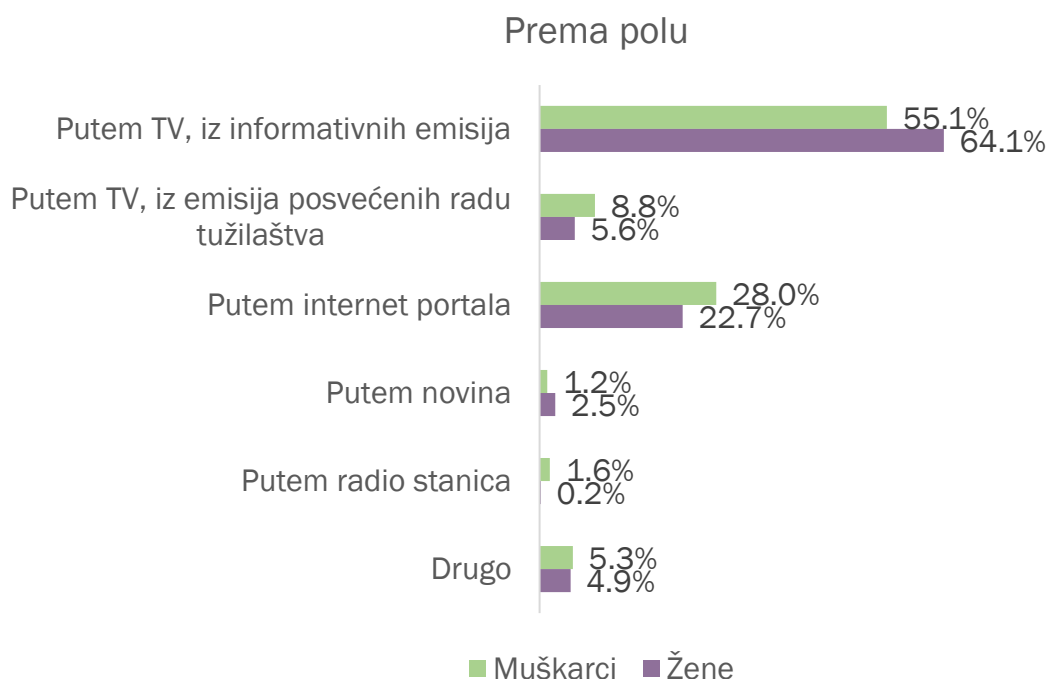
Televizija ostaje najvažniji izvor informacija u svim regijama, sa nešto većom zastupljenošću na jugu (61,5%) u poređenju sa centrom (60,7%) i sjeverom (57%). Internet portali su drugi po važnosti, sa najvećim udjelom na jugu (29,3%), dok su emisije posvećene tužilaštvu više gledane na sjeveru (10,7%). Novine i radio imaju marginalan uticaj u svim regijama, dok kategorija "Drugo" ima najveći značaj na sjeveru (9,4%).

Grafik 68 Gdje se informišete o radu tužilaštva? Prema regiji

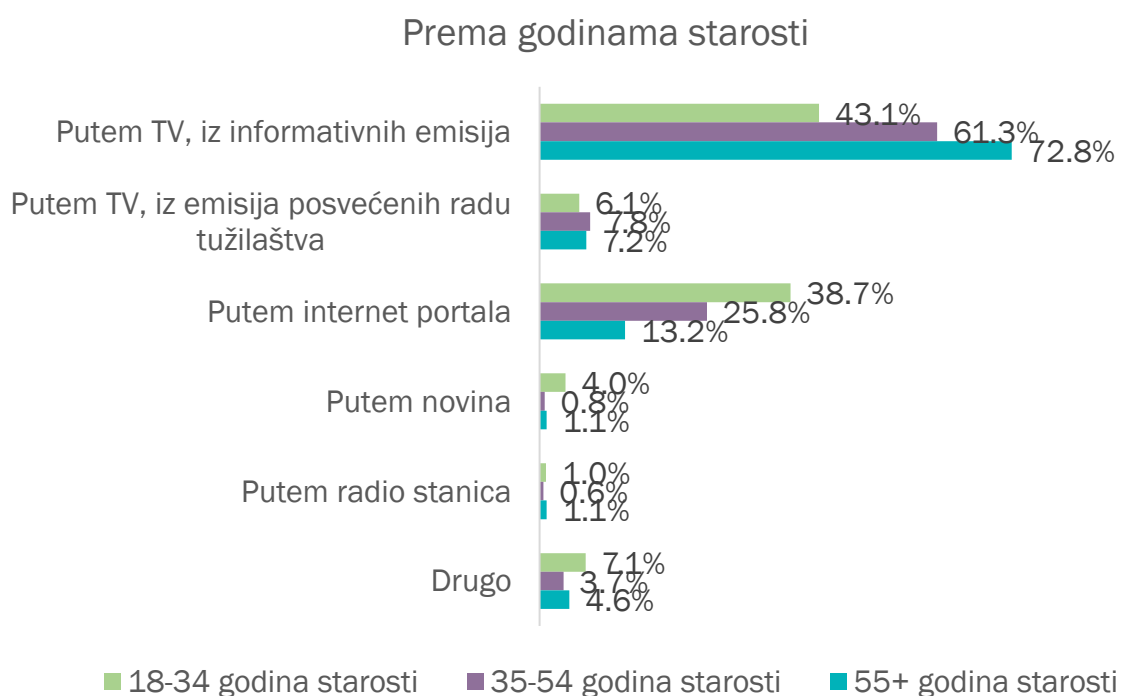
Žene se češće informišu putem televizije (64,1%) u odnosu na muškarce (55,1%), dok muškarci češće koriste internet portale (28% naspram 22,7%). Emisije posvećene radu tužilaštva, kao i novine, su blago popularnije kod muškaraca, dok radio ostaje marginalan izvor informacija za oba pola.

Grafik 69 Gdje se informišete o radu tužilaštva? Prema polu

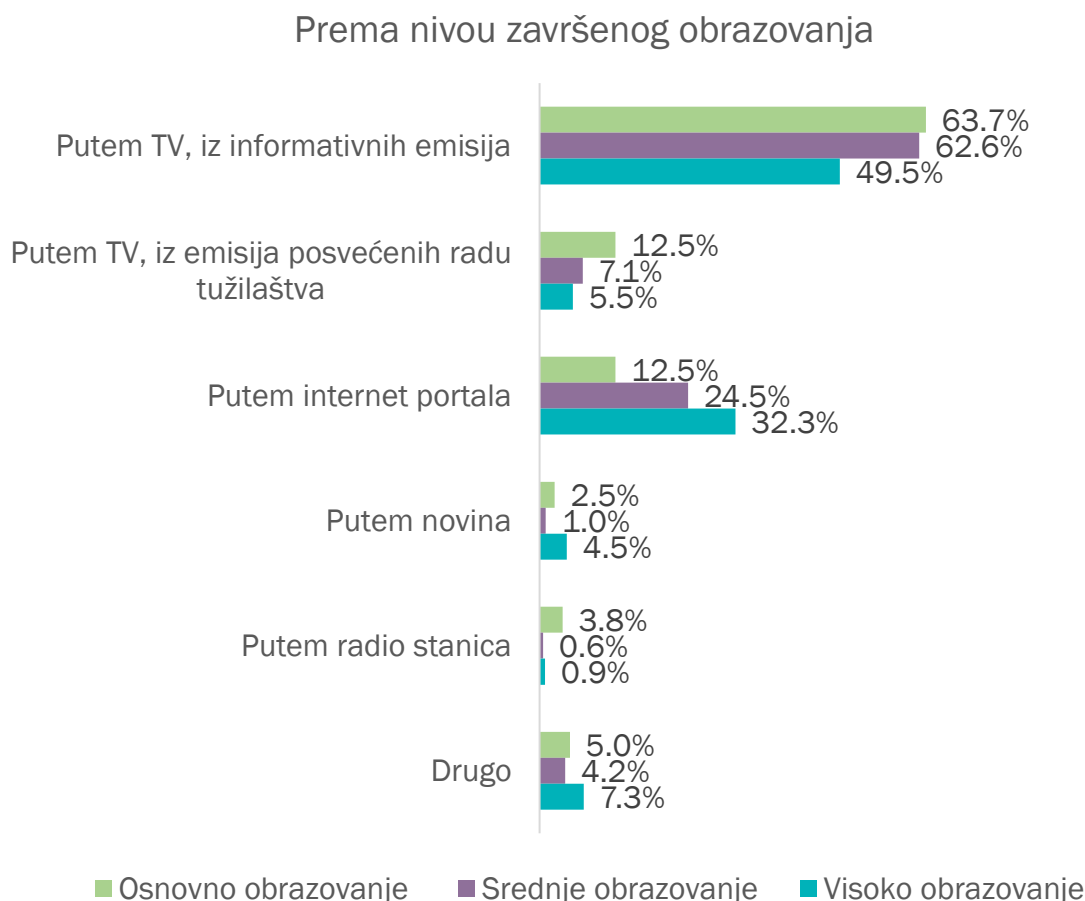
Televizija postaje sve dominantniji izvor informacija sa starošću – od 43,1% u grupi od 18–34 godina, sa 61,3% u grupi od 35–54, do čak 72,8% u grupi od 55+ godina. Suprotno tome, internet portali su najzastupljeniji među najmlađom grupom (38,7%) i opadaju sa godinama (25,8% i 13,2% u starijim grupama). Ostali izvori, uključujući novine i radio, bilježe niske vrijednosti u svim starosnim grupama.

Grafik 70 Gdje se informišete o radu tužilaštva? Prema godinama starosti

Građani/ke sa osnovnim obrazovanjem najviše koriste televiziju (63,7%), dok oni sa visokim obrazovanjem češće biraju internet portale (32,3%). Posebne emisije o radu tužilaštva su značajnije za građane/ke sa osnovnim obrazovanjem (12,5%) nego za one sa srednjim (7,1%) ili visokim obrazovanjem (5,5%). Novine i radio su marginalni izvori u svim grupama obrazovanja.

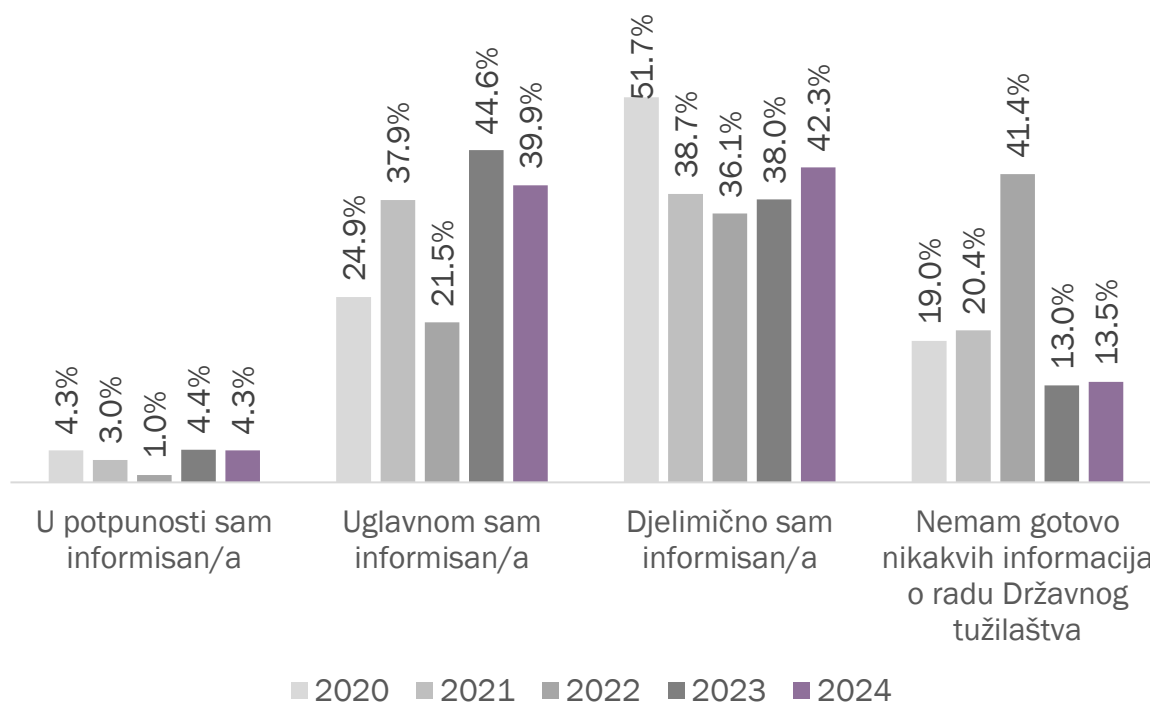
Grafik 71 Gdje se informišete o radu tužilaštva? Prema nivou završenog obrazovanja

Građani/ke koji su odabrali opciju "Drugo" kao izvor informisanja o radu tužilaštva pružili su širok spektar odgovora. Većina ih navodi da se uopšte ne informišu o toj temi ili da ih rad tužilaštva ne interesuje, dok neki ističu specifične izvore poput ličnih kontakata, iskustava iz profesije (pravnici, advokati) ili univerzitetske literature. Nekolicina odgovora ukazuje na kombinaciju različitih izvora poput televizije, interneta i novina, dok su pojedinci spomenuli neformalne izvore, poput prijatelja ili komunikacija sa prijateljima preko društvenih mreža.

Istraživanje pokazuje da je većina građana/ki u određenoj mjeri informisana o radu Državnog tužilaštva, dok se procenat onih koji nemaju gotovo nikakvih informacija smanjuje. Veliki broj ljudi, oko 42,3%, i dalje ističe da su samo "djelimično informisani", dok je manji broj, oko 4,3%, potpuno informisan.

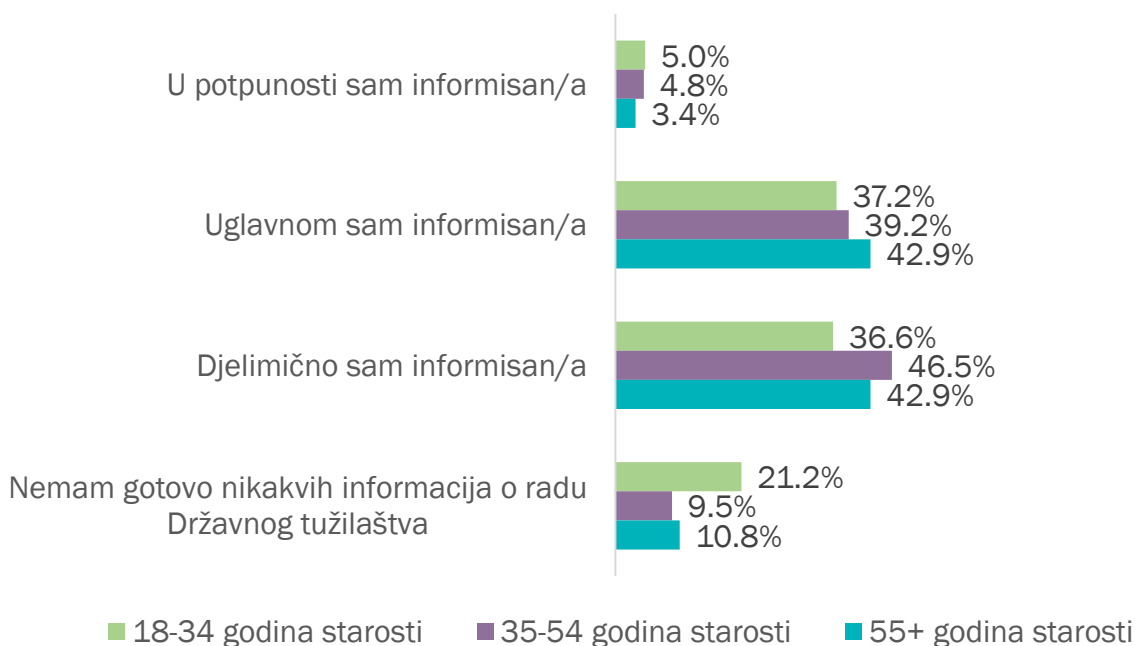
Grafik 72 Podaci kroz talase: Uopšteno govoreći, koliko ste Vi lično informisani o radu Državnog tužilaštva?

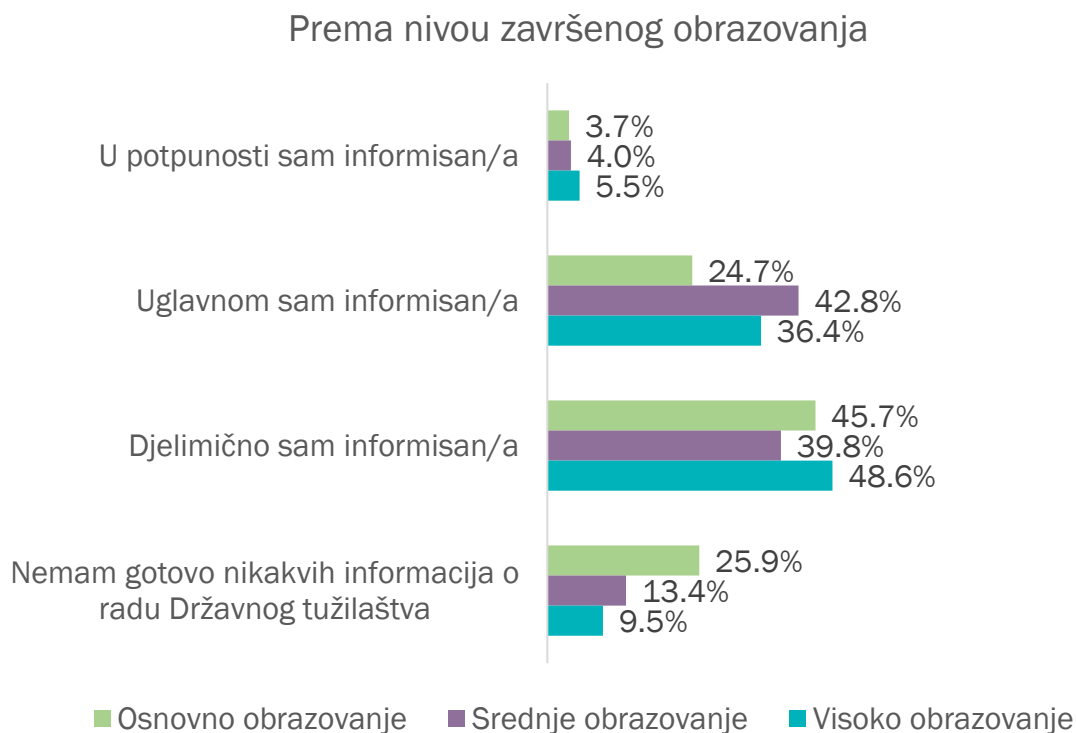
Starije generacije (55+) u prosjeku se osjećaju bolje informisane u poređenju sa mlađima (18-34), dok su ljudi sa višim obrazovanjem manje skloni tome da kažu da nemaju informacija, nego oni sa nižim obrazovanjem. Ovo ukazuje na razlike u pristupu informacijama i potrebu za dodatnim naporima kako bi se svi segmenti društva bolje informisali o radu tužilaštva.

Grafik 73 Uopšteno govoreći, koliko ste Vi lično informisani o radu Državnog tužilaštva? Prema godinama starosti

Prema godinama starosti

Grafik 74 Uopšteno govoreći, koliko ste Vi lično informisani o radu Državnog tužilaštva? Prema nivou završenog obrazovanja

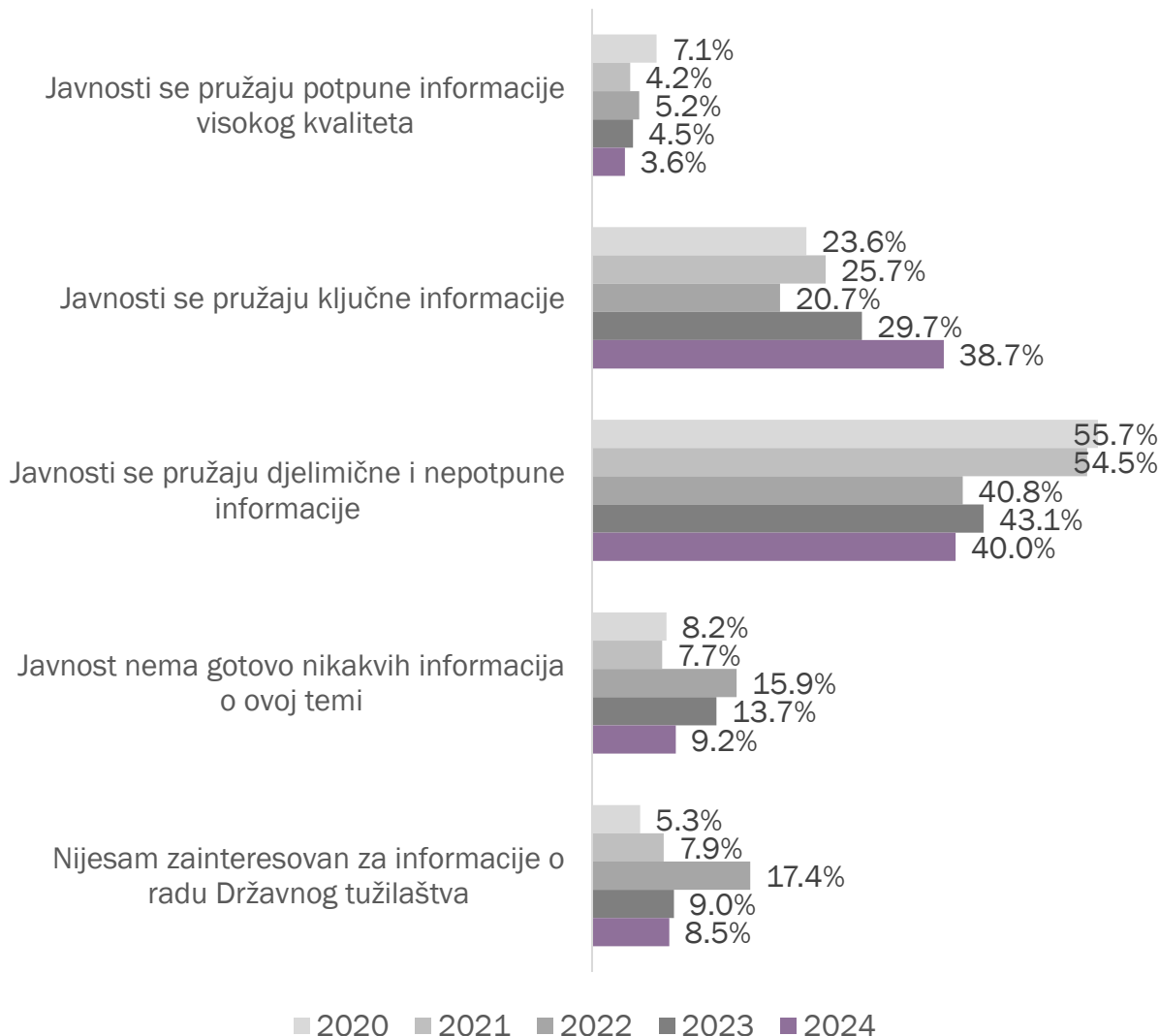
Oni ispitanici i ispitanice koji su rekli da nisu ili su samo djelimično informisani su dodatno upitani zbog čega smatraju da je to tako. Skoro polovina ispitanika/ca (44%) navode da ih ne interesuje ta tema, 43% smatra da je Državno tužilaštvo zatvorena institucija i ne pruža dovoljno informacija. Dok manji broj ispitanika/ca smatra da nema dovoljno informacija o ovoj temi u medijima kao i da se previše priča o konkretnim slučajevima.

Grafik 75 Ukoliko nijeste ili ste samo djelimično informisani zbog čega je to tako? N=560

Percepcija javnosti o kvalitetu i količini informacija koje se pružaju o radu Državnog tužilaštva ostala je relativno stabilna tokom godina.

Grafik 76 Podaci kroz talase: Kako biste ocijenili brojnost i kvalitet informacija o radu Državnog tužilaštva koje su namijenjene javnosti?

Međutim, primjetno je povećanje procenta onih koji smatraju da se javnosti pružaju samo ključne informacije, sa 23,6% u 2020. na 38,7% u 2024. godini. Sa druge strane, percepcija da se javnosti pružaju djelimične ili nepotpune informacije blago je opala, sa 55,7% u 2020. na 40% u 2024.

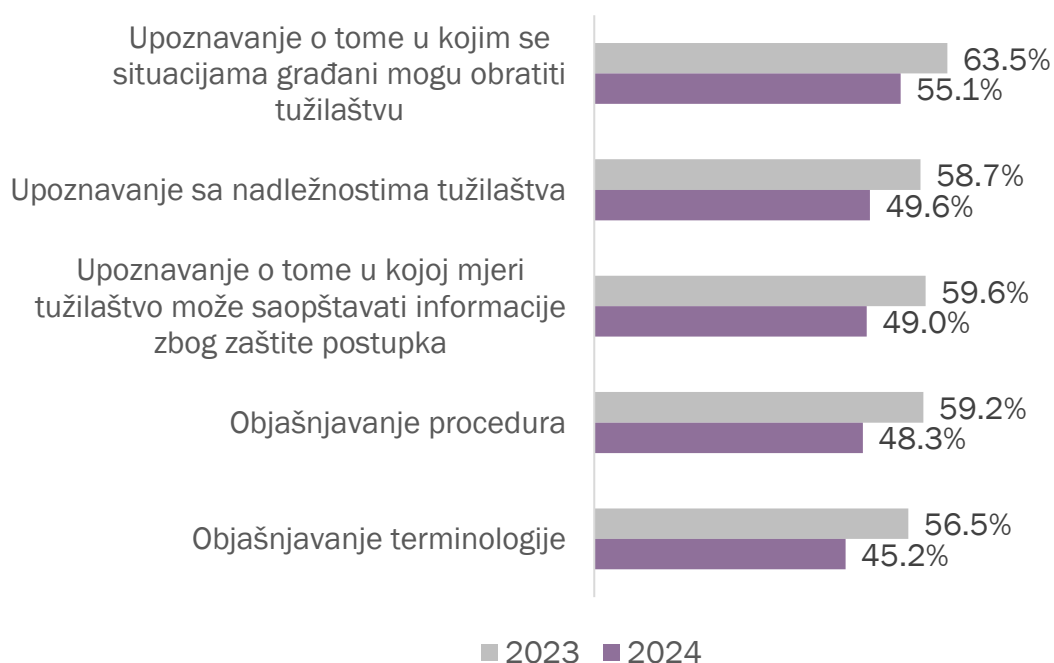
Prema rezultatima iz 2024. godine, najviše interesovanja postoji za teme koje se odnose na to u kojim situacijama građani/ke mogu da se obrate tužilaštvu i sa nadležnostima tužilaštva. Objašnjavanje procedura i terminologije tužilaštva takođe su među temama koje interesuju ispitanike/ce.

Grafik 77 O kojim temama vezanim za Državno tužilaštvo biste željeli da imate više informacija?

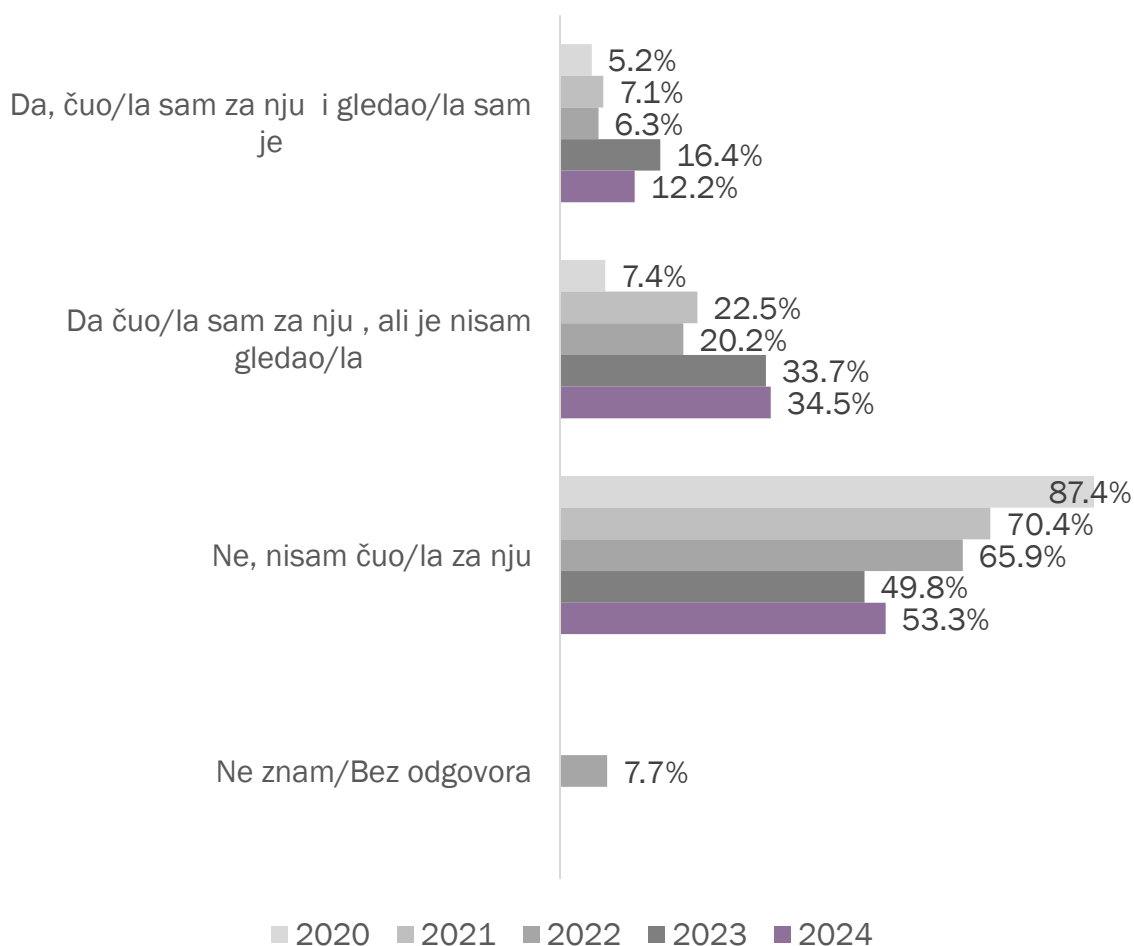
Kumulativni podaci ispitanika/ca koji bi u nekoj mjeri voljeli da dobiju informacije o temama vezanim za Državno tužilaštvo pokazuje da se generalno interesovanje smanjuje kroz talase.

Grafik 78 Podaci kroz talase: O kojim temama vezanim za Državno tužilaštvo biste željeli da imate više informacija?

Podaci o prepoznavanju TV emisije "Upoznajte tužilaštvo" ukazuju na interesantne promjene u percepciji i angažmanu javnosti prema ovoj emisiji od 2020. do 2024. godine. U 2024. godini, 12,2% ispitanika/ca izjavilo je da je čulo za emisiju i gledalo je, što je manji procenat u odnosu na 2023. godinu kada je iznosio 16,4%. Međutim, broj onih koji su samo čuli za emisiju, ali je nisu gledali, i dalje ostaje visok — 34,5% u 2024. godini, što je čak blagi porast u odnosu na prethodne godine (33,7% u 2023.). Zanimljivo je da i dalje postoji značajan broj građana/ki koji nisu čuli za ovu emisiju, iako je ovo u opadanju — 53,3% u 2024. godini, što je bolje u odnosu na 70,4% iz 2021. godine, ali ukazuje na to da emisija još uvek nije dostigla široku prepoznatljivost među svim grupama stanovništva. Ovi podaci sugeriraju da i dalje postoji potreba za većim promovisanjem emisije i njenim boljim plasmanom kako bi dostigla širu publiku, kao i za unapređenjem angažmana gledalaca koji su već čuli za emisiju, ali nisu bili motivisani da je prate.

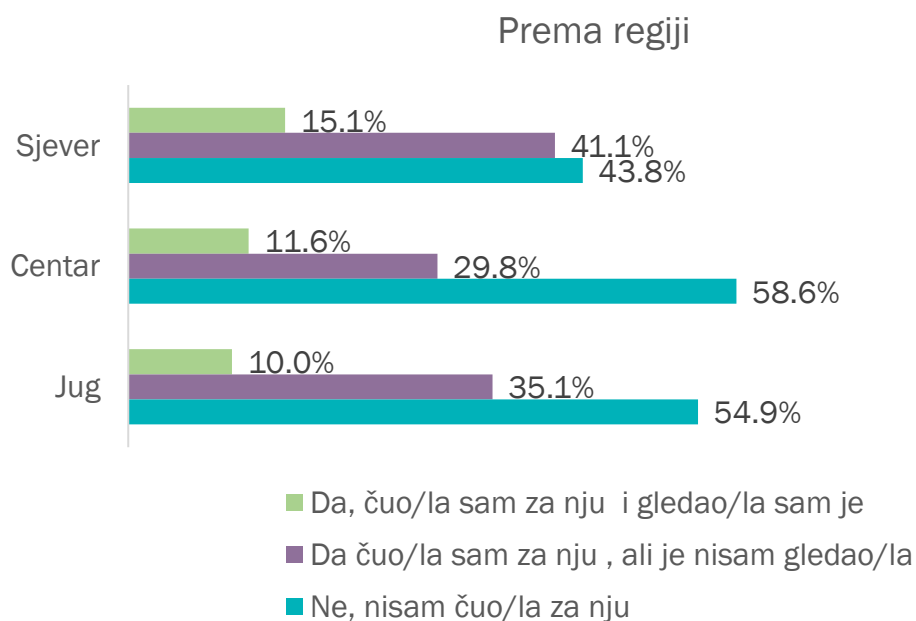
Grafik 79 Podaci kroz talase: Da li ste ikada čuli za TV emisiju "Upoznajte tužilaštvo"?

Rezultati pokazuju zanimljive korelacije između prepoznavanja i gledanja TV emisije "Upoznajte tužilaštvo" i stavova o Državnom tužilaštvu.

Na sjeveru Crne Gore, 15,1% ispitanika/ca je čulo za emisiju i gledalo je, dok je u centru i na jugu taj procenat niži (11,6% i 10%). Iako je postotak onih koji nisu čuli za emisiju značajan, naročito u jugu i u centru (54,9% u jugu i 58,6% u centru).

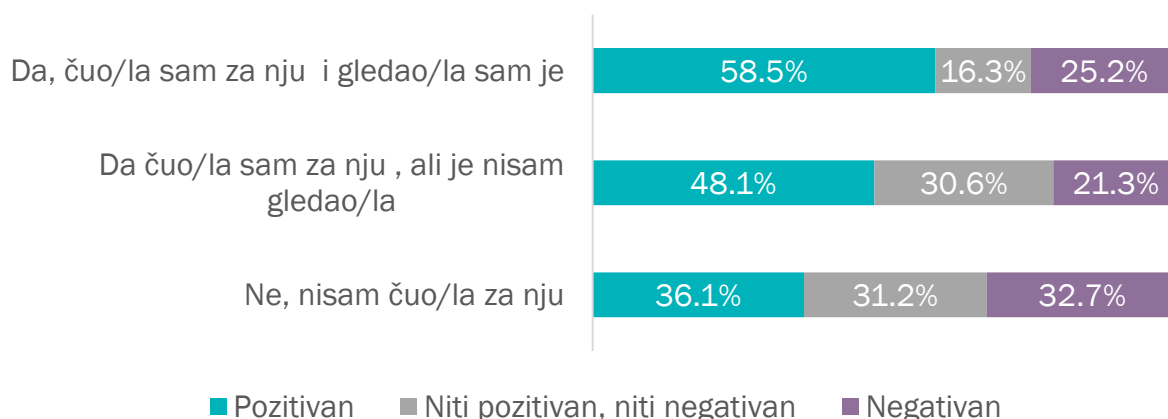
Grafik 80 Da li ste ikada čuli za TV emisiju "Upoznajte tužilaštvo"? Prema regiji

Kada se uporede stavovi o efikasnosti, borbi protiv korupcije i opštem stavu o Državnom tužilaštvu sa poznatosti emisije, primjećuje se pozitivan trend među onima koji su gledali emisiju. Građani/ke koji su gledali emisiju imaju pozitivniji stav o Državnom tužilaštvu u odnosu od onih koji uopšte nisu čuli za emisiju.

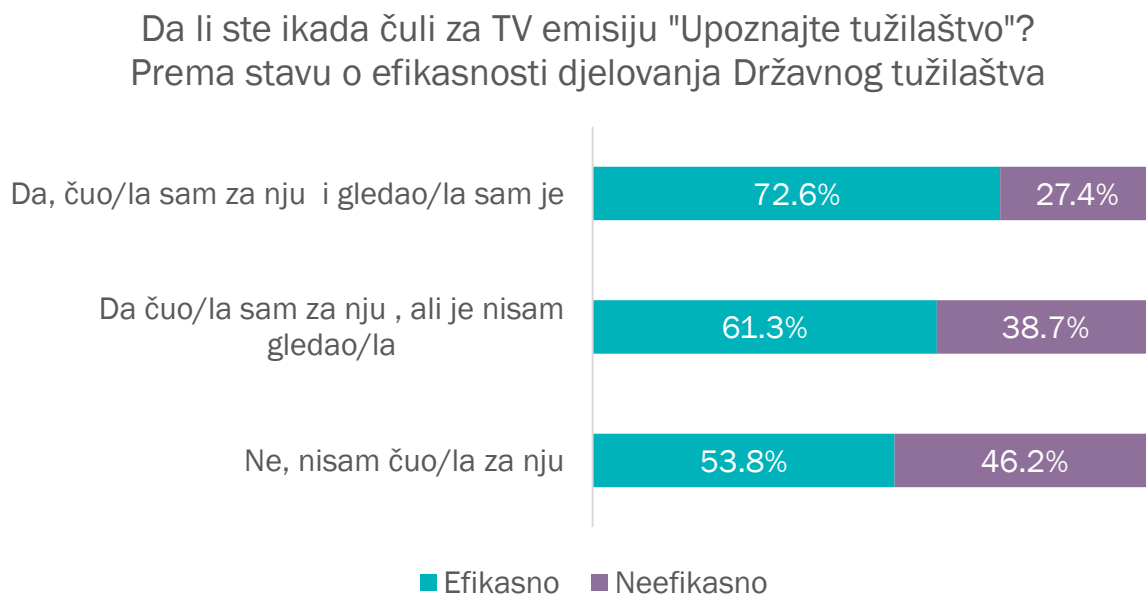
Grafik 81 Da li ste ikada čuli za TV emisiju "Upoznajte tužilaštvo"? Prema opštem stavu o Državnom tužilaštvu

Da li ste ikada čuli za TV emisiju "Upoznajte tužilaštvo"?
Prema opštem stavu o Državnom tužilaštvu

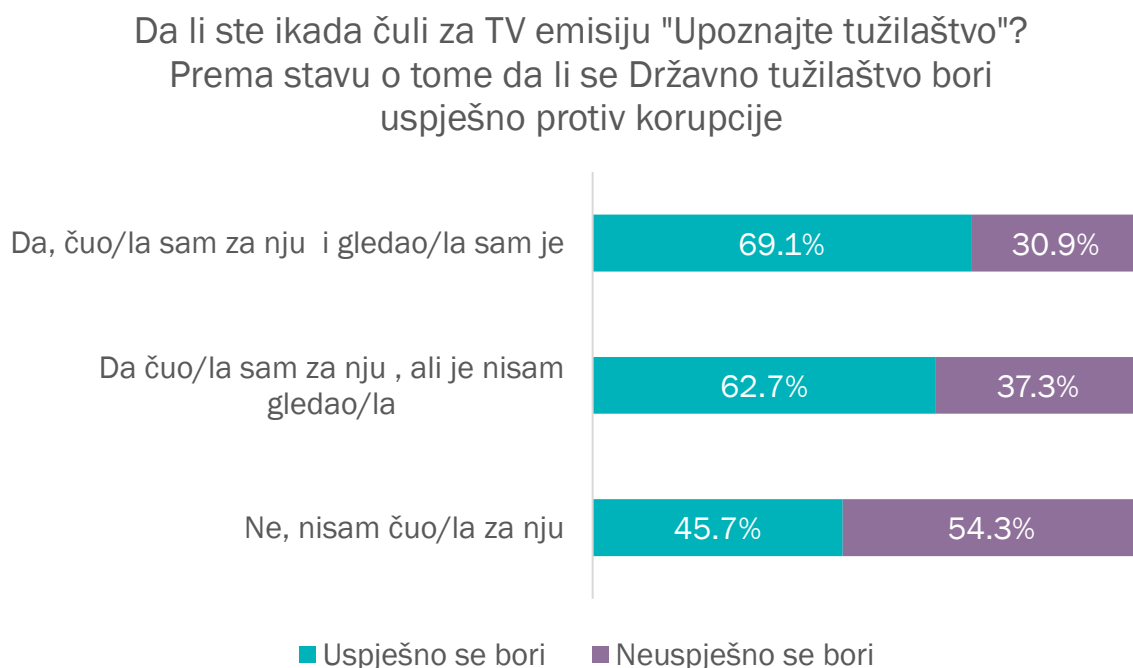

Među onima koji su gledali emisiju, 72,6% smatra Državno tužilaštvo efikasnim i 69,1% smatra da se uspješno bori protiv korupcije. Ovi brojevi su veći u poređenju sa onima koji su samo čuli za emisiju, kao i sa onima koji nisu čuli za emisiju, gdje procenat onih koji smatraju tužilaštvo efikasnim i uspješnim u borbi protiv korupcije opada.

Grafik 82 Da li ste ikada čuli za TV emisiju "Upoznajte tužilaštvo"? Prema stavu o efikasnosti djelovanja Državnog tužilaštva

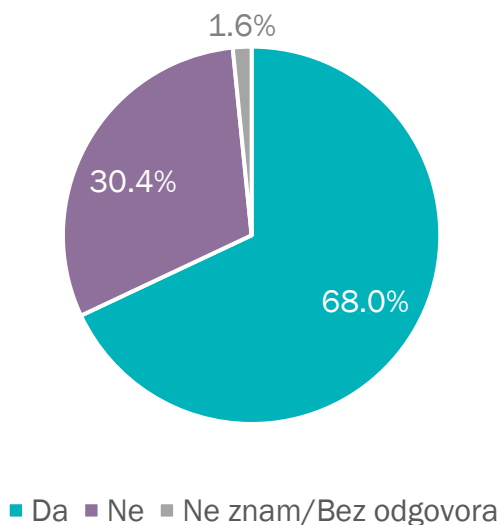
Grafik 83 Da li ste ikada čuli za TV emisiju "Upoznajte tužilaštvo"? Prema stavu o tome da li se Državno tužilaštvo bori uspješno protiv korupcije

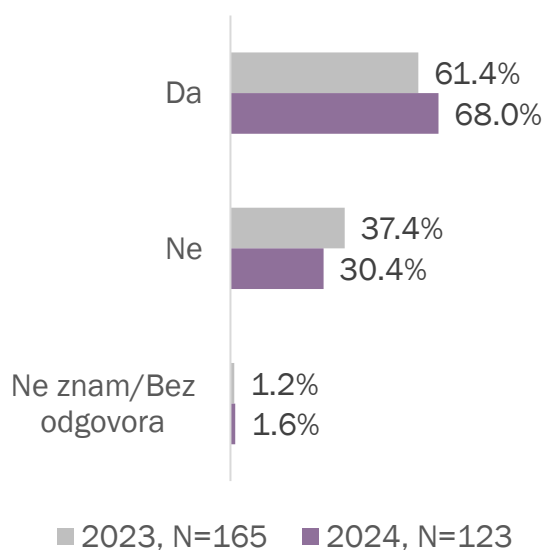
Ovi podaci sugerišu da bi povećanje gledanosti emisije moglo pozitivno uticati na stavove javnosti o Državnom tužilaštvu, poboljšavajući percepciju njegovog rada i efikasnosti.

Među onima koji su gledali emisiju, više od jedne trećine navodi da im je emisija pomogla da razumiju nadležnosti i rad tužilaštva. U poređenju sa prethodnom godinu, podaci su dosta slični.

Grafik 84 Da li Vam je emisija pomogla da razumijete nadležnosti i rad Tužilaštva? N=165

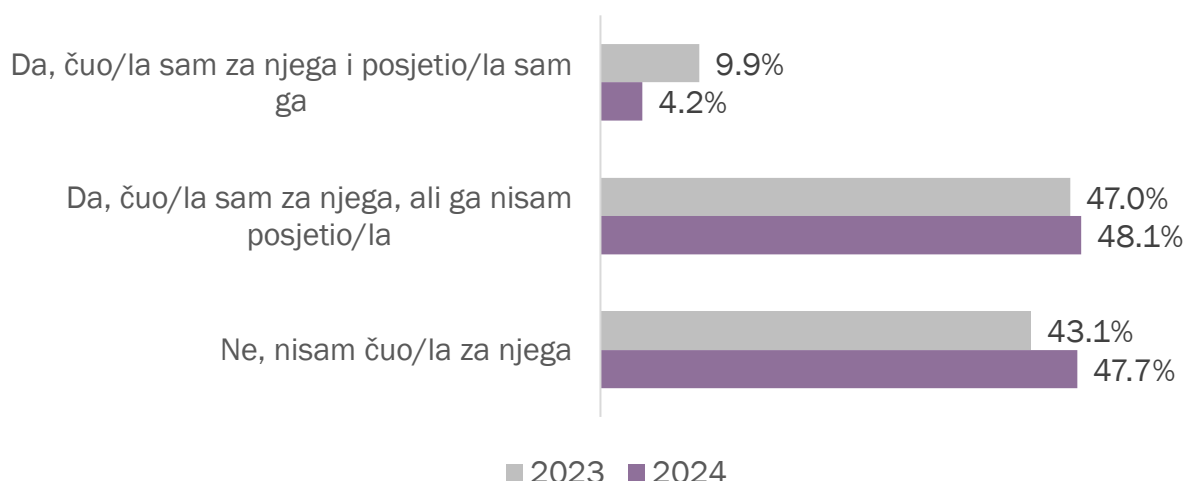

Grafik 85 Podaci kroz talase: Da li Vam je emisija pomogla da razumijete nadležnosti i rad Tužilaštva?

Rezultati pokazuju da je prepoznavanje zvaničnog sajta Državnog tužilaštva, www.tuzilastvo.me, i dalje relativno nisko među građanima. U 2023. godini, 9,9% ispitanika/ca je čulo za sajt i posjetilo ga, dok je taj broj opao na 4,2% u 2024. godini. Slično, procenat onih koji su čuli za sajt, ali ga nisu posjetili, ostao je stabilan (47% u 2023. i 48,1% u 2024.). Oko 43% ispitanika/ca u 2023. godini i 47,7% u 2024. godini nije bilo ni upoznato sa postojanjem sajta. Ovi podaci sugerišu da postoji značajna prilika za povećanje vidljivosti i angažmana građana sa zvaničnim sajtom Državnog tužilaštva.

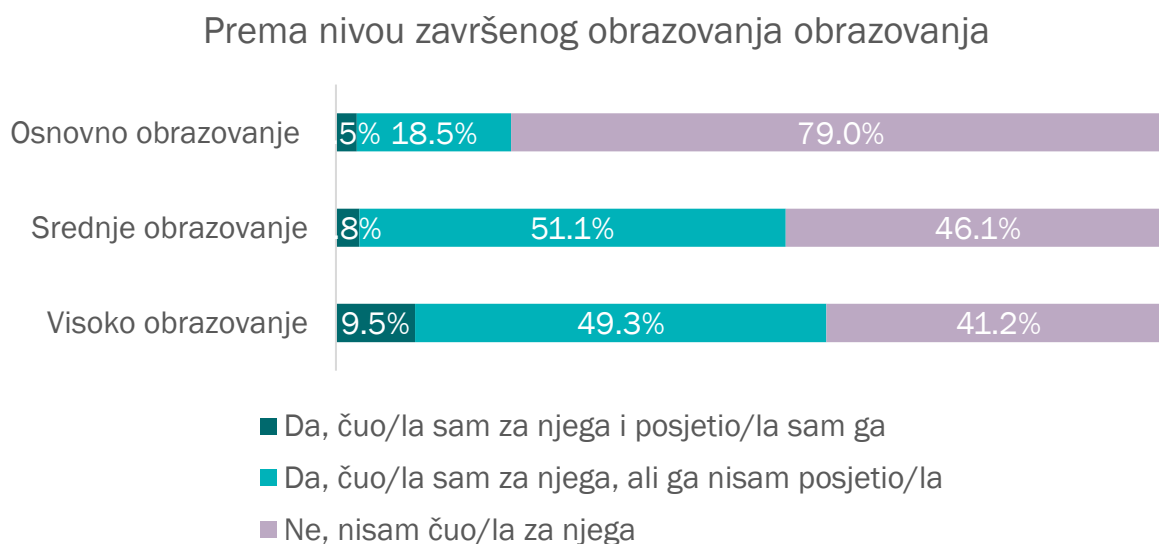
Grafik 86 Podaci kroz talase: Da li ste ikada čuli za zvanični sajt Državnog tužilaštva www.tuzilastvo.me?

Prema rezultatima analize za 2024. godinu, postoji značajna razlika u prepoznavanju zvaničnog sajta Državnog tužilaštva u zavisnosti od obrazovnog nivoa. Kada je u pitanju obrazovanje, 79% osoba sa osnovnim obrazovanjem nije čulo za sajt, dok je ovaj procenat manji među onima sa

visokim obrazovanjem (41,2% za visoko obrazovane). Sa obzirom na ove podatke, potrebno je usmjeriti dodatne napore na povećanje prepoznavanja i posjete sajtu među manje obrazovanim grupama.

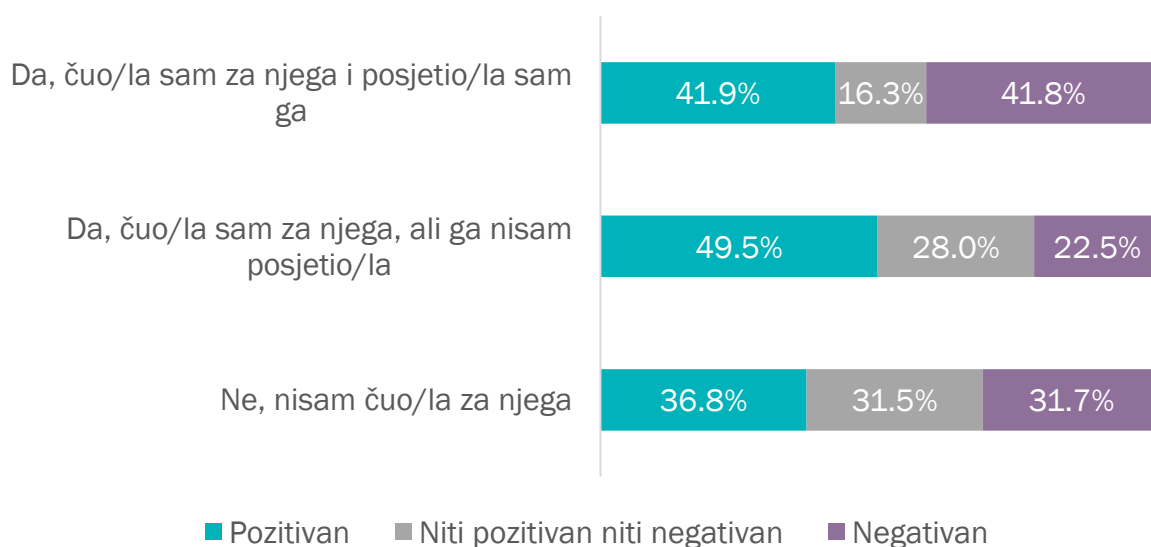
Grafik 87 Da li ste ikada čuli za zvanični sajt Državnog tužilaštva www.tuzilastvo.me? Prema nivou završenog obrazovanja

Rezultati pokazuju da postoji veza između stavova o Državnom tužilaštvu i poznavanja njegovog zvaničnog sajta. Ispitanici/ce koji su čuli za sajt i posjetili ga imaju uglavnom pozitivne stavove o tužilaštvu. Među njima, 41,9% ima pozitivan stav o tužilaštvu. Dok nešto više od jedne trećine (36,8%) onih koji nisu čuli za sajt i nisu ga posjetili imaju pozitivan stav prema tužilaštvu.

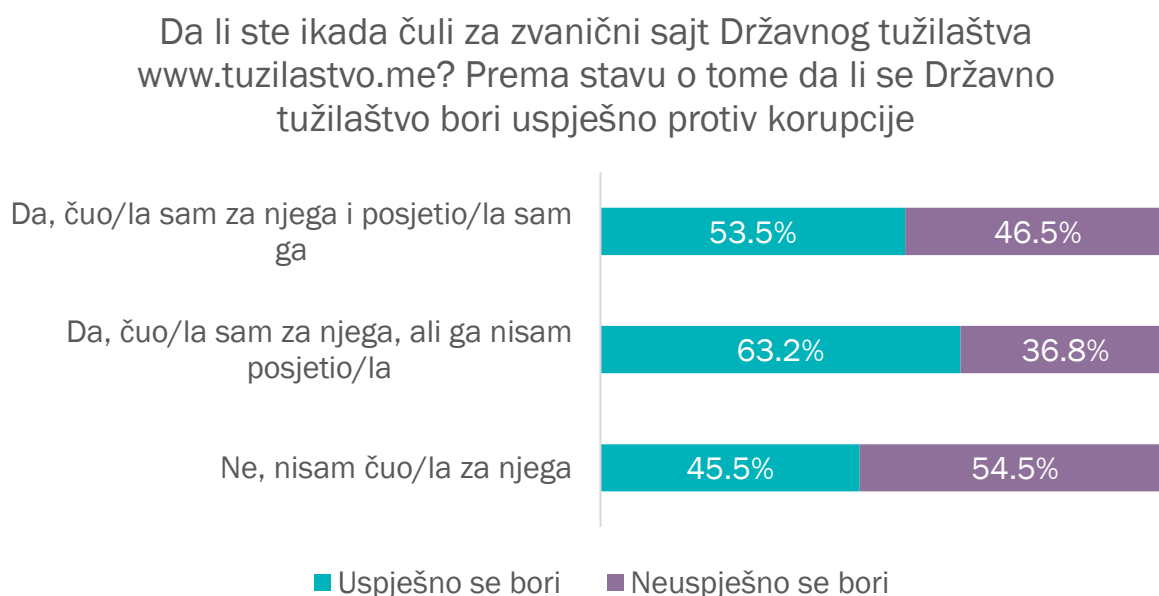
Grafik 88 Da li ste ikada čuli za zvanični sajt Državnog tužilaštva www.tuzilastvo.me? Prema opštem stavu o Državnom tužilaštvu

Da li ste ikada čuli za TV emisiju „Upoznajte tužilaštvo“? Prema opštem stavu o Državnom tužilaštvu

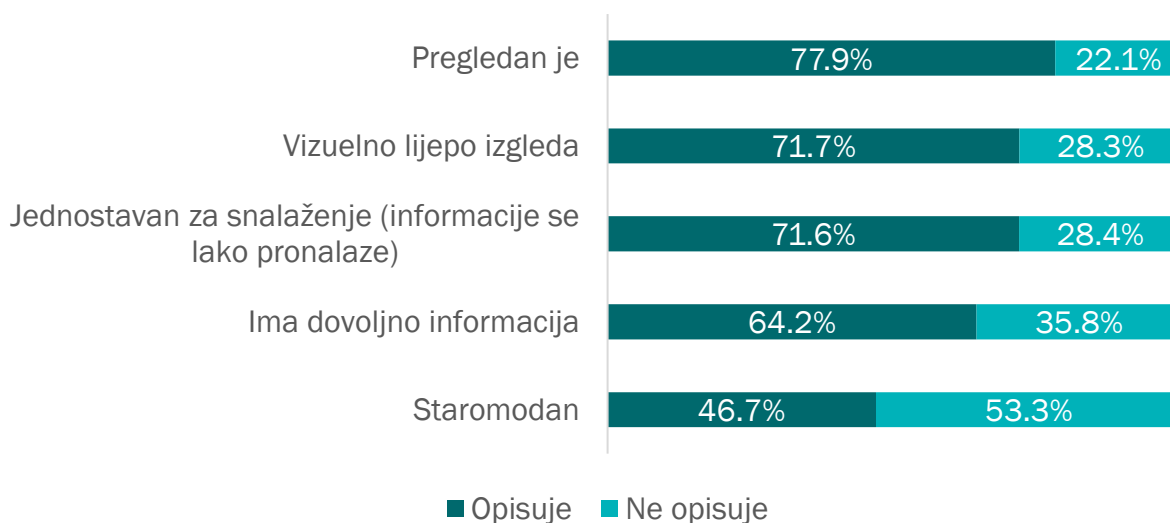
Kada je riječ o borbi protiv korupcije, stavovi o borbi protiv korupcije su povoljniji među onima koji su posjetili sajt (53,5% smatra da se tužilaštvo uspješno bori), dok je među onima koji nisu čuli za sajt uočena veća skepticizam (45,5% smatra da se uspješno bori). Ovi nalazi sugeriraju da povećanje posjete sajtu Državnog tužilaštva može imati pozitivan uticaj na stavove javnosti prema njegovoj borbi protiv korupcije.

Grafik 89 Da li ste ikada čuli za zvanični sajt Državnog tužilaštva www.tuzilastvo.me? Prema stavu o tome da li se Državno tužilaštvo bori uspješno protiv korupcije

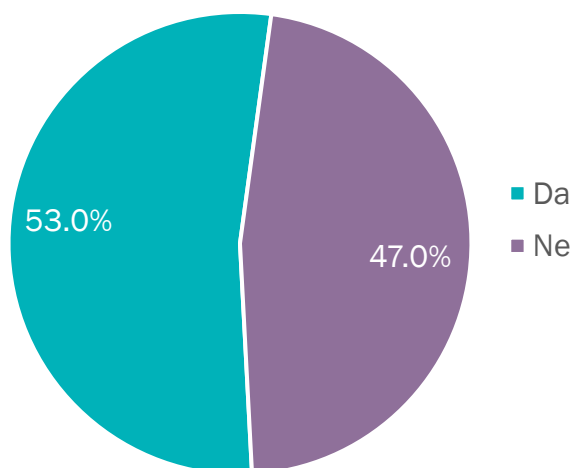
Prema odgovorima ispitanika/ca koji su posjetili sajt, većina smatra da zvanični sajt Državnog tužilaštva (www.tuzilastvo.me) ima pozitivne osobine. Većina (77,9%) smatra da je sajt pregledan, dok 71,7% ispitanika/ca ocijenjuje da vizuelno lijepo izgleda. Takođe, sajt je ocijenjen kao jednostavan za snalaženje, sa 71,6% ispitanika/ca koji smatraju da se informacije lako pronalaze. Sa druge strane, 46,7% ispitanika/ca smatra da je sajt staromodan.

Grafik 90 Da li sljedeći iskazi opisuju sajt Državnog tužilaštva www.tuzilastvo.me? N=43

Prema odgovorima, 53% ispitanika/ca koji su posjetili sajt je uspjelo da pronađe sve informacije koje su tražili na sajtu Državnog tužilaštva, dok je 47% ispitanika/ca odgovorilo da nije uspjelo da pronađe tražene informacije. Ovaj rezultat ukazuje na to da sajt uglavnom zadovoljava potrebe korisnika, ali i na prostor za poboljšanje u pogledu dostupnosti i jasnoće informacija.

Grafik 91 Da li ste na sajtu pronašli sve informacije koje ste tražili? N=43

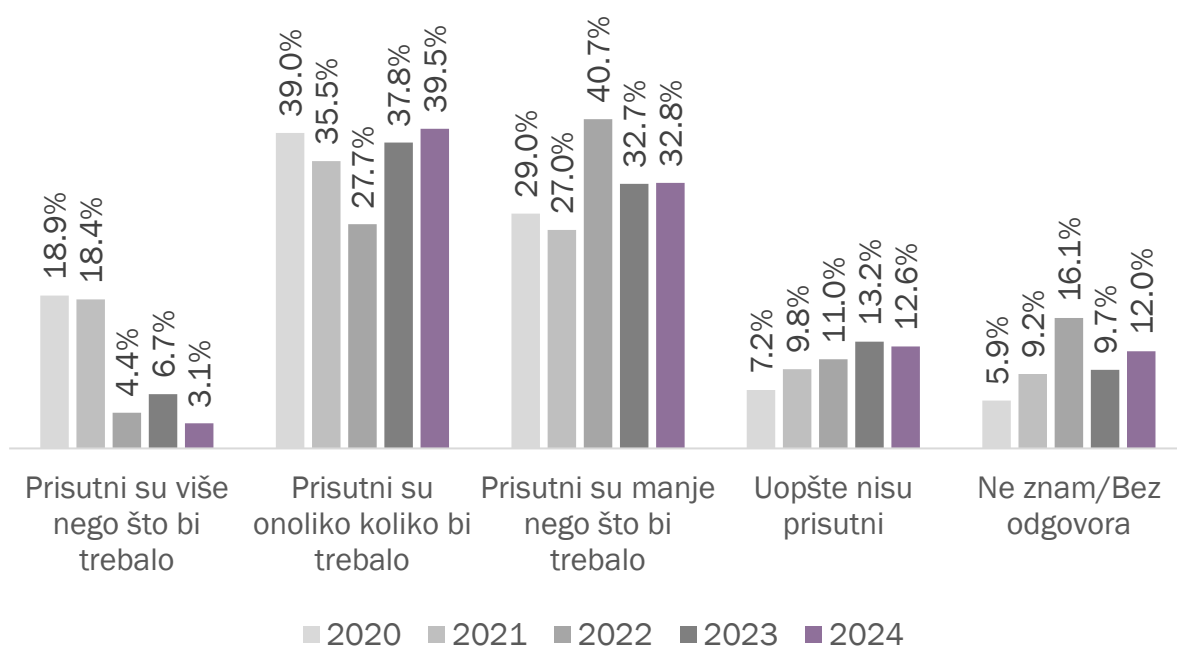

Stavovi o prisustvu državnih tužilaca u javnosti

Poglavlje o stavovima o prisustvu državnih tužilaca u javnosti istražuje percepciju građana/ki o transparentnosti i komunikaciji Državnog tužilaštva sa javnošću. Pravni okvir koji reguliše obavezu pružanja informacija o radu tužilaštva predviđa da visoki tužioci i drugi ovlašćeni predstavnici imaju zadatak da redovno informišu javnost o svojim aktivnostima. Ova zakonska regulativa ima za cilj poboljšanje transparentnosti i povjerenja u pravosudni sistem. Analizom stavova građana/ki o ovom pitanju, nastojimo da dobijemo uvid u to koliko je efikasna komunikacija između tužilaštva i građana/ki, te kako ovo utiče na ukupnu sliku o pravosudnom sistemu. U narednom djelu izvještaja predstavimo rezultate istraživanja javnog mnjenja koji se odnose na stavove građana o prisustvu državnih tužilaca u javnosti.

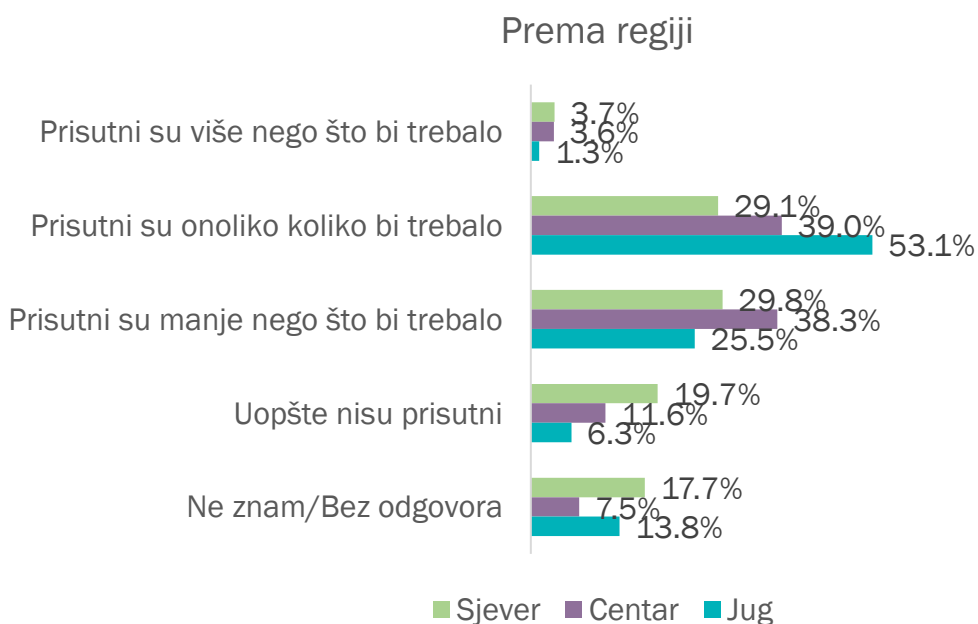
Rezultati o pitanju prisutnosti tužilaca u javnosti pokazuju da dio građana/ki smatra da su tužioci u dovoljnoj mjeri prisutni, pri čemu je najviše odgovora u kategoriji “prisutni su onoliko koliko bi trebalo”, koja je bila dominantna u svim godinama, uključujući 2024. godinu (39,5%). Međutim, postoji i značajan broj građana/ki koji smatraju da tužioci nisu dovoljno prisutni, sa 32,8% odgovora u 2024. godini koji ukazuju na to da bi prisutnost trebala biti veća. Manji procenat is pitanika/ca smatra da su tužioci prisutni više nego što je potrebno (3,1%).

Grafik 92 Podaci kroz talase: Po Vašem mišljenju, da li su tužioci u dovoljnoj mjeri prisutni u javnosti?

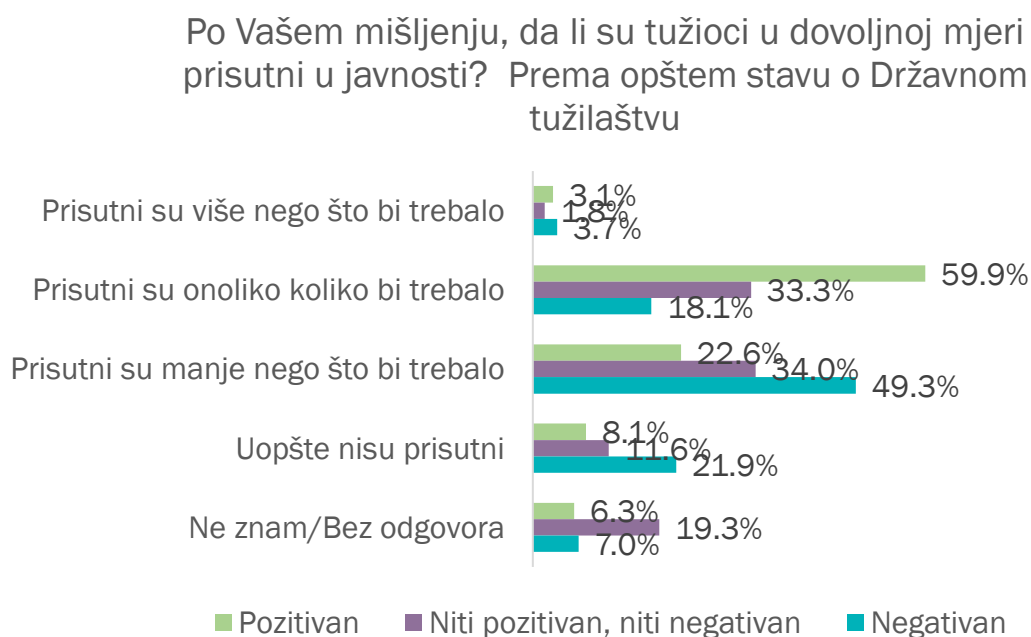
Analizom rezultata prema geografskim regijama, uočeni su interesantni obrasci u stavovima građana/ki o prisutnosti tužilaca u javnosti. Na sjeveru Crne Gore, skoro jedna trećina ispitanika/ca (29,8%) smatra da su tužioci manje prisutni nego što bi trebalo, dok u centralnoj regiji to mišljenje dijeli 38,3% građana/ki. U južnim djelovima, 25,5% ispitanika/ca dijeli ovaj stav, a najveći procenat (53,1%) smatra da su tužioci prisutni onoliko koliko bi trebalo. Na sjeveru su ispitanici/ce najneodlučniji gdje je 17,7% njih odabralo opciju "Ne znam/Bez odgovora" u odnosu na ispitanike/ce sa juga i iz centra.

Grafik 93 Po Vašem mišljenju, da li su tužioci u dovoljnoj mjeri prisutni u javnosti? Prema regiji

Kada se analiziraju stavovi građana/ki o prisutnosti tužilaca u javnosti u odnosu na njihove opšte stavove o Državnom tužilaštvu, efikasnosti tužilaštva i borbi protiv korupcije, uočavaju se jasni obrasci. Ispitanici/ce sa pozitivnim stavom o tužilaštvu uglavnom smatraju da su tužioci prisutni onoliko koliko bi trebalo (59,9%), dok oni sa negativnim stavom smatraju da su tužioci manje prisutni nego što bi trebalo (49,3%).

Grafik 94 Po Vašem mišljenju, da li su tužioci u dovoljnoj mjeri prisutni u javnosti? Prema opštem stavu o Državnom tužilaštvu

Ispitanici/ce koji smatraju da je tužilaštvo efikasno uglavnom smatraju da su tužioci prisutni onoliko koliko bi trebalo (55%). Nasuprot tome, oni koji smatraju da tužilaštvo nije efikasno češće vjeruju da su tužioci manje prisutni nego što bi trebalo (46,1%).

Grafik 95 Po Vašem mišljenju, da li su tužioci u dovoljnoj mjeri prisutni u javnosti? Prema stavu o efikasnosti djelovanja Državnog tužilaštva

Građani/ke koji smatraju da se tužilaštvo uspješno bori protiv korupcije uglavnom misle da su tužiocu prisutni u javnosti onoliko koliko bi trebalo (58,3%). Sa druge strane, oni koji smatraju da se tužilaštvo ne bori uspješno protiv korupcije češće smatraju da su tužiocu manje prisutni nego što bi trebalo (44,5%).

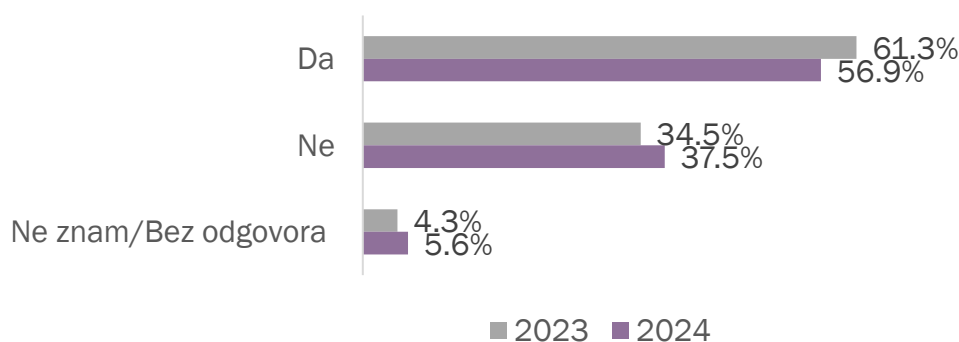
Grafik 96 Po Vašem mišljenju, da li su tužiocu u dovoljnoj mjeri prisutni u javnosti? Prema stavu o tome da li se Državno tužilaštvo bori uspješno protiv korupcije

Ovi rezultati ukazuju na to da stavovi građana/ki o prisutnosti tužilaca u javnosti često odražavaju njihovu percepciju efikasnosti i uspjeha tužilaštva, kao i njegovih napora u borbi protiv korupcije.

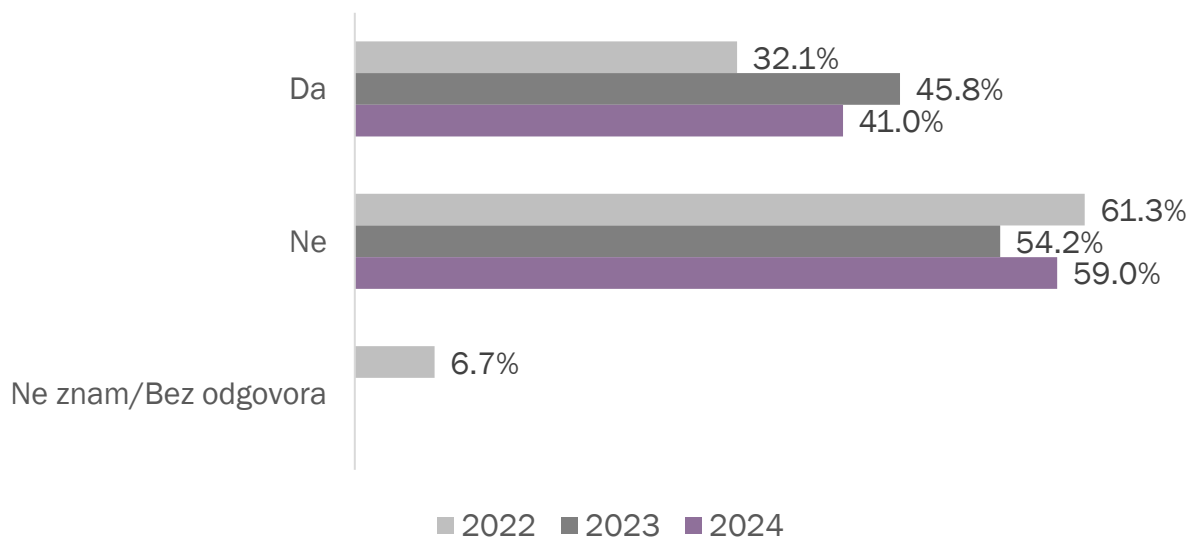
Pitanje o tome da li državna tužilaštva putem konferencija za medije treba da informišu javnost o predmetima iz njihove nadležnosti pokazuje doslijedan interes građana/ki za većom transparentnošću u radu tužilaštava. Iako je u 2023. godini 61,3% ispitanika/ca smatralo da tužilaštva treba da informišu javnost putem medija, ovaj procenat je blago opao na 56,9% u 2024. godini. Ovi podaci ukazuju na to da i dalje postoji značajan interes za veću transparentnost i pristup informacijama.

Grafik 97 Podaci kroz talase: Da li državna tužilaštva putem konferencija za medije treba da informišu javnost o predmetima iz njihove nadležnosti?

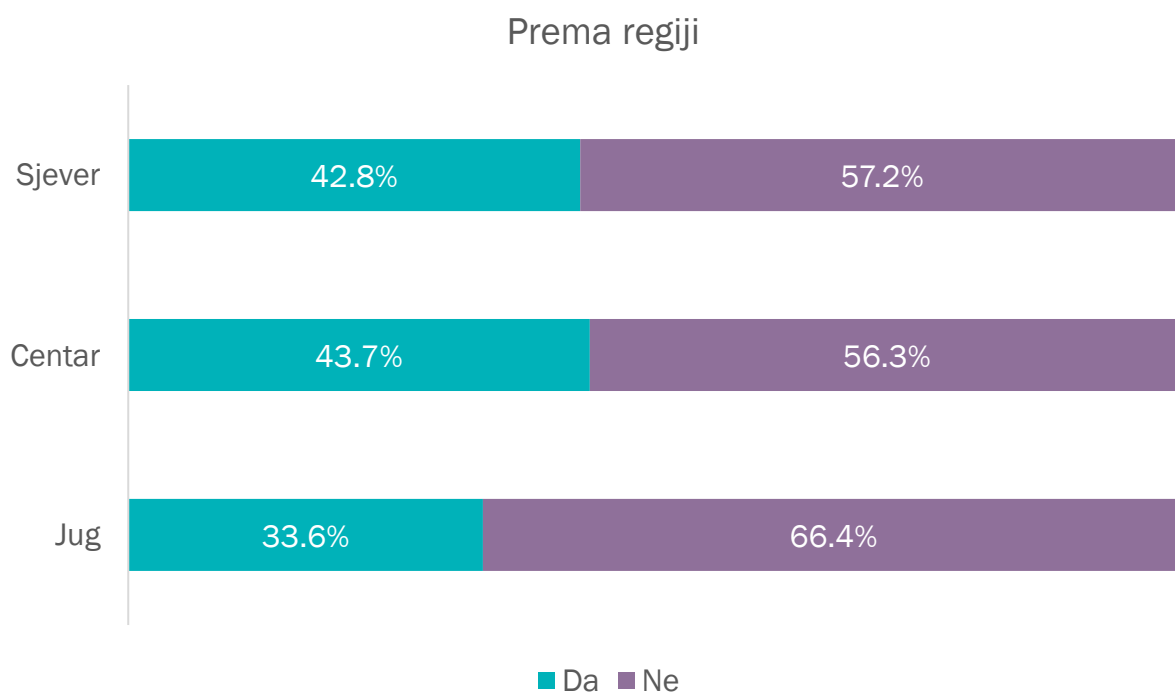
Rezultati pitanja o tome da li su građani gledali pojavljivanje državnog tužioca u javnosti u prethodnih 12 mjeseci ukazuju na pad u odnosu na prethodnu godinu. Ovi podaci mogu ukazivati na promjenjivi interes za prisustvo državnih tužilaca u medijima, ali i na mogući pad njihove vidljivosti u javnosti u posljednjem periodu.

Grafik 98 Podaci kroz talase: Da li ste gledali pojavljivanje u javnosti nekog državnog tužioca u prethodnih 12 mjeseci?

Najveći procenat građana/ki koji su gledali pojavljivanje tužioca u javnosti dolazi iz centra (43,7%), dok su u sjeveru i jugu ti procenti nešto manji, 42,8% i 33,6% respektivno.

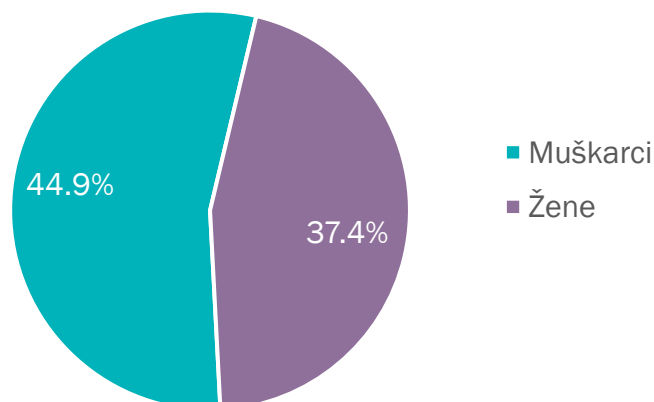
Grafik 99 Da li ste gledali pojavljivanje u javnosti nekog državnog tužioca u prethodnih 12 mjeseci? Prema regiji

Muškarci (44,9%) češće nego žene (37,4%) prate pojavljivanje državnih tužilaca u javnosti, što može ukazivati na veći interes muškaraca za ovu temu.

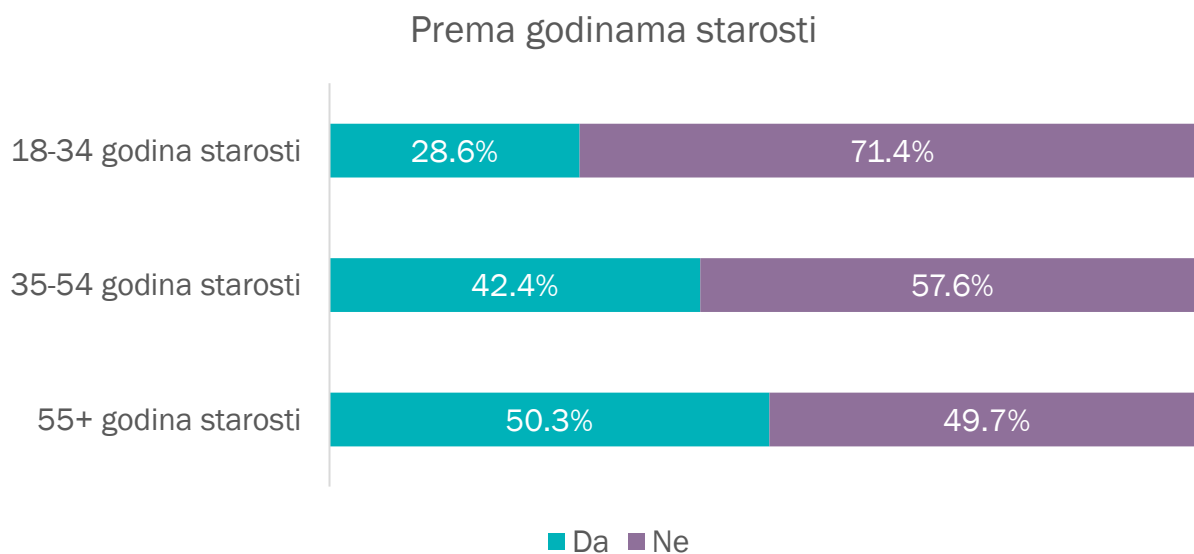
Grafik 100 % Da, gledao/la sam pojavljivanje nekog državnog tužioca u javnosti prethodnih 12 mjeseci - Prema polu

% Da, gledao/la sam pojavljivanje nekog državnog tužioca u javnosti prethodnih 12 mjeseci
Prema polu

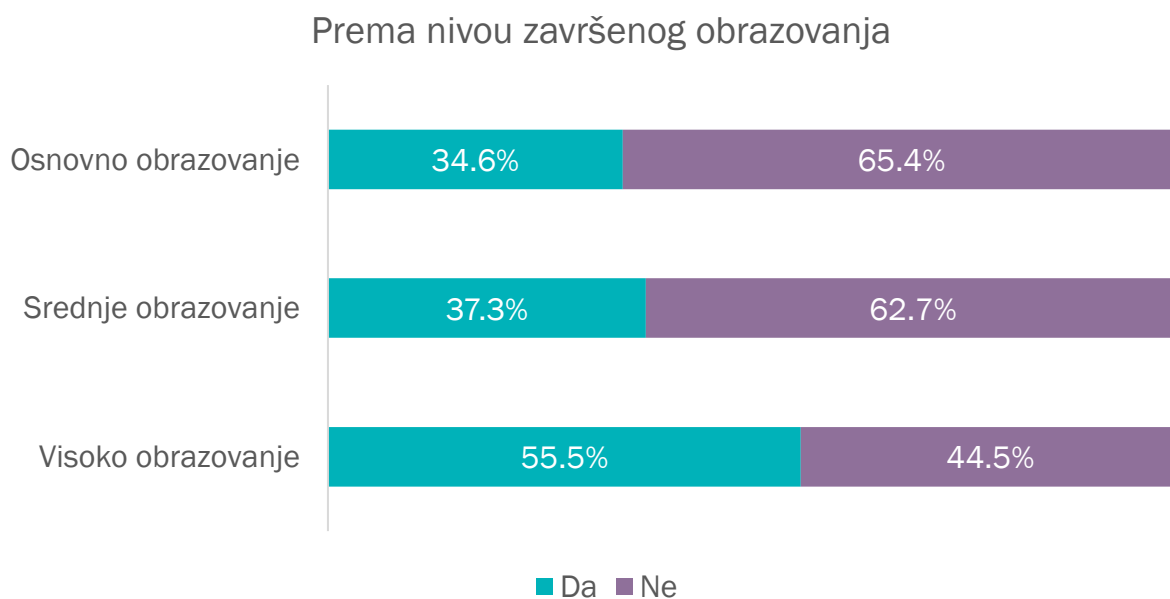
Najveći interes pokazuje starosna grupa 55+ godina, gde čak 50,3% ispitanika/ca prati tužioce u javnosti, dok su mlađi ispitanici (18-34 godina) imali najmanje interesovanja (28,6%). To može ukazivati na to da stariji građani/ke prate pojavljivanje tužilaca više nego mlađe generacije.

Grafik 101 Da li ste gledali pojavljivanje u javnosti nekog državnog tužioca u prethodnih 12 mjeseci? Prema godinama starosti

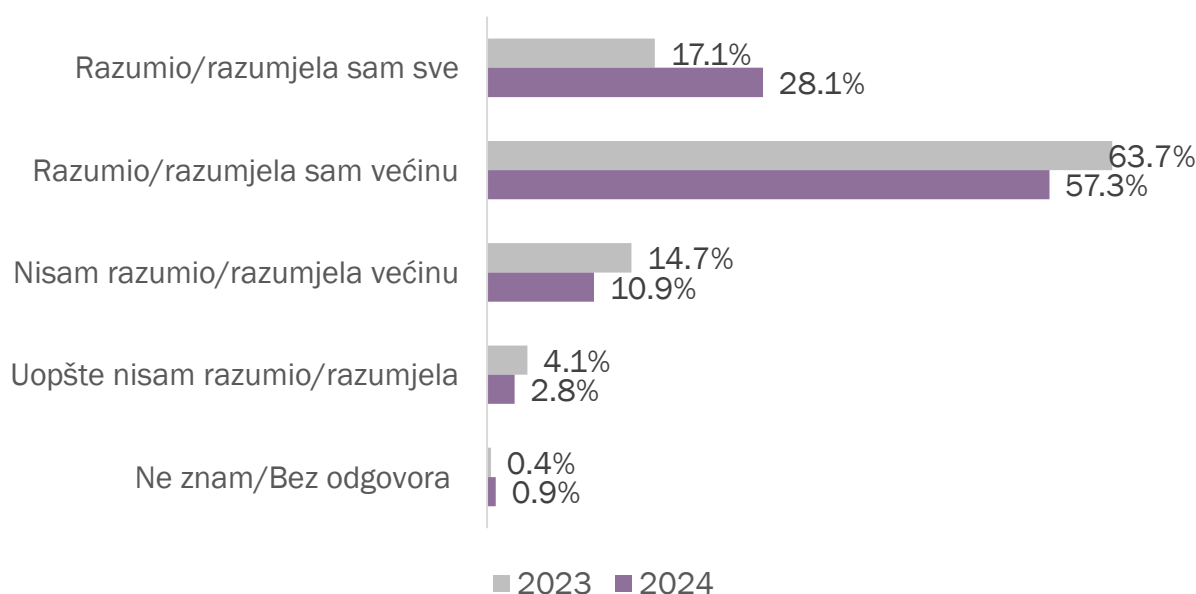
Građani/ke sa visokim nivoom obrazovanja (55,5%) češće prate pojavljivanje tužilaca u javnosti nego oni sa osnovnim ili srednjim obrazovanjem (34,6% i 37,3% respektivno).

Grafik 102 Da li ste gledali pojavljivanje u javnosti nekog državnog tužioca u prethodnih 12 mjeseci? Prema nivou završenog obrazovanja

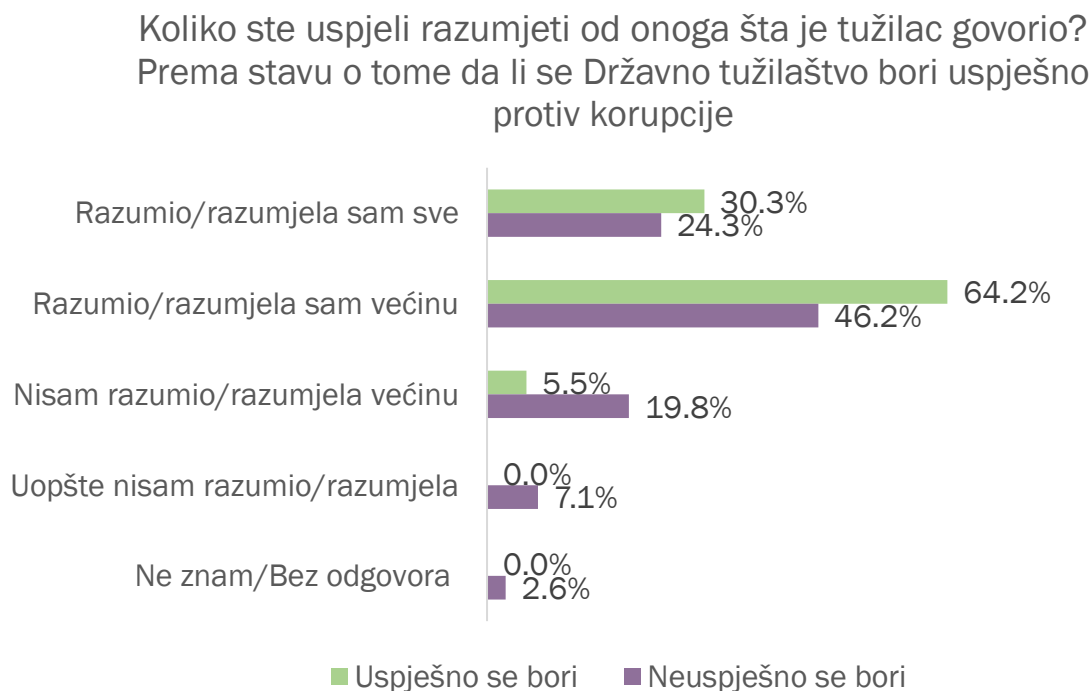
Među onim ispitanicima/cama koji su gledali pojavljivanje u javnosti nekog državnog tužioca u prethodnih 12 mjeseci, dominantna većina je razumjela sve ili većinu onoga šta je tužilac govorio (njih 85,4%).

Grafik 103 Podaci kroz talase: Koliko ste uspjeli razumjeti od onoga šta je tužilac govorio? N=412

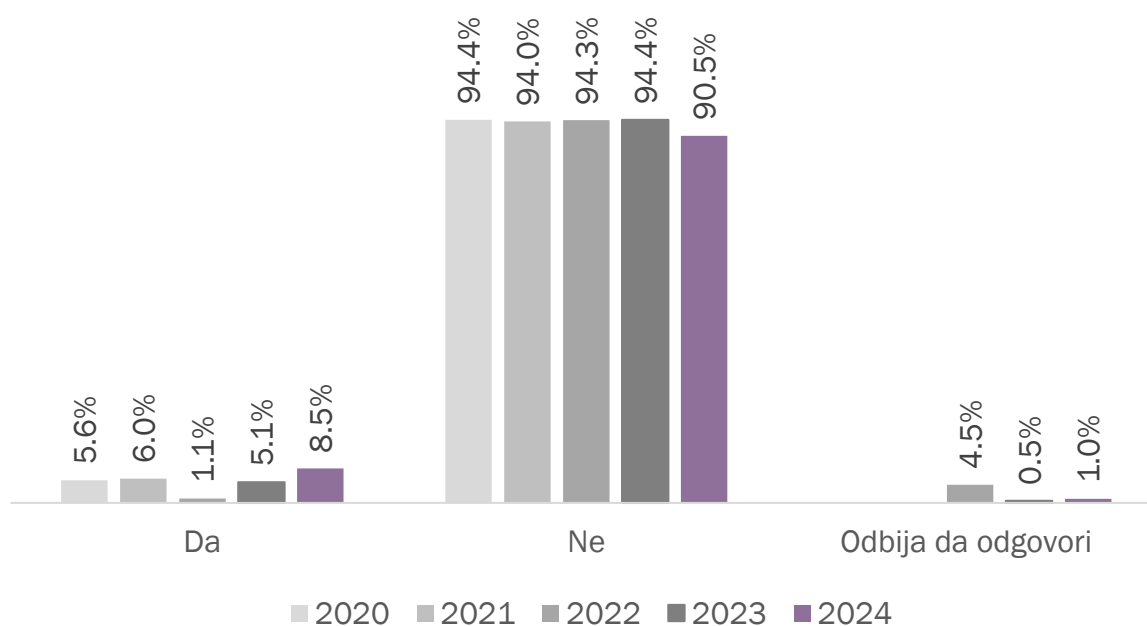
Dodatno su ukršteni podaci prema tome da li ispitanici/ce smatraju da se Državno tužilaštvo uspješno bori protiv korupcije. Ispitanici/ce koji smatraju da se tužilaštvo uspješno bori, 94,5% njih navodi da su sve razumjeli ili da su većinu razumjeli od onoga šta je tužilac govorio. Kada pogledamo one koji smatraju da se tužilaštvo ne bori uspješno protiv korupcije, vidimo da broj onih ispitanika/ca koji sve ili većinu razumjeli pada na 70,5%.

Grafik 104 Koliko ste uspjeli razumjeti od onoga šta je tužilac govorio? Prema stavu o tome da li se Državno tužilaštvo bori uspješno protiv korupcije

Rezultati pokazuju da je u 2024. godini 8,5% građana/ki imalo priliku da razgovara sa tužiocem u prethodnih 12 mjeseci, što predstavlja najviši procenat u posmatranom petogodišnjem periodu. Ovaj procenat bilježi blagi porast u odnosu na 2023. godinu (5,1%) i značajan rast u poređenju sa 2022. godinom (1,1%). Uprkos tome, većina građana/ki (90,5%) i dalje nije imala priliku za takav kontakt, što ukazuje na ograničenu direktnu komunikaciju između tužilaca i građana.

Grafik 105 Podaci kroz talase: Da li ste imali priliku da razgovarate sa tužiocem u prethodnih 12 mjeseci?

Preporuke na osnovu sprovedenog istraživanja

Uprkos zabilježenim pomacima u konkretnim segmentima, rezultati istraživanja ukazuju na potrebu unapređenja *prisustva državnih tužilaca u javnosti*. Tužioci bi trebalo češće da komuniciraju sa građanima putem medija i javnih događaja kako bi bolje predstavili svoj rad i aktivnosti. Poseban fokus treba staviti na ravnomjernu vidljivost u svim djelovima zemlje. Organizovanje redovnih konferencija za medije i drugih javnih inicijativa može doprinijeti većem stepenu transparentnosti i povjerenja građana. Povećanje broja građana koji su upoznati sa radom tužilaštva bi takođe povećao i pozitivan stav prema toj instituciji kao i percepciju građana na efikasnost i uspješnost u borbi protiv korupcije.

Prema rezultatima istraživanja, televizija ostaje primarni izvor informisanja o radu Državnog tužilaštva za najveći broj građana/ki, što ukazuje na potrebu fokusiranja *promocije emisije "Upoznajte tužilaštvo" upravo na ovaj medij*. Kako bi se povećala prepoznatljivost i gledanost emisije, preporučuje se intenziviranje promotivnih aktivnosti na televizijskim kanalima sa širokom gledanošću. To uključuje emitovanje kratkih promotivnih spotova tokom najgledanijih termina, uvođenje najava emisije u sklopu informativnih programa i vijesti, kao i uključivanje sadržaja emisije u formatu gostovanja u popularnim emisijama. Takođe, ciljane kampanje na lokalnim televizijskim stanicama mogu doprinijeti boljoj informisanosti specifičnih zajednica. Ovakav pristup omogućio bi emisiji da dopre do veće publike i motiviše one koji su već čuli za nju da je redovno prate, čime bi se dodatno osnažio njen uticaj i doprinos informisanju javnosti o radu tužilaštva.

Edukacija građana o radu Državnog tužilaštva ključna je za jačanje povjerenja i boljeg razumijevanja njegove uloge. Preporučuje se sprovođenje kampanja koje će naglasiti efikasnost tužilaštva i njegovu posvećenost borbi protiv korupcije, jer su građani sa negativnim stavovima prema instituciji identifikovani kao prioritarna grupa za komunikaciju.

Direktna komunikacija sa građanima treba biti prioritet. Inicijative poput otvorenih dana ili mogućnosti za lične susrete sa tužiocima mogu smanjiti distancu između građana i ove institucije.

Konačno, *aktivnosti Državnog tužilaštva moraju biti prilagođene različitim regijama i demografskim grupama*. Građani iz sjevera zemlje, žene, stariji građani i osobe sa osnovnim obrazovanjem iskazuju specifične percepcije i potrebe koje je važno uzeti u obzir pri planiranju strategija. Cilj ovih inicijativa treba da bude stvaranje jednakih mogućnosti za informisanje i uključivanje svih građana u aktivnosti tužilaštva.

Ove preporuke predstavljaju ključne korake za jačanje povjerenja u Državno tužilaštvo, povećanje transparentnosti i unapređenje komunikacije sa javnošću. Njihova realizacija može doprinijeti boljoj percepciji rada tužilaštva i jačanju pravnog sistema u cjelini.